

Areport

2/2015

Důraz na transparentnost
a zjednodušení

2

Úprava hodnostní struktury

5

Nejsem zvyklý marodit

16

Několik porcí extrémů

Univerzita obrany připravila ojedinělý závod Winter Survival 2015, propojující sportovní disciplíny s vojensko-praktickou činností
strany 8–9

INMEP 2015

XII. ročník setkání pyrotechniků s mezinárodní účastí

Ve dnech 1. až 5. června 2015 se bude ve VVP Boletice konat již 12. setkání pyrotechniků s mezinárodní účastí

Cílem akce je:

- setkání specialistů aktivně pracujících v oblasti EOD/IEDD a navázání osobních kontaktů;
- prezentace pyrotechnické činnosti účastníků za uplynulý rok;
- porovnání pracovních postupů a zkušeností jednotlivých národních složek, ať už příslušníků policie, nebo ostatních ozbrojených sborů, které se touto problematikou zabývají;
- seznámení s novými trendy, technologiemi a výrobky souvisejícími s činností EOD/IEDD.

Dopolední zaměstnání jsou určena pro přednášky a prezentace jednotlivých účastníků. Komunikačními jazyky jsou čeština, angličtina a francouzština. V odpoledních hodinách budou probíhat převážně praktická zaměstnání, především prezentace výrobků a technologií souvisejících s problematikou EOD/IEDD (ochranné prostředky, nové trendy v oblasti výbušin apod.).

Setkání je určeno pro vševojskové pyrotechniky (B) a specialisty EOD/IEDD (C), kteří prakticky vykonávají pyrotechnickou činnost.

Účast přislíbili pyrotechnici z armád států NATO, německých policejních složek, francouzské Civilní ochrany a další specialisté oboru.

Participující složky: SOVZ Boletice, 15. žp Bechyně, ČSOL, PČR

Příhlášky zasílejte do 30. dubna na uvedenou kontaktní adresu.

Kontaktní adresa: www.pyro-csol.cz

e-mail: inmep@seznam.cz nebo: ivan.novotny@boletice.acr

Náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Petr Pavel
jednal ve Vojenském výboru NATO

Jasná vojenská doporučení

Náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Petr Pavel se ve dnech 21. a 22. ledna zúčastnil v Bruselu jednání Vojenského výboru NATO. Cílem rokování nejvyšších vojenských představitelů Aliance bylo připravit podklady a poskytnout jasná vojenská doporučení před zasedáním ministrů obrany.

Společně prodiskutovali naplňování opatření závěrečné deklarace summitu Aliance ve Walesu ze září minulého roku, zejména Akční plán připravenosti a nově vznikající alianční jednotky velmi rychlé reakce VJTF (Very High Readiness Joint Task Force), do nichž je tento rok vyčleněno z České republiky 150 vojáků ze 43. výsadkového praporu z Chrudimi. Části nového uskupení s nejvyšší pohotovostí mají být schopné nasazení do 48 hodin. Vojenská představitelé jednotlivých zemí Aliance odsouhlasili a podpořili řadu opatření, která budou prodiskutována na politické úrovni ministry obrany.

„Rozhodnutí o nasazení musí korespondovat s dobou pohotovosti. Nedávalo by smysl, aby jednotky schopné nasazení do 48 hodin byly nakonec schvalovány politickým procesem dva nebo tři týdny,“ upozornil po jednání generál Pavel na skutečnost, kterou je nutné vyřešit na politické úrovni.

Zřízením sil velmi rychlé reakce reaguje Aliance na nové bezpečnostní prostředí a hrozby, kterým je třeba v současné době a situaci odolávat. „Hrozby, kterým nyní čelíme, volají jak po vojenském, tak i politickém řešení,“ konstatoval úřadující předseda Vojenského výboru NATO dánský generál Knud Bartels.

Generálové se v rámci jednání zabývali také budoucností nové operace Resolute Support v Afghánistánu, která byla zahájena 1. ledna 2015. Podpořili velitele mise generála Johna

F. Campbella v jeho opatřeních k zajištění větší flexibility v počátcích této nové operace, jejímž cílem je podpora, výcvik a poradenství afghánským bezpečnostním silám.

„Podstatnou část jednání jsme věnovali strategické debatě o změnách bezpečnostního prostředí ve světě. Ty jsou působeny na jedné straně anexí Krymu Ruskou federací a její angažovaností v konfliktu na východě Ukrajiny, na straně druhé bezprostřední hrozbou představovanou tzv. Islámským státem, jeho aktivitami na Blízkém východě, vazbami k extremistickým organizacím v jiných ‚horkých‘ regionech a přesouváním teroristických útoků na území Evropy,“ uvedl po jednání generál Pavel. Tato strategická debata by měla na politické úrovni pokračovat na zmíněném navazujícím jednání ministrů obrany členských států NATO.

Text: plk. Jana Růžicková, foto: NATO

obsah

Důraz na transparentnost a zjednodušení 2
S náměstkem ministra obrany Romanem Molíkem jsme hovořili nejen o ekonomických otázkách

Úprava hodnotní struktury 5
O čem se hovoří

Několik porcí extrémů 8
Univerzita obrany připravila jedinečný závod, Winter Survival 2015, propojující sportovní disciplíny s vojensko-praktickou činností

MONUSCO 10
Čeští vojenští pozorovatelé se vrátili z mise Monusco v Demokratické republice Kongo

Nahlédnutí do kuchyně AKIS 12
S ředitelem AKIS brig. gen. Janem Kašem jsme hovořili o provozních úkolech uplynulého roku

Nepřítel po síti 14
Kybernetické útoky jsou novou bezpečnostní výzvou

Nejsem zvyklý marodit 16
Hrdinové všedních dnů

Sbohem Regi 18
Ve věku čtyřiceti dvou let zemřel válečný veterán nadporučík v. v. Jiří Schams

Veterán jako dobrá značka 20
O projektu Ministerstva obrany na podporu zaměstnanosti válečných veteránů

Sen o Dakaru se naplňuje 22
Lidé kolem nás

Domino 24
Zaujalo nás v lednu 2015

Most Anežky České 26
AČR spojila břehy ve středoafričském Bangui

Profesionalita, peníze, nebo ideály? 28
Výsledky dotazníkového šetření v afghánském Lógaru

Výstrojenky patří historii 32
Dlouhá desetiletí používané papírové výstrojní body nahrazují elektronická konta

Komunikační a informační modul KIM 5 33
Technické novinky v armádě

KC-46A Pegasus s napětím očekáván 34
Technika a výzbroj

LOV-Pz pro dělostřelce 38
Technika a výzbroj

Za zdravím dětí do Jeseníků 40
O léčebných pobytech ve Vojenské lázeňské léčebně Jeseník jsme hovořili s jejím ředitelem MUDr. Jánem Capkem

Seznamte se s vojenským hodnotním označením armád NATO – Norsko 42
Manuál profesionálního vojáka

Interní komunikační portál 43

Příliš odvážný pilot 44
Historie

S náměstkem ministra obrany pro řízení sekce ekonomické a majetkové MO Romanem Molíkem jsme hovořili nejen o ekonomických otázkách

Důraz na transparentnost a zjednodušení

Počátkem letošního roku byl do funkce náměstka ministra obrany pro řízení sekce ekonomické a majetkové MO jmenován Roman Molík. Oblast, kterou spravuje, je pro budoucí efektivní chod resortu natolik důležitá, že jsme mu neposkytli ani standardních sto dnů hájení a požádali ho o následující rozhovor.

Na začátku své vojenské kariéry jste absolvoval Vysokou vojenskou leteckou školu v Košicích. Co vás vedlo k tomu, že jste se vydal právě tímto směrem? Zajímá vás o letectví?

Moje rozhodování po střední škole nebylo jednoduché. Chtěl jsem studovat konstrukci letadel. Když jsem maturoval na znojemském gymnáziu, tento studijní obor nikde neotvírali. Rozhodoval jsem se tedy mezi tím, že rok počkám, anebo že nastoupím na Vysokou vojenskou leteckou školu na obor opravy a údržba letadel a leteckých motorů. Nakonec jsem tedy zvolil tuto druhou možnost.

Splnila tato škola vaše očekávání?

Asi ne. Nebylo to až tolik o vývoji a konstrukci letadel. Ta škola vychovala určitě spoustu kvalitních lidí, ale v oblasti vývoje letadel nám dala jen základy. Znalosti byly zaměřeny spíše na údržbu a provoz letadel než na jejich konstrukci a technologii výroby. Byla to především škola pro letecké mechaniky.

Z tohoto důvodu jste se po škole rozhodl věnovat zcela jiné oblasti?

Dá se říci, že ano. Svou roli v tom sehrála ale i náhoda. Když se vás někdo po skončení vysoké školy zeptá, zda se nechcete pořádně naučit anglicky a francouzsky, tak takováto nabídka se většinou neodmítá. Takhle nějak jsem přestal být leteckým technikem a začal jsem se zabývat spíš jazyky.

V roce 1990 jste složil na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity státní zkoušky z anglického a francouzského jazyka. Měl jste pro jazyky odjakživa talent? Bavilo vás to?

Myslím si, že talent na jazyky určitě nemám. Spíš šlo o to, že „jednooký byl mezi slepými králem“. Ostatním spolužákům na vysoké škole šly jazyky ještě hůř než mně, a zřejmě proto mi nabídli tuto možnost. Navíc jsem měl na gymnáziu dobrou učitelku na angličtinu. To mi dalo alespoň nějaké základy.

Počátkem devadesátých let jste sloužil na Vojenské akademii jako překladatel a tlumočnick. Jakým způsobem se k vám dostala nabídka stát se pozorovatelem OSN v zemích bývalé Jugoslávie?

Ještě předtím jsem byl sedm měsíců ve Francii na jazykovém kurzu francouzštiny. Po jeho absolvování se ze mne měl stát profesor francouzštiny. Jak jsem již ale zmínil, jsem přesvědčen, že nejsem žádná jazyková hvězda, abych francouzštinu vyučoval, pracovat jako učitel mi nepřípadlo úplně vhodné. Raději jsem si zvolil pozici tlumočnicka. V tomto oboru působilo hodně lidí, kteří sice byli dobří lingvisté, ale chyběl jim odborný technický základ. A právě ten jsem mohl, díky tomu, že jsem byl strojař, nabídnout já. Navíc, v té době nebylo v naší armádě příliš mnoho jazykově vybavených lidí, takže nasazení v misích se vlastně považovalo za součást práce příslušníků tlumočnického oddělení. To tlumočnickům umožnilo nejen, aby vyjeli do zahraničí a zdokonalili se v jazyce, ale také, aby získali i jiné zkušenosti. V té době jsem byl svobodný, takže jsem vyrazil na rok do zemí bývalé Jugoslávie.

Poprvé v životě jste se ocitl uprostřed války. S čím vším jste se musel v této souvislosti vypořádat?

Největší problém byl v tom, že v pozorovacím týmu o pěti až devíti příslušnících měl každý jinou národnost. Každý měl jinou úroveň znalostí, jinou kulturu, jiné důvody, proč je v této misi. A my jsme museli začít okamžitě komunikovat s cizími lidmi v cizím prostředí. To byly největší třecí plochy. Na druhou stranu díky tomu, že jsme působili na území bývalé Jugoslávie, neexistovala prakticky žádná jazyková bariéra mezi mnou a místním obyvatelstvem. Po měsíci

po dvou jsme s nimi začali mluvit téměř plynule v jejich jazyce. Takže nejnáročnější, ale také nejzajímavější byla spolupráce těch mnohonárodních týmů.

Prodělal jste tam nějaké ořesnější zážitky, které se vám i po letech vrací?

Že by se mi vracely například ve snech, tak to ne. Na druhou stranu jsem poprvé v životě viděl lidi zastřelené v boji. Setkal jsem se i s poměrně vážně zraněnými kolegy pozorovateli. Například jednomu, co byl se mnou v týmu, prostřelili na patrole nohu. To všechno byly věci, které zřejmě člověk v normálním mírovém životě nevidí.

V polovině devadesátých let minulého století jste z armády odešel a začal jste pracovat v civilních profesích. Jak moc výrazná to byla změna?

Byla to velká změna. V té době se v armádě hovořilo o převrácení hodnostní pyramidy, a tak jako kapitán jsem si vyhodnotil, že nemám další perspektivu. Tehdy mi bylo třicet let. Ještě

předtím, než jsem ukončil kariéru vojáka, přihlásil jsem se na Ministerstvu zahraničních věcí do programu přípravy nových diplomatů. Hlásilo se tam poměrně hodně nových lidí. Prošel jsem ročním výběrovým řízením, které obsahovalo asi tři nebo čtyři kola. Po ukončení vojenské kariéry jsem plynule nastoupil na Ministerstvo zahraničních věcí jako kariérní diplomat na sekci arabských zemí. Tam jsem vydržel ale jen šest týdnů, během kterých jsem nedostal jediný úkol. Vůbec nic jsem tam nedělal. Nikdo se o nás nestaral, nikdo nás neřídil. To bylo hrozné. Ještě s jednou kolegyní z Brna jsme tam jen tak seděli. Takže jsem si nakonec řekl, že tudy cesta nevede, a vrátil jsem se zpátky do Brna. Začal jsem se žít jako tlumočnick-překladatel na živnostenský list. Právě ale probíhala privatizace cementáren v okolí Brna. Kupovali je Belgičané, kteří hledali tlumočnicka francouzštiny s nějakým technickým zaměřením. Začal jsem tedy pracovat pro společnost, která se jmenovala Cementárny a vápenky Mokrá. Tady jsem na různých pozicích vydržel hodně dlouho a postupně se dostal až do vrcholového managementu a představenstva této společnosti.

Takže právě tady jste se nakonec naučil pracovat i v té ekonomické oblasti...

Ano, přesně tak.

Před časem jste se zapojil do projektu podpory veteránů při návratu do práce po ukončení mise. Čerpal jste v tomto případě i z osobních zkušeností? Bylo výhodou, že jste si osobně prošel obdobným procesem?

Určitě to mělo výhodu. Věděl jsem přesně, s jakými problémy se tito lidé setkávají a že potřebují pomoci. Ne všichni vojáci, kteří se vrátili z misí, byli v pohodě. Existovali jedinci, na kterých prožitá zkušenosti zanechaly jisté následky. Největší problém představoval alkohol. To následně vyvolávalo konflikty v rodině, což nakonec skončilo jejím rozpadem. Mnozí lidé řešili i finanční problémy. V misi byli poměrně slušně honorováni a po návratu najednou zjistili, že jim peníze nestačí. Na projektech pro vojenské veterány jsem se aktivně podílel v letech 2007 až 2012. Když jsem vypracoval první, obrátili jsme se na Ministerstvo obrany, ale oni nás tehdy odmítli. Nakonec akci na pomoc veteránům zastřešila Československá obec legionářská a já jsem přesvědčen, že tento projekt ukončila bez ztráty kytičky a hodně veteránům pomohla.

Jak jste reagoval, když vám vloni na jaře byla nabídnuta funkce ředitele majetkové sekce?

Všechno je o náhodách, i ty řídí naše životy. Nejsem ale žádný fatalista. Znáám se s Jiřím Borovcem. Část života jsme strávili vedle sebe. Byl to právě on, kdo mi nabídl určitou spolupráci, která nakonec vyústila v tuto funkci.

Je ekonomická oblast ve státní správě hodně odlišná od té, kterou jste se zabýval v soukromé cementárně? Musel jste se opět přizpůsobovat?

Je to určitě hodně jiné. Jsou tady úplně jiné problémy. Postupem času se ale opět dostáváme k tomu, že všechno se má dělat se selským rozumem, srozumitelně a jednoduše. Když člověk

zvládne terminologii, pojmy, struktury a také to neuvěřitelné množství zkratk, které jsou hodně specifické, dostane se nakonec na dřevě věci, která je poměrně jednoduchá. I tady platí, že jedna a jedna jsou dvě. Jen je to schované pod nánosem různých nálepek a pojmů. Největším problémem ministerstva, a asi nejen našeho, je, že je to všechno tak roztržité a onálepkované. Strašně těžko se v tom orientuje.

Takže v soukromém sektoru je to v tomto směru zcela jiné...

Jednoznačně. Čím jednodušší a přímější je řízení, tím je to efektivnější.

Váš předchůdce ve funkci hovořil o loňském roce jako o procesu fotografování a studování, s tím, že letos by již měla odstartovat optimalizace resortu. Jaké hlavní parametry by tento proces měl mít?

Zaměříme se na transparentnost a na zjednodušení. Hodně věcí děláme zbytečně složitě. Hodně věcí děláme tak, že naši kolegové, kteří jsou námi řízeni, ztrácí pocit, že to vůbec má smysl. Nevědí, proč se to dělá, vědí pouze, jak se to dělá. Všechny tyto procesy se musí zjednodušit. Musí se to nastavit střídme, jednoduše, bez všech těch byrokratických záležitostí, jež zde jsou. Postupně se také zbavujeme rozkazů, nařízení a opatření, které již ztratily své opodstatnění. My tady máme například směrnice upravující práci s internetem z roku 2006. Jsou stále platné. To je naprostý nesmysl: v roce 2006 byl přece internet někde jinde než dnes. A my bychom se měli řídit těmito regulemi, které jsou v současné době zcela překonány.

Často nám také připadá, že spousta věcí je naprosto zbytečných, ale ti, co je požadují, argumentují nařízeními a legislativou. Prostě prý to tak musí být. Dá se vůbec s těmito záležitostmi pohnout?

Většinu takových věcí si udělali sami úředníci. A jedině oni to zase musí změnit. Já osobně věřím, že se to podaří.

Dá se podle vás pořád ještě v resortu šetřit? Kde jsou největší rezervy?

Určitě se dá šetřit. Zatím nemáme nastaveny kontroly nákladů. V současné době se ministr

obranu například ptá, jak dopadly věcné dary, jak dopadly zahraniční cesty, jak dopadla vládní letka, jak dopadly nákupy aut atd. My máme obrovské problémy odpovědět mu vyčerpávajícím způsobem. Naše informační systémy stály spoustu peněz, jsou nějak nastavené, ale na řadu těchto věcí neumí vůbec odpovědět. Je to otázka složitého dohledávání a ruční práce. Všechno, co se ručně dohledává, je samozřejmě nepřesné. Je to tedy velice náročné. Rok 2015 proto budeme chtít využít k nastavení controllingu. Prvním krokem bude rozhodnutí v oblasti integrace informačních systémů. Až si řekneme, se kterými informačními systémy počítáme, pak se jim můžeme věnovat a upravovat je tak, abychom uměli odpovídat na otázky, které pan ministr zcela oprávněně klade. Teď to bude ještě nějakou chvíli váznout, ale jakmile vyřešíme informační systémy, pustíme se do controllingu a nákladového účetnictví.

Když se před dvaceti lety tehdejšího ministra obrany Viléma Holáně ptali, co se mu nejvíce povedlo, odpověděl, že podvojně účetnictví. A když se všichni divili, vysvětloval, že konečně budeme vědět, kolik nás co stojí. Jak je vůbec možné, že ani po dvaceti letech to pořád ještě nevíme?

Asi se ta očekávání za těch dvacet let posunula. My známe velká čísla, neznáme ale detaily. Uvedu příklad: Ministr obrany se ptá, kolik nás stojí lety kbelské letky ve prospěch jiných ministerstev? Dobře, tohle bychom ještě uměli říci. Ale už mu nejsme schopni odpovědět například, které ministerstvo létá nejvíce a kam. To už musíme ručně dohledávat. Na takovéto otázky již neumíme jednoznačně odpovědět.

Není to i tím, že jsme si tak trochu zvykli, že v minulosti ani o těchto záležitostech nikdo nechtěl vědět?

Ano, přesně tak. Nikdo se na to neptal, takže se ani nehledal systém, s pomocí kterého by se na to odpovídalo.

Premiér Sobotka před časem zmínil, že kdyby se do obrany najednou nalily velké peníze, nebude je stejně možné utratit. Akvizice totiž představují poměrně náročný a dlouhodobý proces. Je právě

tohle jedna z oblastí, se kterou se budete snažit pohnout?

Ano, dá se říci, že v tomto okamžiku oblast nákupů, obecně a záměrně neříkám akvizic, je jakýmsi úzkým hrdlem ministerstva. A proto také Jiří Borovec, který seděl na tomto místě, přešel do této oblasti. Dělá všechno pro to, aby se toto úzké hrdlo rozšířilo a byli jsme schopni efektivně a včas nakupovat. Oblast nákupu je skutečně v tuto chvíli největší brzdou rozvoje ministerstva.

Aby nedocházelo ke korupci, byla přijata celá řada opatření. Není trochu problém i v tom, že výběrová řízení jsou velice komplikovaná?

Ano, aktuální zákon o veřejných zakázkách určitě neusnadňuje a nezrychluje systém nákupů.

Z loňského rozpočtu resort nespotřeboval téměř čtyři miliardy. Je to výsledek úsporných opatření, anebo důsledek nepřipravených akvizičních procesů?

Je to důsledek obojího. Předně podařilo se nám ušetřit spoustu peněz. Konkrétně 1,4 miliardy korun. Některé projekty se buďto pozastavily, anebo se rozhodlo, že se vůbec dělat nebudou. Jiné záležitosti se nepodařilo realizovat v období, na které byly naplánovány. Platby za některé dodávky jsou prostě posunuty.

A tady musím říci, že vina není jen na naší straně, ale že za to mohou i někteří dodavatelé, kteří nedorželi termíny. Na tom, že jsme v roce 2014 nebyli schopni utratit objem peněz, které jsme měli k dispozici, se podepsala celá řada faktorů. Jsem ale přesvědčený, že si budeme muset

na poslední chvíli, pak ale nastanou nějaké komplikace a je příliš málo času?

Neměli by si to nechávat na poslední chvíli. Každý ten řádek akvizičního plánu by měl být – a také je – zasazen v čase. Trochu problém je v tom, že ten proces ještě neumíme kontrolovat. Tuto záležitost v letošním roce stále ještě doladujeme. Věřím ale, že již příští rok nám bude systém průběžně indikovat, pokud bude v případě jakékoliv zakázky docházet ke zpoždění. Takže už v únoru či březnu bychom měli vědět, že ta a ta zakázka se nebude realizovat, a mohli bychom na to včas reagovat. Nemůžeme si dovolit být takovými optimisty, abychom si do listopadu říkali, že to zvládneme, že to nějak dopadne, a pak jsme zjistili, že je tomu jinak.

Ministerstvo by mělo plánovat s určitým výhledem. Jak moc se vám daří naplňovat pětiletý plán?

Na roky 2016 až 2020 máme střednědobý plán. S tím, že první tři roky jsou naplánovány velice podrobně a zbývající dva již jen rámcově. Jak moc se nám bude dařit to naplňovat, si tedy řekneme až tak za dva tři roky. Myslím si, že plán obsahuje většinu věcí, které tento resort potřebuje. Ovšem žádný plán není neměnný. Spousta věcí se vyvíjí v čase. Každý rok jej tedy budeme revidovat.

Nechali jste si vypracovat projekt na optimalizaci klíčových agend. K čemu konkrétně by vám tyto podklady měly posloužit?

Ty podklady slouží k tomu, abychom uměli posoudit efektivitu procesu na civilní straně ministerstva. Devadesát procent doporučení se týká té bílé části ministerstva. Minulý týden byl zahájen projekt optimalizace, který vychází z výstupů firmy KPMG, která v druhé polovině loňského roku provedla audit. Plán, jak uvést tyto výstupy do života, není krátký. Bude to trvat zhruba dva roky. Něco bude realizováno rychleji, něco naopak bude déle trvat. Věřím ale tomu, že je zde vůle ke změně a že lidé, kterých se to bude týkat, se do toho aktivně zapojí.

Text a foto: Vladimír Marek

Úprava hodnostní struktury

Jak jistě mnozí vojáci zaregistrovali, uskutečnila se v posledních týdnech analýza a následná úprava hodnostní struktury mužstva, poddůstojnického a praporčického sboru nejenom u AČR, ale i ostatních složek OS ČR. U mnohých to mohlo vzbudit určitou nejistotu a obavy. Nejspíš si někteří kladou otázku, co je cílem takového opatření a jaké to může mít dopady.

Základním cílem bylo připravit co nejlepší podmínky pro přechod na novelu zákona o vojácích z povolání. Novela zákona je postavena na jiném principu stanovování platů vojákům, než jaký doposud používáme. Z tohoto důvodu se musela provést analýza hodnostní struktury tak, aby k 1. 7. 2015 maximálně odpovídala novým podmínkám a odstranily se nesystémové hodnostní anomálie způsobené dosavadním systémem řízení výstavby hodnostních struktur všech sborů.

Stejně jako ostatní funkcionáři si velení AČR uvědomuje, že vzhledem k tomu, co se v oblasti tvorby a modelace hodnostní struktury mužstva, poddůstojnického a praporčického sboru OS ČR dělo v minulosti, se jedná o poměrně citlivé téma, a proto bych rád poněkud rozsáhleji, než jindy činím, osvětlil několik bodů, které jsou s touto problematikou spojené. Proto v tomto článku vysvětlím, kdo se podílel na práci na analýze a na následných úpravách hodnostní struktury. Dále, jaké nedostatky a omezení současné hodnostní struktury a její tvorby jsme při práci vnímali. Nakonec, se kterými zásadami tvorby hodnostní struktury jsme pracovali tak, aby výsledná hodnostní struktura lépe vyjadřovala náležitosti logického trojúhelníku *funkce = hodnost = plat*.

Ještě předtím než však začnu s detailnějším popisem celého procesu, jeho východisek a výsledků, velmi rád bych poznamenal jednu zásadní věc. Mnohokrát jsem se setkal s názorem, že základním cílem naší práce mělo

být snížení hodností za každou cenu jenom proto, aby klesl celkový objem peněz vyplácených na mandatorní výdaje. To však není pravda. Úspora peněz nebyla kritériem, které by při jednáních o změnách hodnostní struktury mužstva, poddůstojnického a praporčického sboru rozhodlo. Svědčí o tom systemizovaná místa (SM), kde došlo k úpravě hodnosti směrem nahoru. O výsledné podobě hodnostní struktury rozhodla jiná kritéria, o kterých se ještě zmíním.

Pracovní tým

Tým, který posuzoval hodnostní strukturu mužstva, poddůstojnického a praporčického sboru, se skládal ze zástupců všech hlavních zainteresovaných stran. V případě zástupců tzv. stříbrných sborů, tedy vrchních praporčíků OS ČR, jsem je včas informoval o jednání, seznámil jsem je se záměrem velení AČR, předpokládaným cílovým stavem a termíny jednání. Požádal jsem je, aby se maximálně podíleli na práci v rámci svých velitelství a útvarů, a instruoval jsem je, aby mne seznámili s případnými problémy, které nebudou schopni řešit na své úrovni a které budu moci řešit osobně. Dále jsem jim vydal doplňující pokyny k tomu, na co se při práci na úpravách hodnostní struktury zaměřit, a zdůraznil jsem jim, že cílem není bezhlavé snižování hodností, nýbrž analýza hodnostní struktury, jejímž výsledkem budou změny nahoru i dolů, které budou respektovat určité a pro všechny stejné zásady a pravidla. Tím se zajistilo, že celý proces vyhodnocení aktuální hodnostní struktury byl co nejvíce transparentní.

Obecně se dá konstatovat, že členové pracovních týmů z řad vrchních praporčíků až na velmi omezené výjimky vyjádřili souhlas a uspokojení s transparentností a výsledky změn a tyto změny podpořili.

Nedostatky současné struktury

Všichni poddůstojníci a praporčíci, kteří již nějakou dobu slouží, dobře vědí, že současná hodnostní struktura

mužstva, poddůstojnického a praporčického sboru je vším, jen ne spravedlivou a dobře strukturovanou hierarchií hodností, která by vycházela z několika základních, logických a dobře srozumitelných pravidel. Bohužel, je velmi poplatná aktuální právní úpravě, která řeší platové zabezpečení vojáků. Ta je vystavěna na jiných principech, které nejsou v souladu s potřebami moderních ozbrojených sil. Podporuje průměrnost a stagnaci. Nenuťí velitele a náčelníky profesionálně a odpovědně pracovat s podřízenými.

V podstatě se jedná o výsledek mnoha nepovedených experimentů z minulosti, kdy se jasně nestanovila nepřekročitelná pravidla pro výstavbu struktury hodnostních sborů. V naší hodnostní struktuře existuje velké množství anomálií, které do ní nepatří. Pokud si to stále někdo myslí, tak musím zdůraznit, že pracovníci administrativní podpory nebo vybraní řidiči se stanovenými vyššími praporčíckými hodnostmi jsou přežitkem dokládajícím nerovný přístup k příslušníkům mužstva, poddůstojníkům a praporčíkům v oblasti služebního postupu a odměňování. Následující tabulka velmi dobře dokumentuje nesystémovost při stanovování hodností. Různé náročná práce vyjádřená platovými třídami je napasována na různé hodnosti a naopak. Za současných podmínek by se tak pouhé překlopení hodnostní struktury na nový platový systém nedalo spravedlivě a systémově provést.

U některých ČVO se díky tomu, jak je nastavena hodnostní struktura sborů, v podstatě nedá hovořit o možnosti kariérového postupu vojáků tak, aby pro ně byl zároveň i platovým postupem. V mnoha případech totiž postup na vyšší pozici znamená platový propad. Za současné situace v podstatě neexistuje systémový nástroj řízení kariér, který by zabezpečoval funkční pohyb vojáka a který by umožňoval motivovat vojáky k plánování a realizování ucelené kariéry. Hodnostní struktury, a tím i kariéry, jsou totiž primárně řízeny na útvarové úrovni. S pravděpodobností téměř hraničící s jistotou se dá konstatovat, že prakticky většina mužstva, poddůstojníků a praporčíků ve svém okolí zná vojáky, jejichž hodnost neodpovídá skutečné náročnosti vykonávané práce anebo zařazení do logické a funkční hodnostní hierarchie. V současných OS ČR není nic divného, pokud má podřízený vyšší plat než nadřízený apod. To všechno jsou faktory, které jsme museli při své práci zohlednit.

Není problém i v určité liknavosti správců jednotlivých majetkových uskupení, v tom, že si výběrová řízení nechávají

Hodnost	Skutečná platová třída										
	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6
generálporučík											
generálmajor											
brigádní generál											
plukovník											
podplukovník											
major											
kapitán											
nadporučík											
poručík											
štábní praporčík											
nadpraporčík											
praporčík											
nadrotmistr											
rotmistr											
rotný											
četař											
desátník											
svobodník											

Zásady tvorby struktury

Při analýze hodnostních struktur jsme vycházeli z podkladů dodaných SP MO. Ta porovnávala návrh nařízení vlády ke stanovení seznamu činností pro jednotlivé hodnosti s aktuální hodnostní strukturou. Výsledkem této prvotní analýzy byl seznam systemizovaných míst, u kterých byla současná hodnost v přímém rozporu s návrhem nařízení vlády, dále pak seznam systemizovaných míst, která sice v rozporu s návrhem nařízení vlády nebyla, která však SP MO doporučila k další analýze a k případnému přehodnocení. V průběhu práce na úpravách hodnostní struktury jsem se ve svých doporučeních držel následujících pravidel a myšlenkových úvah:

Vrcholové a nástupní SM s hodnostmi

U některých ČVO zcela chyběla základnová nebo naopak vrcholová hodnostní struktura (svob.–des. a prap.–nprap.). V takovém případě jsme tyto struktury dotvářeli. Není možné, aby všichni vojáci po vykonání základní přípravy nastoupili automaticky na SM se stanovenou hodností četař tam, kde je možný rozsah hodností svob.–čet. To významně omezuje jejich budoucí vizi profesního, kariérního i platového růstu a s novelou zákona a aplikací rozhodných dob i motivaci ve formě možnosti získání výsluhy.

V každém ČVO a v některých případech i v jejich funkčních oblastech jsme tvořili vrcholy kariér tak, aby vznikla dvě až tři SM, která mají stanovenou hodnost nadpraporčíka, výjimečně štábního praporčíka. Vrcholy kariér tvoří vrchní praporčíci agentur, velitelství, sekcí a AČR a vedoucí starší pracovníci štábů a specialisté agentur, velitelství a sekcí, u kterých velitelé, náčelníci a správci ČVO prokázali, že se jedná o pozice s nejvyšší náročností jejich pracovní činnosti, která je vyšší než u pozic s hodností praporčík.

Při stanovování nejvyšších praporčíckých hodností (nprap., prap.) jsme uplatnili zásadu,

že se tyto hodnosti použijí tam, kde jsou nositeli odbornosti, pro kterou je daný organizační celek vytvořen. Například nejvyšší hodnosti pro systemizovaná místa logistických ČVO se soustředily v rámci Agentury logistiky a sekce podpory MO. Podobně se stalo i u ostatních ČVO. Pokud se ve struktuře štábů odborných organizačních celků vyskytla podpůrná systemizovaná místa (personální, logistická, finanční, POI apod.), která neplní roli zajišťující hlavní odborné činnosti daného celku, potom se u těchto pozic hodnosti snížily s ohledem na to, že mají své vrcholy u svých odborně příslušných agentur nebo velitelství.

Výstavba hodnostní struktury a ČVO

V minulosti se až na výjimky hodnostní struktura stavěla v rámci jednotlivých útvarů, což s sebou neslo negativní efekt snahy uměle zvyšovat hodnosti, vytvářet hodnostní vrcholy na neodpovídajících místech, a tříštila se tak snaha a úsilí o jednotné a transparentní řízení kariér. Nově se tedy zvýšila role ČVO a v mnohem větší míře než doposud se hodnostní struktura porovnávala v kontextu celého ČVO nebo skupin příbuzných ČVO.

Jednoduše řečeno, vycházíme z toho, že pohyb v kariéře by se měl v budoucnu dít primárně v rámci ČVO a skupiny příbuzných ČVO. Tímto směrem se podoba hodnostní struktury musí ubírat. Ve spojení se systémem centrálního řízení personální práce neexistuje jiná varianta.

Příchod na SM a odchod na jiné místo

Až na výjimky, u téměř každé pozice muselo být doloženo, odkud se voják na tuto pozici dostane a kam z této pozice bude moci pokračovat. S tím samozřejmě úzce souvisí stanovení hodnosti. Tam, kde nebylo možné doložit a obhájit,

jaká je pozice SM ve struktuře ČVO, a náročnost stanovených pracovních činností neodpovídala aktuální hodnosti, došlo ke snížení na adekvátní hodnost.

Pokud se v hodnostní struktuře vyskytly mezery (chybějící hodnosti) a bylo-li to možné provést, buď se tato mezera uzavřela adekvátním snížením hodností u části systemizovaných míst, která začínala nad mezerou, nebo se vytvořil přechodový můstek i případným zvýšením hodnosti u míst, která končila u mezery. Důvodem bylo, aby se u všech ČVO vytvořila nepřerušovaná postupnost kariér.

Vázání hodnosti na výkon

V některých případech docházelo k tomu, že nebylo možné přímo určit hodnost příslušející k danému SM. Zpravidla se to stávalo u SM, kde voják vykonává dvě primární činnosti. Typicky se jedná například o různé operátory některých systémů, kteří zároveň řídí nákladní vozidlo. V takovém případě se postupovalo podle zásady aplikace pravidla nejnáročnější činnosti, která je určující pro stanovení hodnosti a platu, takže ve výsledku došlo nejen ke snižování, ale i ke zvyšování hodnosti.

Jedním z dalších případů, kdy se uskutečnily změny, jsou řidiči všech kategorií. U mnoha řidičů byla hodnost zvýšena, protože v minulosti byla podhodnocena náročnost jejich práce zejména ve vazbě na druh a typ techniky, kterou mají na starosti. Není možné, aby měl řidič osobního vozidla s minimálními zkušenostmi, délkou služby a nižší odbornou způsobilostí a náročností práce stejnou hodnost, a tím i plat, jako mají například řidiči bojových nebo speciálních vozidel, případně ještě vyšší.

Název SM odpovídá jeho charakteru

V mnoha případech jsme změnili název SM tak, aby více odpovídaly tomu, co skutečně voják dělá. Tam, kde byla v minulosti snaha o ukrytí některých pozic do skupiny SM specialistů, došlo k jejich přejmenování na pracovníky štábů, a samozřejmě i naopak.

U některých systemizovaných míst jsme zjistili, že jsou vydávána za místa specialistů, kterým normálně přísluší některá praporčícká hodnost, ale charakter jejich práce tomu neodpovídá. V takovém případě jsme provedli adekvátní přesun místa do poddůstojnického sboru a stanovili mu odpovídající nižší hodnost.

Princip nadřazenosti a podřazenosti

Tam, kde jsme zaznamenali, že měli nadřazení nižší hodnost než podřízení, upravili jsme to. Není možné, aby například ZVČ měl stanovenou hodnost rotmistra, a jeho podřízený nadrotmistra. Takové případy se bohužel vyskytly a byly v maximálním rozsahu upraveny.

Některé účelově a na hlavu postavené velitelské struktury určitých jednotek byly zrušeny nebo optimalizovány na běžný standard u bojových nebo výcvikových jednotek a většinou to bylo ve prospěch praporčíckého sboru.

V průběhu naší práce jsme kontinuálně porovnávali její výsledky u různých organizačních celků. Pokud byly hodnosti změněny (jak nahoru, tak dolů), vždy došlo ke kontrole tak, aby u různých ČVO a organizačních celků byly

u stejných nebo velmi obdobných pozic hodnosti stejné.

Souvisí s tím platy

S modelací hodnostní struktury mužstva, poddůstojnického a praporčíckého sboru úzce souvisí, jaké platy budou pro jednotlivá systemizovaná místa přiznány. Nesčetněkrát jsem se setkal s tím, že si vojáci stěžovali na plánované plošné snižování hodností, které má přijít s novelou zákona o vojácích z povolání a které pro ně bude znamenat finanční propad. Jak jste jistě pochopili, plošné snižování hodností se nekoná a otázka možných finančních propadů je věcí vysoce individuální. Každý voják by si měl sám spočítat, jaký je jeho aktuální plat a jaký bude ten budoucí. Pro většinu příslušníků mužstva, poddůstojníky a praporčíky to nebude

negativní událost. Samozřejmě, lokální extrém se mohou vyskytnout a nikdo je nevyloučí. Existují poddůstojníci a praporčíci, u kterých, vzhledem ke konstrukci stanovení platu od 1. 7. 2015, dojde k poklesu platu, ale takové případy nejsou a nebudou rozhodně rozšířené. Uvedu příklad: Poskytoval jsem stanovisko ke snížení hodnosti u vojáka, který je v současné době zařazen na systemizovaném místě se stanovenou hodností praporčíka a kterému jsme vzhledem k náročnosti jeho práce navrhli snížení do hodnosti nadrotmistra. Toto snížení pro něj oproti současnému platu znamená navýšení o cca 3 500 Kč. Tento příklad jasně ilustruje, že je třeba všechny změny hodnotit uvážlivě. Proto žádám každého příslušníka mužstva, poddůstojníka a praporčíka, aby si nejdříve provedli porovnání současného a budoucího platu a možnosti jeho růstu a až poté vynášeli soudy.

Může se ještě dolad'ovat

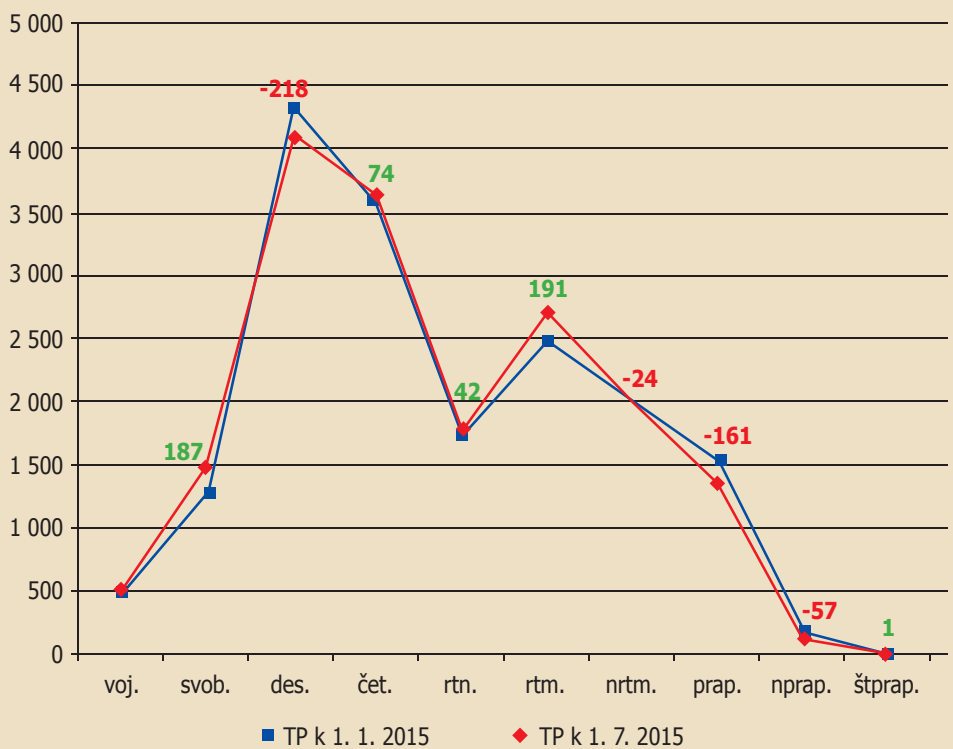
K nejvýraznějším změnám hodnostní struktury dojde zejména u praporčíckého sboru. Nejvíce se tyto změny dotknou vojáků, kteří jsou zařazení na systemizovaná místa se stanovenou hodností nadpraporčík a praporčík a jsou příslušníky Generálního štábu AČR, přímo podřízených útvarů a zařízení a všech agentur. Minimální dopady budou do hodnostní struktury velitelství pozemních sil a Velitelství výcviku – Vojskové akademie. U jednotek pozemních sil a vzdušných sil se uskuteční i pozitivní změny ve štábech praporů (oddílů, letek) a brigád (základén, pluků), kde se u některých klíčových praporčíckých SM hodnosti zvýší nebo kde se vytvoří vrcholy hodnostní struktury. Celkový přehled změn hodností ukazuje zveřejněný graf. Každý příslušník mužstva, poddůstojnického a praporčíckého sboru si sám může udelet obrázek, jak výrazné tyto změny budou.

Hodnostní struktura mužstva, poddůstojnického a praporčíckého sboru tak, jak byla nově nastavena, vstoupí v platnost k 1. 7. 2015. K tomuto datu bude těm vojákům, kterým by jinak nově náležela nižší hodnost, v souladu s novelou zákona o vojácích z povolání ponechána aktuální hodnost s využitím § 7 odst. 7 novely zákona o vojácích z povolání (princip propůjčení vyšší hodnosti), s tím, že do nižší hodnosti se případně jmenují v souladu s § 6a odst. 3 písm. a) až c), tedy až po uplynutí rozhodné doby ve služebním zařazení.

Změny hodnostní struktury, které se uskutečnily, nemusí být změnami konečnými. V případě nutnosti dojde v budoucnu ke kosmetickým úpravám všude tam, kde mohlo dojít k chybnému stanovení hodnosti na základě nepřesných nebo zavádějících podkladů. Všichni příslušníci mužstva, poddůstojníci a praporčíci AČR, kteří budou mít dojem, že hodnostní systém byl nastaven v jednotlivých a konkrétních případech nespravedlivě nebo chybně, mohou prostřednictvím svých vedoucích nebo vrchních praporčíků takovou informaci postoupit i mně k dalšímu využití a provedení analýzy a případných korekcí.

Text: vrchní praporčík AČR št. prap. Petr Seifert,
foto: Vladimír Marek

Změny hodnostní struktury poddůstojnického a praporčíckého sboru AČR (stav k 13. 1. 2015)

Univerzita obrany připravila ojedinělý závod, Winter Survival 2015, propojující sportovní disciplíny s vojensko-praktickou činností

Několik porcí extrému

„Ještě schránku s náboji! Už střílejí!“ rozléhá se s ohlušujícím výstřelem skalami nad údolím nedaleko Vrbna pod Pradědem, když jedno z družstev zrovna plní nejtěžší disciplínu letošního armádního závodu Winter Survival. Při ní jde o prověrku dovedností z vojenského lezení a rozhodování ve stresu.

„V tomto úkolu je shrnuto vše. Náročný výstup na třicetimetrou skálu s rozebraným kulometem na zádech, ve stavu vyčerpání je potřeba zbraň rychle složit a vystřelit, a když už si vojáci myslí, že mají vše splněno, dostanou další stresující úkol. Stres ve stavu vyčerpání ukazuje, zda družstvo je opravdu tým, nezmatkuje a má skutečného lídra,“ vysvětluje rozhodčí podplukovník David Ullrich z Centra tělesné výchovy a sportu Univerzity obrany.

Složit kulomet nestačí, jeden člen týmu „oslepl“

Ke skále pod Mlýnským vrchem doráží tým Vojenské policie. Ze zad sundávají dvacetikilové batohy s veškerým vybavením na několikadenní přežití v mrazivých horách. Natáhnou úvazky a další horolezecké vybavení, od pořadatelů dostávají kulomet, trojnožku a krabici s náboji. Vše musí vynést nahoru. V cestě jim ale stojí kluzká zasněžená stěna.

Vojáci se dopují povzbuzováním jako na sportovním zápase. „Rosi, dávej, dávej,“ volá kolega na rotmistra Karla Rozsypala. Postupují po dvou zajištěných cestách a nahoře jsou zhruba za pět minut. Bez vydechnutí po namáhavém výstupu dávají dohromady kulomet. Nejdřív trojnožku, na ni připevní zbraň a připojí pás s náboji.

Když se klepou ruce vyčerpáním, nic jednoduchého. Zbraň je schopna střelby, ukazuje velitel

hlídky nadporučík Michal Škobrtal. Ohlušující výstřel slepým nábojem to potvrzuje. Pohodové slánění a krátký oddych? Ani náhodou! Rozhodčí vojákům oznamuje, že jeden z nich dočasně oslepl následkem zásahu povýstřelovými zplodinami a je potřeba ho dostat dolů.

„Slepým“ se stává Karel Rozsypal a dostává lyžařské brýle s neprůhledným sklem. Jistota z lezení nahoru je pryč. Jeden člen družstva už je dole, když se ze svahu spouští oslepený Rosi spolu s Michalem Škobrtalem. Ten radí, kam má Rozsypal stoupnout, kde je sníh, led, kde je díra.

Všechno jde dobře. Do vypršení patnáctiminutového limitu je ještě dost času. Slepému vojákovi však podklouzne noha a ošklivě si natluče. Aspoň to tak z odstupu vypadá. „Nic se neděje, jdeme dál,“ sykne voják. Za chvíli jsou dole všichni tři. Vojenští policisté vše zvládli v druhém nejlepším čase. Zadání na tomto stanovišti se však podařilo splnit jen osmi družstvům z patnácti.

Prošli těžkým testem odolnosti

Na start 21. ročníku Mezinárodního mistrovství AČR v zimním přírodním víceboji Winter Survival 2015, který probíhal poslední lednový týden v pohoří Hrubého Jeseníku a který opět organizovala Univerzita obrany, se postavilo

sedmnáct vojenských družstev ze čtyř evropských zemí. Nejpočetnější zastoupení měla česká armáda a v rámci ní pozemní síly, které vyslaly osm týmů. Ze zahraničí přijeli vojáci z Německa, Polska a Slovenska. Šlo o příslušníky německého praporu horských myslivců z Bad Reichenhallu a studenty vojenských akademií z Wrocławu a Liptovského Mikuláše. Na poslední chvíli svoji účast na mistrovství odvolaly dva týmy z rakouské 6. horské brigády v Absamu.

„Účastníci závodu Winter Survival prošli těžkým testem odolnosti. Soutěž u vojáků prověřovala úroveň jejich dovedností z oblasti

A kvíz

Letošní ročník Winter Survivalu byl:
a) desátý b) patnáctý c) jedenadvacátý

Správná odpověď: c

speciální tělesné přípravy, vojenského výcviku a také schopnost rychlého a správného rozhodování při plnění úkolů,“ rozhodl ředitel závodu plukovník gšt. Milan Marek. Většina závodníků si zejména během třídní vytrvalostní etapy sáhla až na samé dno svých fyzických možností a psychické výdrže. Extrémní závod vzdaly dva české týmy kvůli zranění.

Winter Survival 2015 zahrnoval mnohakilometrové přesuny členitým terénem podle mapy s veškerou výbavou k plnění úkolů a přežití. Dále pak vojenské lezení na skalách, překonávání vodních toků a umělých překážek, absolvování dráhy s prvky vojenských dovedností a měřených sjezdů upraveným i neupraveným terénem, záchranu a přepravu zraněného člena týmu, střelbu z armádních zbraní, dvě mrazivé noci strávené v lese apod. Nedostatek sněhu místy omezoval vojákům pohyb na skialpinistických lyžích. Někdy museli lyže nosit připevněné na batozích, které i tak měly s výstrojí a zásobami až 25 kilogramů. Těm zkušeným účastníkům se pak dařilo zátěž snížit na 15 až 18 kilogramů.

Termonáplast na dobrou noc

Další zkouškou lezeckých dovedností a fyzické zdatnosti vojáků byla disciplína s názvem „bedna“. Při ní vojáci nejprve zdolávali čtyři klády zavěšené nad sebou mezi vysokými stromy. Nad horní kládou byla pověšena bedna, kterou závodníci museli plnit vytaženými špalky do okamžiku, kdy se zatížená bedna převážila

a dotkla cílové mety. Přitom na to měli jen dvanáct minut.

Disciplíny jsou rok od roku důmyslnější, pracovanější a kladou velké nároky jak na fyzickou sílu vojáků, tak na jejich schopnosti logiky. Závod během let získal ohromné renomé. Zásahu na tom mají především učitelé z Centra tělesné výchovy a sportu Univerzity obrany, kteří neustále vymýšlejí nové disciplíny a zapracovávají do programu nové poznatky z vojenského výcviku a ze speciální tělesné přípravy. Novinkou letos v závodě bylo používání – vedle klasických topografických map – také ortofotomap. Vojáci při přesunu dostali ortofotomaps části horského terénu, tedy mapu vytvořenou z leteckých snímků. Některé to rozhodilo natolik, že si něco málo nadešli.

Vojáci mají také své triky, jak přečkat mrazivou noc pod širým nebem. Například si neberou těžký zimní spacák, ten by museli nést celou dobu závodu. „Ty zimní zaberou v batohu moc místa. Snažíme se výstroj co nejvíce odlehčit. Jak není dvacet pod nulou, dá se to vydržet. Uvnitř máme láhev s horkou vodou a hlavně používáme kvalitní karimatky,“ konstatoval nadporučík Viktor Novotný z družstva 7. mechanizované brigády.

Fenoménem posledních ročníků závodu jsou populární hřejivé termonáplasti, běžně dostupné v lékárnách. Někteří ze závodníků si je lepí na velké svalové partie, které chtějí nechat prohřáté. Jiní mají vlastní ověřené vychytávky. „Mně nejvíce vyhovuje si je nalepit na chodidla a prsty u nohou. Jak mám teplé nohy, je mi dobře,“ uvedl desátník Ivo Vrba, další člen týmu 7. mb.

Opět vítězí tým z Hranic

Vítězem víceboje Winter Survival 2015 se stalo družstvo 7. mechanizované brigády Hranice ve složení nadporučík Viktor Novotný (74. lehký motorizovaný prapor Bučovice), desátník Ivo Vrba a svobodník Milan Wurst (73. tankový prapor Přáslavice). „V tomto složení jsme jeli závod i loni. Motivaci jsme měli velikou. Máme obrovskou radost, že se nám podařilo zvítězit. Obhajoba prvenství je vždy těžká,“ rozhodl výsledek hlídky desátník Ivo Vrba.

„Ještě poslední den ráno jsme měli jen sedmnáctibodový náskok před druhým Týništěm. I když se v čerstvém sněhu jelo velmi obtížně, nezbyvalo nám nic jiného než v disciplíně „transport raněného“ vyhrát. Bylo to velmi těžké, ale povedlo se to,“ přiblížil litý boj o první místo nadporučík Viktor Novotný.

Stříbrné medaile vybojovali nadporučík Michal Pech, rotmistr Miroslav Šroler a četař Jiří Juhas z Centra zabezpečení munice Týniště nad Orlicí. Bronz zaslouženě získali poručík Ondřej Hrabánek, rotný Jakub Havel a četař Zdeněk Šroler ze 14. pluku logistické podpory Pardubice.

Nejúspěšnějším týmům poháry a ceny předali náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Petr Pavel, rektor-velitel Univerzity obrany brigádní generál Bohuslav Příkryl a další představitelé české armády. Slavnostní ceremoniál proběhl na vojenské zotavovně Ovčárna pod Pradědem, která se každoročně stává logistickou základnou celé soutěže.

Text: Pavel Pazdera, foto: rtm. Michael Skůra

Čeští vojenští pozorovatelé se vrátili z mise Monusco v Demokratické republice Kongo

MONUSCO

Úkolem našich vojenských pozorovatelů v Demokratické republice Kongo bylo sledovat bezpečnostní situaci, mimo jiné vztahy místních obyvatel s konžskými vojáky a policií i ozbrojené skupiny rebelů. Ty operují hlavně na surovinově bohatém východu Konga, který desítky let sužují boje nejružnějších skupin, jež přecházejí přes hranici s Ugandou, Rwandou a Burundi.

S celkovým počtem více než dvaceti tisíc příslušníků je tato mírová mise OSN největší svého druhu na světě. Téměř pět set z nich jsou vojenští pozorovatelé, mezi které patří i tři Češi: major Tomáš Chvojka, který na misi začínal v provincii Katanga v týmu TS Kalemie a ukončil ji v provincii Jižní Kivu v týmu TS Minembwe, dále pak major Jiří Jonáš, který celou misi sloužil v provincii Severní Kivu v týmu TS Masisi, a nejmladší z účastníků, kapitán Aleš Klimpera, který sloužil celý rok v provincii Jižní Kivu, osm měsíců v týmu TS Shabunda a čtyři měsíce v týmu TS Kalehe.

Krvavá historie

Úkol vojenského pozorovatele není nikterak snadný s přihlédnutím k historii země, která byla značně postižena genocidou v sousední Rwandě v roce 1994. Tehdejší prezident Mobutu Sese Seko otevřel zemi přívalu Hutuů. Mezi utečenci byli ale také příslušníci Interahamwe, milice zapojené do genocidy. Ti zakládali tábory na východě Zaire (dřívější název Konga), odkud napadali nejen rwandské Tutsie, ale také Banyamulengy (zairští Tutsiové). Země byla od počátku zmítána násilím a po pádu nastoleného jednostrannického systému i spory levice a pravice.

Kapitán Aleš Klimpera

Počátek mise

Mise OSN Monusco, resp. Monuc (název užívaný do roku 2010) je v zemi přítomna od roku 1999 ve snaze stabilizovat situaci po občanské válce, které předchází předvolební střety levice a pravice v červnu 1997. Relativní klid po podepsání mírové dohody v lednu 1998

dlouho netrvá. Krvavé střety v listopadu 1999 si vyžádají okolo 2 000 mrtvých vojáků a civilistů. Téhož měsíce do země vstupují jednotky OSN s misí Monuc na základě mandátu číslo 1279 se snahou situaci stabilizovat. Boje trvaly do ledna 2000, kdy byly zahájeny mírové rozhovory. Následně bylo rozhodnuto, že vojáci obou stran budou demilitarizováni a bude jim zajištěna beztržnost. Tento úkol plnila mise OSN.

V lednu 2002 v zemi proběhlo referendum za asistence jednotlivců z mise Monuc. To se vyslovalo pro řadu demokratických ústavních změn.

V květnu a červnu téhož roku se uskutečnily parlamentní volby, které potvrdily vedoucí úlohu levicových skupin ve státním zřízení a vládě.

Na konci roku 2002 rostlo dlouhotrvající napětí mezi kmeny v severovýchodní oblasti Konga. Některé kmenové osady spolupracovaly s africkou mafií a zabezpečovaly transport zbraní a drog. Mezi domorodci dále přetrvávala pravicová a levicová nesnášenlivost.

I současnost je znepokojivá

Také současná bezpečnostní situace v zemi je značně nepřehledná, až chaotická. Kdekdo může vzít do ruky zbraň a vytvořit ozbrojenou skupinu. Operují zde konžští vojáci a různí

ozbrojení rebelové. Násilí na civilním obyvatelstvu a porušování lidských práv jsou na denním pořádku.

Úkolem našich pozorovatelů bylo monitorovat aktuální situaci, hovořit s obyvateli, zjišťovat jejich problémy, vztahy a soužití s okolím a to vše posílat v hlášeních nadřízeným skupinám. Je třeba si ovšem uvědomit, že pozorovatelé nejsou výkonným prvkem, a proto nemůžou v případě potřeby rebely zahnat či odzbrojit.

Náhled na přítomnost mírových jednotek u místních obyvatel je různý. Někteří vyčítají

Generál Baloun ocenil vojáky z pozorovacích misí v Kongu a Kosovu, včetně kapitána Aleše Klimpery (napravo)

silám OSN dlouhodobou přítomnost a fakt, že situace se moc nelepší. I v roce 2014 byla situace značně nepřehledná. Ozbrojené konflikty, různé násilí a porušování lidských práv jsou bohužel na každodenním pořádku. Mezi obyvateli je značné množství zbraní, což situaci samozřejmě neulehčuje.

Neozbrojení pozorovatelé

Kapitán Aleš Klimpera nastínil situaci v zemi a možnosti pozorovatelů v případě ohrožení:

A fakta

Čeští vojenští pozorovatelé působí v rámci operace OSN na území Demokratické republiky Kongo od přelomu roku 1999 a 2000. Mise OSN ustanovená Radou bezpečnosti především monitoruje politickou, vojenskou a bezpečnostní situaci a spolupráci s vládními i nevládními organizacemi s cílem zajistit podmínky pro mírový život místních obyvatel, pomáhá při vytváření nových bezpečnostních složek státu, podílí se na realizaci projektů humanitárního charakteru a dohlíží na dodržování příměří mezi místními znepřátelenými skupinami povstalců a vládních vojsk. Mandát operace je průběžně doplňován podle vývoje aktuální bezpečnostní situace v místě působení.

mezi konžskými vojáky, tedy oficiální armádou a rebely, jsou časté."

Každá mise je jiná

Čeští pozorovatelé se shodují v tom, že každá mise má své klady i zápory a specifika. Zatímco při misích v Afghánistánu působíte v „domácím“ prostředí, často při debatě s přáteli a spolubojovníky mluvíte mateřštinou, při misi Monusco tomu tak nebylo. I přes roční působení tří Čechů v regionu se jim nepodařilo se ani jednou potkat, a tak veškerá komunikace v týmech probíhala v anglickém jazyce. Může se to zdát malicherné, ale kontakt s domovem či domácím prostředím vojákům značně usnadňuje a zpříjemňuje misi. Proto v tomto mají vojáci v Afghánistánu značnou výhodu, nejsou tak izolováni od domova, a i když působí mnohdy ve smíšených patrolách, prakticky vždy jsou v prostředí stejné kultury a jazyka.

Značná fluktuace v týmech umožnila poznání rozličných osobností a národností. Výjimkou nejsou důstojníci z Nepálu, Číny, Indonésie, Senegalu, Beninu či Uruguaye. Vždy šlo o profesionály na svém místě, s řadou zkušeností z předchozích mírových misí ve světě. Spolupráci si naši pozorovatelé nemohou vynachválit. Samozřejmě, našlo se pár vypjatých situací, ale důležité je, aby tým byl stmelený a připravený přijmout náročné úkoly a výzvy – a tak tomu bylo vždy.

Text: Michal Voska, foto: Aleš Klimpera

S ředitelem Agentury komunikačních a informačních systémů brigádním generálem Janem Kašem jsme hovořili o provozních úkolech uplynulého roku

Nahlédnutí do kuchyně AKIS

Nové trendy a technologie ve světě komunikačních a informačních technologií jsou konfrontovány s aktuálními a měnícími se požadavky zaměstnanců resortu Ministerstva obrany. Termíny jako mobilita, kybernetická bezpečnost, velká data jsou imperativy současnosti. Za bezchybný a bezpečný chod majority informačních systémů resortu MO je odpovědná Agentura komunikačních a informačních systémů. A právě jejího ředitele brigádního generála Jana Kašeho jsme požádali o následující rozhovor.

Jako tisíce jiných zaměstnanců resortu jsme v uplynulém roce každé ráno zapínali počítač a považovali za samozřejmé, že to funguje. Je to skutečně tak automatická záležitost?

Předpokládám, že hovoříte o pracovní stanici zapojené do štábního informačního systému (ŠIS). Aby to skutečně fungovalo, musí být v nepřetržitém režimu čtyřicet hodin denně, sedm dní v týdnu a tři sta šedesát pět dní v roce v provozuschopném stavu 123 fyzických serverů, 92 virtuálních serverů a více jak 350 TB diskových úložišť. Na těchto technologiích musí být další fungující informační infrastruktura, jako například identitní a adresářový systém pro řízení přístupových oprávnění téměř 18 000 osob, demilitarizovaná zóna pro propojení vně resortu MO, 17 500 poštovních schránek na území republiky i mimo ně, 250 sharepointových týmových stránek, na kterých je provozováno přes

2 000 webových stránek, atd. Teprve potom plně a správně funguje 9 193 pracovních stanic ŠIS, z nichž jedna je právě ta vaše. Celkově je ale uživatelů ŠIS více než sedmnáct tisíc. Vše musí být navíc bezpečně a spolehlivě propojeno komunikační infrastrukturou, kterou AKIS rovněž provozuje.

Takže tohle všechno vám bezchybně funguje?

To bohužel ne. Jen za rok 2014 řešila naše odborná pracoviště více než čtyřicet tisíc událostí. Z tohoto počtu bylo více než devět tisíc požadavků uživatelů, téměř dvacet tisíc požadavků na změnu. Například jen požadavků na změnu hesla, tedy když ho uživatel zapomene a definovaným postupem vyžaduje nápravu, bylo přes 2 300. A na povolení uzamčeného účtu skoro 10 000.

Hovoří se o tom, že většinu incidentů v komunikačních informačních systémech řeší externí firmy. Je tomu tak i v případě ŠIS?

Podobné tvrzení je zcela liché. Externí firmy jsou využívány opravdu jen pro velmi složité a komplexní incidenty. Jinak je řešení událostí zcela v gesci a schopnostech specialistů AKIS. Abych byl konkrétní, z uvedených 48 000 událostí bylo externími dodavateli technické podpory ŠIS řešeno 314 případů, tedy méně než jedno procento. To jasně ilustruje kvalitu a potenciál pracovníků agentury. A to přesto, že řešení některých incidentů v souběhu s plněním ostatních povinností vyžaduje nadstandardní investici času. Jsem velmi rád, že cosi jako „stavovská čest“ nedovolí našim pracovníkům nechat uživatele na holičkách. Za to jim patří velké poděkování. Obdobně bych chtěl poděkovat místním správcům na jednotlivých útvech, bez kterých

by zajištění tak rozsáhlého systému také nebylo možné.

Zmínili jste jenom v informačním systému téměř padesát tisíc incidentů za loňský rok. Tedy více než sto třicet denně. Není to přece jen příliš mnoho?

Pravidelně analyzujeme prostřednictvím systému zabezpečení provozu, který je mimochodem součástí ŠIS, počty, trendy a příčiny incidentů. Na důkladnější rozbor tedy není prostor. Souhlasím ale s vámi, že je to příliš mnoho. Je nutné udržovat a rozvíjet počty a odbornou kvalifikaci našich pracovníků a průběžně je

se efektivně provádět povinná aktualizace softwarových komponentů pracovních stanic. Bez něho tedy nelze dosahovat odpovídající kvality a rozvoje sortimentu poskytovaných služeb při stálém tlaku na snižování finančních nákladů a počtů personálu.

Fenomémem současnosti je boj s kybernetickými hrozbami. V loňském roce jsme byli svědky několika takovýchto rozsáhlých útoků. Jak je na tom v tomto směru náš resort?

Zabezpečení požadované úrovně informační bezpečnosti je standardní součástí naší

každodenní práce. Bezpečnost je vynucována na technickými a organizačními opatřeními ve všech námi provozovaných systémech.

Kybernetické útoky představují v současném světě velmi vážnou hrozbu, a to zejména v případě, že napadená instituce nedokáže tento útok včas odhalit a eliminovat. Proto je jedním z rozhodujících úkolů naší agentury praktické budování proaktivních schopností kybernetické obrany, tj. ochrany proti všem typům kybernetických útoků na komunikační a informační systémy resortu obrany. K tomuto účelu vznikla v rámci AČR v roce 2007 speciální jednotka Cyber Incident Response Capability (CIRC), nyní Centrum CIRC. To pracuje v souladu s konceptem aliančního Cyber Defence a spolupracuje s obdobnými orgány NATO a Národním centrem kybernetické bezpečnosti v podřízenosti NBÚ. Jeho příslušníci se aktivně zúčastňují koaličních cvičení v oblasti Cyber Defence a mohou se pochlubit nejedním úspěchem v silné konkurenci vyspělých aliančních armád. Prostřednictvím Centra CIRC je naše agentura prvkem kybernetické bezpečnosti resortu.

Můžete být konkrétní, kolik kybernetických incidentů jste zaznamenali v roce 2014?

Centrum CIRC v roce 2014 řešilo 249 bezpečnostních událostí a 24 kybernetických bezpečnostních incidentů. Z nich bylo osm s vysokým, šest se středním a deset s nízkým stupněm závažnosti. Samotými uživateli bylo nahlášeno pět incidentů, a to pomocí webového formuláře na Informačním portálu Centra CIRC (www.circ.acr).

Doposud jsme hovořili v podstatě jen o dvou systémech provozovaných agenturou. Jaké další úkoly máte ještě na starosti?

Nezmínil jsem se ještě o službách elektrotechnických komunikací. Mám na mysli pevné linky,

A fakta

Hlavní provozní úkoly AKIS pro rok 2015:

- zajistit provoz a rozvoj systémů velení a řízení pozemních a vzdušných sil
- zajistit provoz a rozvoj komunikačních systémů resortu MO a služeb elektronických komunikací
- zajistit provoz a rozvoj informačních systémů pro řízení resortu MO
- zajistit bezpečnostní dohled pro všechny provozované komunikační a informační systémy (CIRC)

GSM, celoarmádní datovou síť, mikrovlnnou síť a satelitní spoje. Rovněž koordinujeme propojení resortních komunikačních informačních systémů do těch aliančních a informačních systémů veřejné správy. Jde o datové schránky, registry, elektronický podpis, státní pokladnu atd. Uvádím jen ty nejvýznamnější.

Agentura se rovněž podílí na úkolech sloužících k naplnění ambicí AČR. O co konkrétně se jedná?

V tomto kontextu jsme plnili úkoly k zabezpečení výstavby míst velení AČR pro úkolová uskupení, NRF, Battle Group EU, ARRC, IZS, krizového řízení a aliančních míst velení v oblasti komunikačních informačních systémů a zabezpečení národní podpory NATO DCM (Deployable Communication Module). Agentura se svým lipnickým centrem OTS VŘ podílela na splnění hlavního úkolu výcvikového roku AČR, kterým byla certifikace 4. brigádního úkolového uskupení podle standardů NATO. Současně bylo zcela nově vytvořeným olomouckým centrem SVŘ zahájeno plnění úkolu k zefektivnění a centralizaci správy operačně-taktického systému VŘ k podpoře velení a řízení naším jednotkám v operacích.

Mohl byste na závěr alespoň stručně zmínit, co všechno vás čeká v letošním roce?

V první řadě se jedná o udržení kvality poskytovaných služeb všem uživatelům služeb KIS. Musíme zajistit provoz a rozvoj systémů velení a řízení pozemních a vzdušných sil pro podporu operací. Dále pak budeme zajišťovat provoz a rozvoj komunikačních systémů resortu MO a služeb elektronických komunikací. Kromě toho také provoz a rozvoj bezpečnostních technologií KIS včetně CIRC (Computer Incident Response Capability). To vše, přeloženo do konkrétních hlavních projektů, představuje realizaci celé řady investičních akcí. Jedná se například o výstavbu globální datové sítě, resortních datových center, integraci aplikačního programového vybavení – APV, resortní datová úložiště a konečně o rozvoj CIRC III. a IV. etapy. Jako součást plnění úkolů ve prospěch hlavních ambicí AČR se bude agentura aktivně podílet na přípravě a výstavbě úkolového uskupení pro NRF 2016, Battle Group EU a především zabezpečení komunikační a informační podpory jednotkám působícím v zahraničních operacích.

Text: Vladimír Marek, foto: autor a archiv AKIS

Kybernetické útoky jsou novou bezpečnostní výzvou

Nepřítel po síti

Bojiště – internetová síť, zbraně – škodlivé programové kódy, útočníci – hackeri (přesněji crackeři). Kybernetické útoky, to jsou v současné době moderní zbraně novodobých nepřátel bez tváře. Útok je nečekaný, rychlý a okamžitě paralyzující.

To si plně uvědomuje nejen Severoatlantická aliance, ale zároveň i jednotlivé státy. Pozadu nezůstává ani Česká republika. Do boje proti masivním útokům po síti se zapojují

kromě vládních a civilních expertů i vojenští specialisté.

Kybernetická hrozba není jen potencionální nebezpečí, je to každodenní realita, se kterou

se setkává jednotlivec, skupina obyvatel nebo celý stát. Kybernetický útok na některou z osmdvaceti členských zemí NATO může být, podle závěrů summitu ve Walesu, vnímán jako útok na všechny členské státy Aliance, stejně jako je tomu nyní u pozemní invaze nebo leteckého bombardování.

Neviditelný nepřítel

Kybernetický útok je útok skupiny crackerů. Jsou to počítačovní specialisté či programátoři s detailními znalostmi fungování systému. Dovedou ho nejen skvěle používat, ale především si ho dokáží upravit podle svých potřeb. Jde o nesmírně nebezpečný a účinný způsob vedení boje, jehož výsledkem mohou být ochromené komunikační sítě protivníka, jeho kritická informační a komunikační infrastruktura, což ve výsledku může mít fatální dopad na dopravní tepny, energovody (voda, plyn, ropa) a elektrárny, včetně atomových, bankovní systémy atd. Bezpečnost napadené země je pak totálně ohrožena i proto, že nepřítel například zneužije vládní informační zdroje či média, pronikne do serverů bezpečnostních složek včetně armádních. Kybernetické útoky jsou téměř na každodenním pořádku. Jako u klasických teroristických útoků i zde jsou útočníci téměř vždy o krok vpředu. Státy proto neponechávají nic náhodě a proti těmto nepřátelům staví svou armádu specialistů kybernetické obrany, případně kybernetických vojáků 21. století, kteří jsou vybaveni zbraněmi nové generace v podobě nejnovějších moderních informačních technologií. Úplnou samozřejmostí je pak utajené mozkové centrum, kam se sbíhají veškeré potřebné informace.

Estonsko první obětí

NATO se s kybernetickým útokem setkal poprvé již během kosovské krize v roce 1999, kdy se terčem útoků srbských crackerů staly počítače a webové stránky. Od této doby se Aliance

A fakta

Deset pravidel NATO pro kyberbezpečnost:

- ➊ **Pravidlo teritoriality** – informační infrastruktura nacházející se na území jednoho státu je předmětem teritoriální suverenity onoho státu.
- ➋ **Pravidlo odpovědnosti** – spáchání kyberútoků z počítačů a jiných zařízení nacházejících se na území jednoho státu je považováno za důkaz a tento útok může být tomuto státu připisován.
- ➌ **Pravidlo spolupráce** – pokud byl útok spáchán z počítačových systémů daného státu, je tento stát povinen spolupracovat s obětí formou konzultací, výměny informací a dalšími způsoby.
- ➍ **Pravidlo sebeobran** – každý má v kyberprostoru právo na sebeobranu. Reakce silou je za některých okolností přípustná.
- ➎ **Pravidlo ochrany dat** – data získaná monitorováním internetu jsou považována za osobní. Mohou však být poskytnuta třetí straně, pokud ta zajistí stejnou míru ochrany. Monitorování internetu a výměna informací musí být v rovnováze s ochranou práv jedince.
- ➏ **Pravidlo odpovědnosti** – každý má odpovědnost snažit se rozumným způsobem ochránit svá počítačová zařízení.
- ➐ **Pravidlo včasného varování** – každý má povinnost informovat potencionální oběť o chystaném kyberútku.
- ➑ **Pravidlo přístupu k informacím** – veřejnost má právo být informována o kyberhrozbách vůči životu, bezpečnosti a dobrému žití.
- ➒ **Pravidlo zákonnosti** – každý stát je povinen zahrnout nejčastější kyberzločiny do svého právního řádu.
- ➓ **Pravidlo mandátu** – schopnost organizace jednat vždy vychází z rozsahu jejího mandátu. Na mezinárodním poli je nutné zastavit duplikaci schopností a úsilí.

A fakta

Studium kybernetické bezpečnosti v prostředí českých vysokých škol zatím není příliš rozšířené. K dispozici jsou zpravidla jednotlivé kurzy v rámci širších studijních oborů. Univerzita Karlova nabízí studentům předmět Kybernetická bezpečnost v mezinárodních vztazích (Fakulta sociálních věd) nebo Masarykova Univerzita v Brně má kurz Kybernetická válka (Fakulta sociálních studií). Na vybrané aspekty kyberbezpečnosti se zaměřuje kurz Trestněprávní ochrana před kybernetickou trestnou činností Policejní akademie a samozřejmě pak v užším zaměření bezpečnost IT na technických vysokých školách. Pokud jde o celé takto zaměřené obory, pak můžeme uvést bakalářský studijní modul **Kybernetická bezpečnost na Univerzitě obrany v Brně**.

začala touto bezpečnostní hrozbou intenzivně zabývat. Nebylo na co čekat. Další útoky mohly následovat kdekoli na světě.

To potvrdil, kromě útoků menšího významu, další velký kybernetický útok. Masivním cílem se stalo Estonsko v roce 2007. Tady už se jednalo o cílený útok na ochromení fungování celého státu. Vyřazeny byly webové stránky významných státních institucí, parlamentu a ministerstev, ale i zpravodajských serverů či bank. Rozpoznat, kdo útočí a za jakým účelem, není vůbec jednoduché. Jedná se o kybernetickou válku, nebo je to jen pokus jednotlivce vyzkoušet ochranné systémy? Nepřítel je stále kryt štítem síťového globálního prostoru, který zajišťuje velkou míru anonymity. Kybernetickou válku je proto nesnadné definovat. Specialisté tudíž po každém útoku vyhodnocují čtyři klíčové atributy – zdroj útoku, následek, motivaci a sofistikovanost. Pokud útok provedl civilista, vyhodnocení odpovědnosti za tento kybernetický útok je z pohledu současného mezinárodního práva velmi komplikované.

Války bez krve, ztráty veliké

Vojenské konflikty ztrácejí svůj konvenční rozměr a stávají se válkami nekonvenčními. Není ani nutné, aby jedna či druhá strana použila klasických zbraní. K ochromení protivníka bude stačit poměrně malá, ale zato vysoce specializovaná skupina, která provede několik útoků na informační strukturu členého státu. Terčem útoku se tak stanou banky, pojišťovny, komunikační sítě, informační systémy národní působnosti, informační systémy státní správy, databáze, systémy řízení podniků, systémy dodávky energií nebo rozvodné sítě.

Centrum kybernetické obrany

Americká armáda, která je v současnosti na technologické špičce, založila vojenskou jednotku, tzv. United States Cyber Command (USCYBERCOM), a velmi intenzivně se zabývá možnostmi vedení kybernetických operací. Alianční centrum kybernetické obrany vzniklo právě v estonském Tallinu. Tedy v místě, které má s následky kybernetických útoků největší zkušenosti. Na provozu centra spolupracuje

mnoho zemí. Přípravuje mimo jiné technická cvičení zaměřená na kybernetickou obranu, ale tvoří i seznam různých termínů, definic a právních vymezení užívaných pro pojmenování jevů v kybernetickém prostoru, aby pro NATO vytvořili jednotný seznam pojmů. V rámci spojeneckého týmu je v centru ČR zastoupena Národní bezpečnostní úřadem (NBÚ).

Digitální manévry

Doposud největší cvičení kybernetické bezpečnosti NATO Cyber Coalition se konalo v listopadu minulého roku a zapojilo se do něj třicet tři zemí celého světa s více než čtyřmi sty cvičícími. Severoatlantická aliance se zaměřila na obranu před masivními kybernetickými útoky. Cvičení za Českou republiku řídil NBÚ společně s Ministerstvem obrany. NBÚ poprvé cvičil se svým vládním CERT týmem (GovCERT) ve svých vlastních prostorách, což přineslo nový prvek pro procvičování – úzkou koordinaci a spolupráci při analýze a reakci na kybernetické incidenty mezi cvičícími z České republiky.

Na základě simulovaného geopolitického scénáře se chronologicky vyvíjely události a konflikty mezi fiktivními zeměmi. Útoky na mobilní zařízení, odcizení citlivých dokumentů, osobních údajů vojáků a narušení funkčnosti systému při řízení vzdušných operací. To byly situace, které měly otestovat schopnosti cvičících specialistů zemí NATO, zda jsou připraveni reagovat na stále se vyvíjející kybernetické hrozby.

Aliance také poprvé přizvala zástupce akademické obce a průmyslu. Cílem bylo prověřit bleskové sdílení detailních informací o incidentech v kybernetickém prostoru a obranu při napadení.

Přínosem cvičení bylo nejen ověření a procvičení odborných vědomostí a zručností v oblasti kybernetické obrany a analýz kybernetických bezpečnostních incidentů, ale důležitou součástí bylo i upevnění vztahů mezi jednotlivými složkami na národní i mezinárodní úrovni.

Důležitým efektem cvičení je využití získaných poznatků pro další budování schopností kybernetické obrany resortu Ministerstva obrany.

Text: Jana Deckerová ve spolupráci s pplk. Ing. Tomášem Hrabovským (odbor řízení KIS) a Ing. Stanislavem Plajerem (odbor bezpečnosti MO), foto: archiv AKIS

Nejsem zvyklý marodit

Sloužím vlasti! Tak tato slova, která jsou pro každého vojáka nejen životním úkolem, ale i posláním, do posledního písmene zcela naplnil desátník Jaroslav Mevald, který byl těžce raněn v polovině loňského roku po útoku povstalců v Afghánistánu. Za jeho statečnost mu prezident republiky udělil v říjnu minulého roku medaili Za hrdinství v boji.

Přežít a vrátit se bez zranění. Myslím si, že s touto myšlenkou a přáním odjíždí do mise každý voják, který má před sebou téměř půlroční službu ve stále nebezpečném Afghánistánu. Jaroslavu Mevaldovi se podařilo naplnit polovinu. Přežil. Vrátil se ale se zraněním, které by mnohého z nás položilo. Nejenom fyzicky, ale hlavně psychicky. Těžké poranění hlavy a pravé ruky, které utrpěl po zásahu protitankové střely, to je pro vojáka téměř konečná. Co je ale důležité, nevzdal to, a i přes svůj handicap doufá, že bude znovu stát po boku svých kamarádů v zahraničních misích. Bojoval tam s teroristy, nyní bojuje na svém bitevním poli s následky svého zranění.

Noční hlídka byla osudná

Místo: provincie Bagram v Afghánistánu. Pro Jaroslava Mevalda začala noc 12. července 2014 téměř rutinně, i když už s jistými obavami. „Povstalci nás napadli vlastně čtyři dny potom, co se stalo neštěstí klukům, kteří přišli o život,” vzpomíná střelec obrněného vozu MRAP, který osudného dne vyjel na běžnou noční hlídku.

„Nálada byla všeobecně pod psa, vzrostly obavy z pěších patrol. Vzpomínám si, že jsme tehdy vyjížděli už s určitou nejistotou a vůbec jsem neměl dobrý pocit. Kluci z našeho vozu vyšli na hlídku, všude byla tma. Já jsem byl ve věži vozu. Když se vrátili do auta, už to vypadalo normálně. V tom na nás ale zaútočili.”

Protitanková střela tvrdě zasáhla Jaroslava. Přestože měl těžké poranění, nevzdal se, střelbu opětoval a kryl ostatní. Byl si plně vědom, že na něm závisí osud celé posádky vozu. „Ve věži je člověk trochu chráněný, má to stříšku, kolem je pancíř,” konstatuje Mevald. „Ale při střelbě se musíte hýbat a já to dostal z pravého boku. Odnesla to pravá ruka a ta hlava. Vidíte tu jizvu? Navrchu je o něco menší ochrana než v autě.”

Posádka vozidla se téměř nemění a pozice jsou jasně dané. Každý má svoji funkci a na tu se cvičí. „Já jsem stabilně střelec-operátor,” doplňuje Jaroslav. „Většinou jezdíme i ve stejné sestavě. Na obrněné auto pět lidí a tlumočník. Tak tomu bylo i tu noc. Semlelo se to strašně rychle, vlastně jsem ani necítil bolest. Kluci mě vtáhli do auta a dávali mi první pomoc.”

Povstalce odrazili. Velitel patroly ihned volal základnu. Američané poslali záchraný vrtulník, který zraněného desátníka přepravil do polní nemocnice v Bagrámu. Tam také podstoupil první ze tří operací hlavy.

Záběr na psychiku

V umělém spánku pak musel zůstat dva týdny. Probudil se až po převozu v Ústřední vojenské nemocnici v pražských Střešovicích. Co se týče zranění, byl stabilizovaný, ale jak prožitá trauma dokáže zamávat s lidskou psychikou, to si žádný lékař nedovolí předjímat. Jak bude člověk reagovat, kdy mu teprve následně všechno dojde, jak se vyrovná s následky svého zranění, vzdá to, nebo se naopak nahodí?

Jaroslav Mevald opět potvrdil slova mnoha psychologů. Vojáka nedělají svaly, ale důležité je to, co má v hlavě a jak je psychicky odolný, jak se dokáže regenerovat a jak rychle se ze závažných stresových situací oklepe.

„Někdo si potřebuje promluvit, já jsem asi tvrdší,” svěruje se raněný voják. „Po každé misi je návštěva u psychologa běžná. V Afghánistánu jsme měli i kaplana a oba jeli naplno. Když jsem ležel ve střešovické nemocnici, chodil tam za mnou náš kaplan. Taky mě vyšetřili na psychiatrii, aby se zjistilo, jak na tom jsem, jestli nemám děsivé sny, jestli se mi ten moment vrací.”

Nic takového se ale nezjistilo. Už před odletem do mise prochází vojáci dost přísnými psychotesty, které končí pohovorem. Teprve potom

se rozhodne, jestli člověk projde, nebo ne. Psychická odolnost je jedním z hlavních kritérií při výběru vojáků do misí.

Z nemocnice vedla jeho cesta do Vojenského rehabilitačního ústavu na Slapech.

Cesta do armády

Jaroslav Mevald pochází z Tanvaldu a v roce 1996 nastoupil základní službu v Beňšově. Sloužil tam u 4. brigády rychlého nasazení. Chtěl zůstat, ale nebylo místo. Vrátil se jako vyučený truhlář k práci se dřevem. „Vojna ve mně ale nějak uvázla, takže jsem po dvou letech uspěl ve výběrovém řízení do armády,” vzpomíná na svůj vojenský restart Jaroslav. „Nastoupil jsem v Bechyni a postupně se dostal až do Žatce.”

Ale že by chtěl být už jako kluk vojákem, to určitě ne. Sportoval, naplno dělal atletiku a bojové

sporty. Trochu přispělo i rodové zatížení, protože jeho děda byl vojákem z povolání. Ve druhé světové válce bojoval proti fašistům v Itálii.

Ponorku neznám

Afghánistán nebyla jeho první mise. Už v roce 2004 odletěl zhruba na sedm měsíců do Kosova, v roce 2007 strávil čtyři měsíce v Iráku. Následovalo pár let u útvaru a potom Afghánistán. „Kluci, které jsme loni v březnu střídali, tam měli více klidu,” vzpomíná na začátek mise Jaroslav. „My to odnesli, protože s létem jsou povstalci aktivnější, dělají více útoků. S nastupující zimou se opět stahují.”

Potvrzuje také, že Afghánistán byl z jeho pohledu tím nejnebezpečnějším místem, kde sloužil. A to je klid,as, hned tak něco ho nerozhází a práce v misi ho táhla vždycky. „Líbí se mi, že nejde o stereotyp, nejste nikde ,od do‘ a taky

mě táhne dobrá parta,” svěruje se voják. „Držíme spolu, pracujeme na jedné věci, věříme si. Ponorkovou nemoc neznám. Vlastně je to jistý životní styl, který mi vyhovuje. Neobnáší žádné velké pohodlí, spíš naopak. Co však musíte mít, je fyzika. V Afghánistánu jsme v autě naměřili padesát stupňů tepla, a to na sobě taháte kolem pětatřiceti kil. Na vestě máte vše od vlastní lékárničky až po municí.”

Ještě jedna operace a pak snad...

Každým dnem od svého zranění se Jaroslav Mevald zlepšoval. Určitě k tomu přispěla kromě jeho úsilí i péče lékařů a fyzioterapeutů střešovické nemocnice i slapského rehabilitačního ústavu. V prosinci se dostal na vánoční svátky domů a nyní čeká ještě na jednu operaci. „Až doteď jsem neměl se zdravotníky skoro žádnou zkušenost,” říká s trochou smutku v hlase Jaroslav. „Sice jsme v Žatci výsadková rota a na padácích se klukům stalo plno úrazů, mě ale předtím nějak mýjely. Nejsem zvyklý marodit.”

A kam je to vlastně vrátit se domů? „No přece zpátky k mé jednotce, ke klukům do Žatce,” dodává už trochu s úsměvem vyznamenaný desátník. „Teď se hlavně chci dát rychle dohromady, abych mohl zase vyjet do mise. Lékaři mi dávají naději. Se svojí jednotkou bych totiž vyjel kamkoliv. Nemůžu se dočkat, až se zase vrátím do svého života.”

Text: Jana Deckerová, foto: archiv 41. mpr a Hana Brožková

Výzva

V nové rubrice Hrdinové všedních dnů bychom chtěli upozornit na statečné a obětavé jedince, kteří mnohdy nikým nepozorováni žijí vedle nás. Je tedy jen na vás, našich čtenářích, ale i na velitelích všech stupňů a vojenských kolektivech, abyste posílali své návrhy, o kom konkrétně bychom v této rubrice měli psát. Pokud se bude jednat skutečně o mimořádný čin, naše redakce k vám přijede a společnými silami připravíme portrét dotyčného. V lednu příštího roku komise vybere jeden z průběžně publikovaných příběhů a vyhlásíme vítěze ceny Vojenský čin A reportu. Předem vám děkujeme za spolupráci.

Ve věku čtyřiceti dvou let zemřel válečný veterán, který byl vážně zraněn během operace v afghánské provincii Helmand, nadpraporčík v. v. Jiří Schams

Sbohem Regi

Kalendář ukazoval pondělí, 17. března 2008. Onoho osudového dne doprovázeli příslušníci Útvaru speciálních operací SOG v jihoaafghánském městečku Gerešk dánskou jednotku CIMIC. Bylo půl desáté ráno. Do konce rotace druhého kontingentu zbývaly pouhé dva týdny. Většina našich vojáků si určitě říkala, že to už se dá vydržet i pod vodou.

Na první pohled se nejednalo o žádný složitý úkol. Dánové měli jednat o podobách humanitární pomoci v této oblasti. Člověk, kterého právě mýjeli, se nikterak neodlišoval od ostatních Afghánců. Měl na sobě tradiční oděv šalvár kamíz. Dokonce se zdálo, že se na míjející vojáky trochu pousmál a pokynul jim. Ostatní již bylo dílem okamžiku. Sebevražedný atentátník odpálil výbušninu umístěnou přímo na těle. Tlaková vlna a obrovské množství střepin usmrtily nejen praporčíka Milana Štěrbu, ale i dva dánské vojáky a čtyři afghánské civilisty. Také praporčíka Jiřího Schamse zasypal mrak střepin. Měl přeraženou nohu. Jedna ze střepin ho zasáhla do čela. Jeho zranění bylo velice vážné. Podle názoru odborníků měl umřít již v Afghánistánu.

praporu v Bosně a Hercegovině. Později vzpomínal na to, že místní obyvatelé přijali české vojáky velice vstřícně. Cítil, že tato práce má skutečně smysl. Jeho ambice ale byly ještě o nějaký ten stupeň vyšší. Chtěl sloužit u speciálních jednotek. Prošel náročným výběrovým řízením a stal se příslušníkem 6. speciální brigády. „Jestliže my věděli, co chceme, on to věděl dvojnásob. Jestliže my jsme to brali vážně, on to bral dvakrát tak vážně. I když jsme se někdy usmívali jeho až přehnané péči o vycházkovou uniformu, která musela být vždycky bez poskvrny, v boji byste ho chtěli mít za všech okolností po boku. Netoleroval nesplnění úkolu a tomu, aby sám všechno stoprocentně splnil, podřizoval všechno,“ vzpomínali na něho jeho kolegové.

Přestup k jednotce SOG

Jiřímu Schamsovi se služba u speciální jednotky líbila; jak se však v roce 2002 dozvěděl, že v Praze vznikl Útvar speciálních operací SOG, zvířetila nakonec přece jen touhou po návratu do Prahy, kde odmala vyrůstal a měl také celou rodinu.

Zajímal se o vojenství

Jiří Schams se narodil 22. září 1972 na pražském Žižkově. Od mládí měl blízko k přírodě, k outdoorovým sportům a vojenské historii. Jezdil do lesa, stopoval, slaňoval, potápěl se, studoval knihy o elitních jednotkách a toužil stát se příslušníkem některé z nich. V této době také mezi jeho kamarády z lesa vznikla přezdívka Regi, která ho provázela celý život. Po absolvování gymnázia s výtvarným zaměřením Na Pražáčce nastoupil vojenskou základní službu u pluku radioelektronického boje v Kolíně. V armádě zůstal jako déle sloužící u 1. radiotechnického střediska ve Zbirohu. Sérii náročných zahraničních misí odstartoval jako řidič 6. mechanizovaného

Když o rok později vypukla válka v Iráku, byl Jiří Schams přímo v centru dění. Podílel se na ochraně české velvyslankyně v Kuvajtu Jany Hybáškové. „On i jeho kolegové byli mimořádně schopní a taktní. Dlouho jsem se vyrovnávala s vědomím, že jsou ochotní při útoku na nás zemřít. Jen abychom já či mé dcery Barbora s Alžbětou mohly žít. Nikdy to Regimu nezapomeneme,“ prohlásila později velvyslankyně.

Nadpraporčík Schams v následujících měsících působil rovněž v jednotce, která ochraňovala kontingent 7. polní nemocnice v jihoirácké Basfě a také naši ambasádu v Bagdádu. Když v roce 2004 sloužil v kontingentu Vojenské policie na základně Shaiba v jižním Iráku, byla to právě jeho jednotka, která byla požádána o osobní ochranu tehdejšího britského premiéra Tonyho Blaira, který tuto oblast navštívil.

„Byl to velký pečlivák, úkoly plnil do posledního detailu. Věděl, že právě to rozhoduje. Všechno měl přesně podle předpisu. Skříňku

A fakta

Poslední rozloučení s vojenskými poctami s nadpraporčíkem v. v. Jiřím Schamsem se uskutečnilo ve strašnickém krematoriu v Praze 15. ledna 2015. Kromě rodiny, kolegů z armády a přátel se s ním přišel rozloučit ministr obrany ČR Martin Stropnický, náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Petr Pavel, náčelník Vojenské policie brigádní generál Milan Schulc a další významní hosté. Smuteční obřad symbolicky odstartoval přelet supersoniků JAS-39 Gripen a bitevních vrtulníků Mi-35. V jeho průběhu zahrála Ústřední hudba AČR chorál Andante Religioso a pochod Pax Vobis. Na přání rodiny zazněly i skladby Daniela Landy. Na závěr smutečního obřadu vypálila jednotka Čestné stráže AČR tři salvy.

s oblečením, vycházkový stejnokroj, zbraň. Nic neodflákl. Vybavení měl připravené k okamžitému použití. Byl hodně ostražitý, předjímal, myslel za roh. Prostě voják každým coulem,“ říkali o něm jeho kamarádi z jednotky.

Bojovým zdravotníkem

Služba v Útvaru speciálních operací SOG bezpodmínečně vyžadovala, aby každý z příslušníků měl několik odborností. Jiří Schams k té své další přišel tak trochu náhodou. Nejdříve pouze u jednotky občas zaskakoval za právě nepřítomného combat medika. Tato činnost ho ale natolik zaujala, že se jí rozhodl věnovat mnohem důsledněji. Po návratu do České republiky absolvoval nezbytné kurzy (BARTS). Kvalifikaci si navíc pravidelně zvyšoval výjezdy s pražskou záchrannou službou.

Ani v následujících letech nechyběl Jiří Schams na misích naší armády. Opět se vrátil do Iráku

a Kosova. V té době se ale výrazně rozšiřoval podíl naší armády na misi ISAF v Afghánistánu. A právě tato země chyběla na v té době již poměrně dlouhém seznamu zahraničních misí Regiho. Řada na něho přišla během druhé rotace Útvaru speciálních operací SOG. Do jihoaafghánské provincie Helmand přiletěl 10. října 2007.

Osudová data

Jiří Schams se během této těžké mise netajil tím, že se s největší pravděpodobností bude jednat o jeho poslední bojovou misi. Přemýšlel nad tím, že se bude v budoucnu věnovat přece jen klidnější službě. Když už se zdálo, že má nasazení za sebou, přišel osudový 17. březen 2008.

Ani téměř smrtelná zranění nepoložila ale Jiřího Schamse do kolen. Jak u něho ostatně bylo zvykem, bojoval. Převezl ho do Ústřední vojenské nemocnice v Praze-Střešovicích. Dva měsíce

proležel v umělém spánku na oddělení ARO. Střepinu z hlavy se mu lékaři neodvážili vyoperovat. Při současných možnostech neurochirurgie by to byl doslova hazard. Když ho po mnoha měsících strávených v nemocnici konečně přivezli domů, byl na vozečku a z těla i z hlavy mu trčely dráty. Díky své obrovské vůli se po malinkatých krůčcích vracel zpátky do života. Učil se znovu mluvit, cvičil dlouhým ležením ochablé svalstvo. Během každého měsíce z dlouhých sedmi let se o nějaký ten milimetr posunul dopředu. Byl jedním z iniciátorů projektu Regi Base, který pomáhá zraněným válečným veteránům. Pak ale přišlo další osudové datum. V květnu 2014 byla Regimu diagnostikována rakovina. A té již nedokázal vzdorovat. Zemřel ve středu 7. ledna 2015 ve věku čtyřiceti dvou let.

Text: Vladimír Marek, foto: autor a archiv Regi Base

Projekt Ministerstva obrany na podporu zaměstnanosti válečných veteránů přináší své ovoce

VETERÁN jako dobrá značka

Pod novodobým válečným veteránem si většina lidí představí bývalého vojáka, který sloužil v Afghánistánu, Iráku či na Balkáně. Jen málokdo si jej však spojí s obchodním manažerem či jednatelem firmy. I k takové proměně může pomoci projekt Začleňování válečných veteránů do civilního života, na který Evropský sociální fond vyčlenil 30 milionů korun. Díky této pomoci Ministerstva obrany se tak už podařilo zaměstnat 169 účastníků zahraničních misí, kteří již svlékli uniformu.

Najít práci po deseti a více letech v armádě přitom nebývá vůbec jednoduché. Některé vojenské dovednosti se v civilu uplatní velice obtížně. Vojáci často netuší, jak to na pracovním trhu funguje a kde vůbec práci hledat. „Po čtrnácti letech v armádě se dostanete do struktury, která vás pohltí a deformuje. Tam jsem byl součástí čtyř rot, takovým kolečkem v mechanismu, kde muselo všechno dobře fungovat. Ale v civilu jste sám za sebe. Tam vám už nikdo neřekne, co máte dělat. Úřady práce většinou jen registrují klienty, a neznám nikoho, komu by našly práci,“ líčí své zkušenosti po odchodu z armády bývalý výsadkář z Havlíčkova Brodu Radim Chrást, který má za sebou mise IFOR a SFOR na Balkáně.

Sedm poradenských center

Projekt Ministerstva obrany má proto tento handicap vojáků, kteří odcházejí do civilu,

překonat. Díky evropské dotaci si pro tenhle úkol mohlo najmout odborníky z civilu. Sdružení CEPAC – Morava, které zvítězilo v tendru, má s pracovním poradenstvím a hledáním vhodného zaměstnání bohaté zkušenosti. V rámci projektu provozují sedm poradenských center pro válečné veterány – v Plzni, Pardubicích, Brně, Olomouci, Ostravě, Českých Budějovicích a Praze. Zde se mohou hlásit váleční veteráni, kteří potřebují pomoci s hledáním zaměstnání. Vhodné zaměstnání se vybírá i na základě pracovní diagnostiky a vhodně zvoleného rekvalifikačního kurzu.

„Vojáci mohou nabídnout zaměstnavatelům vlastnosti, které často lidé v civilu nemají. Například je to smysl pro pořádek, administrativní pečlivost, důslednost, dochvilnost, a také umění řešit krizové situace,“ říká Vladimír Čermák z poradenského centra pro Plzeňský a Karlovarský kraj. Ve svém centru eviduje 50 válečných veteránů, z nichž 16 už zaměstnání našlo nebo do něj brzo nastoupí. Z rekvalifikací byl největší zájem o řidičský kurz pro skupiny C a D,

svářečské kurzy, ale také o obsluhu PC či povolání číšníka.

Kdo chce práci, musí se snažit

Vladimír Čermák ocenil tři úspěšné absolventy projektu. Jeden z nich zkombinoval dvě různé státní pomoci: díky projektu prošel svářečským kurzem a s podporou úřadu práce zase získal profesní průkaz. A začal podnikat. Dnes jeho firma zaměstnává šest lidí. Druhý se rekvalifikoval a opakovaně se neúspěšně účastnil výběrových řízení. Nevzdal to a vydržel – a nakonec uspěl a získal místo na Západočeské univerzitě.

Třetí válečný veterán si v armádě prošel proviantní službou. Když personalista přednášel na Týdnu vzdělávání dospělých v Plzni, oslovil

jej ředitel místní střední školy, že hledá někoho se zkušenostmi v gastronomii. „Měl velmi dobré zkušenosti s vojáky z povolání, kteří mu tam vedli odborné předměty. Jednoho takového jsem tu právě měl, a tak jsem ho připravil na výběrové řízení a on jej vyhrál,“ ilustruje Čermák svůj názor, že mít v životopise kariéru vojáka nijak nikoho nediskriminuje.

Nelze ale vyloučit, že se bývalí vojáci s předsudky vůči armádě potkají. V rámci projektu získal jeden válečný veterán práci v pizzerii, ale jeho spolupracovníci mu nesedli. „Dávali mu najevo, že patří k zeleným mozškům, a tak jsme mu doporučili, aby odtud odešel, a naši finanční podporu firmě ukončili. Hned druhý den pak našel místo, kde se mu vede mnohem lépe,“ popisuje úskalí projektu jeho koordinátor Jiří Mašek z odboru pro válečné veterány.

Místa díky mzdovým příspěvkům

Jedním z účinných nástrojů, jak získat práci, je tzv. refundace mzdy, tedy mzdový příspěvek na nově vytvořené pracovní místo ve výši 25 500 korun měsíčně po dobu šesti měsíců. Toho v rámci projektu využilo 74 válečných veteránů. Díky tomu mohla firma ATX Automation zaměstnat i Radima Chrásta, přestože právě neměla zakázky. „Ta firma přes zimu utlumuje své aktivity a nabírá montéry postupně teprve v únoru, neboť první zakázky dostává až v březnu. Domluvili jsme se proto, že pro ni budu pracovat zadarmo, tedy že na mě budou čerpat příspěvky, a já se mezitím zaučím, budu vytvářet týmy a připravovat se na zakázky,“ popisuje Chrást své začátky ve firmě. Nyní je vedoucím výrobního oddělení ve Žďáře nad Sázavou a má pod sebou dvacet montérů.

Také Stanislav Kovář, veterán z Afghánistánu, mohl začít svou novou kariéru díky rekvalifikaci a refundaci mzdy. Z armády odešel v roce 2011, poté co nejprve sloužil třináct let u policie státní a potom sedm let u vojenské. „Je to deprimující, když jsem ve svém věku 40 let neměl šanci najít pracovní místo. Firmy nechtěly zaměstnat někoho, kdo byl jen ve státní službě,“ popisuje svůj odchod od civilu Kovář.

Jelikož jej zajímalo projektové a dotační řízení, získal díky projektu ministerstva potřebnou rekvalifikaci. Mzdový příspěvek využila jedna IT firma a zaměstnala Kováře jako obchodního zástupce a projektového manažera. „Ale už v té době jsem přemýšlel o tom, že bych se osamostatnil a začal realizovat své aktivity. Po půlroku jsem práci ukončil a založil si vlastní společnost,“ děkuje Kovář ministerstvu za pomoc. Jeho firma Eduflex, která poskytuje služby v oblasti vzdělávání a dotačního poradenství, dnes v Šenově u Nového Jičína zaměstnává patnáct lidí, z toho pět na plný úvazek.

Odstartování nové kariéry

Podle ministerstva je však běžnější, že váleční veteráni u zaměstnavatelů zůstanou. Týká se to 85 % zaměstnavatelů, kteří od ministerstva obdrželi příspěvek na mzdy. Zájem o bývalé

vojáky však mají i firmy, které příspěvek nedostaly. Nové místo tak díky projektu získalo už 169 válečných veteránů, ale jen 74 díky refundaci mzdy. Ze všech se přirozeně nestávají manažeři a podnikatelé. „Bohužel nemáme přehled o všech absolventech projektu, ale z vrácených dotazníků vyplývá, že manuálně pracuje 53 procent účastníků projektu a zbytek má administrativní zaměstnání, kam řadím i obchodní zástupce či IT specialisty,“ bilancuje projekt Mašek.

Mezi 207 absolventy rekvalifikací tak najdeme číšníky, skladníky, elektrikáře, masérku, techniky, servisní pracovníky či řidiče. Není proto divu, že až na drobné výjimky jsou účastníci projektu Začleňování válečných veteránů spokojeni. Podle Maška však se musí sami snažit práci získat, jinak jim projekt či jiná pomoc nepomůže. Tito lidé se pravděpodobně ani do projektu nepřihlásí.

Projekt končí za půl roku

Ministerstvo obrany tak paradoxně netrápí hledání vhodného zaměstnání, ale poměrně nízký zájem o pomoc ze strany válečných

veteránů. Z Evropského sociálního fondu proto zatím vyčerpalo necelou polovinu z přiznaných 30 milionů, tedy 13,2 milionů korun. Původně byl projekt koncipován až pro 1 500 válečných veteránů. Zatím se do něj zapojilo 244 osob, další stovka se účastnila vstupních seminářů, ale nepodepsala dohodu o účasti v projektu. „Někteří se nám ozývají až po roce, co se o projektu dověděli. Někteří čekají, až skutečně odejdou do civilu, a pak chtějí hned práci,“ diví se Mašek a dodává, že účastníci misí se do projektu můžou přihlásit už rok před očekávaným ukončením služebního poměru. Čas však mají jen do poloviny roku, dokdy je projekt naplánován.

Ministerstvo však doufá, že v budoucnu se podaří opět podobný projekt realizovat. Záleželo na tom, jak budou nastaveny podmínky pro čerpání z evropských fondů. „Myslím si, že se stále pro válečné veterány, pro lidi, kteří působí v zahraničních misích, nedělá ještě dost. Máme stále co napravovat. A proto potřebujeme také projekty, jako je tento,“ uvedl na prosincovém hodnocení projektu ředitel.

Text: Viktor Meca, foto: Vladimír Marek

Vojenský policista nadrotmistr Lukáš Kvapil by se v příštím roce měl účastnit nejtěžšího závodu, dálkové rallye v Jižní Americe

Sen o Dakaru se naplňuje

Nadrotmistr Lukáš Kvapil je vojenský policista. Prakticky denně nastupuje do služby jako inspektor oddělení osobní ochrany. Ani to ale nemění nic na skutečnosti, že v příštím roce se s největší pravděpodobností se svým motocyklem vydá na trasu nejtěžšího dálkového terénního závodu na světě, Dakaru.

Lukáš Kvapil má za sebou patnáct let služby v armádě. K motorkám se ale dostal mnohem dříve. Za řídítka sportovního motocyklu se díky pochopení otce dostal již jako dítě. „Měl jsem sotva patnáct let a zaschlý inkoust na řidičáku, když jsem se proháněl na mistrovství České republiky v enduro soutěžích na KTM 50 EXC. Následoval postup do vyšších kubatur a juniorská reprezentace,“ vysvětluje.

Život spojil s řídítky

Zpočátku ale motocyklový sport nebyl tím jediným, kterému se věnoval. Vystudoval sportovní gymnázium v Praze se zaměřením na judo. Nakonec ale přece jen zvítězily motorky. „Celý život mám spojený s řídítky, tak volba mého povolání byla jasná. Když jsem jako voják základní služby u Hradní stráže viděl motocykly doprovázející prezidenta republiky, bylo mi jasné, že to je práce mých snů,“ zdůrazňuje nadrotmistr Kvapil.

V té době splňoval všechny předpoklady pro tuto práci, a tak nikoho ani nepřekvapilo,

že ve výběrovém řízení uspěl. Dostal tehdy ten nejlepší výcvik a zajišťoval doprovod zahraničních delegací a prezidenta republiky. V rámci kariérního růstu později postoupil k ochranné službě Vojenské policie. Zde zajišťoval nejenom doprovod na motocyklu, ale i jízdu ve speciálních vozidlech a samotnou osobní ochranu. Během své služby měl možnost účastnit se i zahraničních misí. Konkrétně v roce 2004 působil v Iráku jako instruktor výcviku střelecké a taktické přípravy. O rok později se do této země vrátil jako součást týmu osobní ochrany. V roce 2011 pak sloužil v Afghánistánu v rámci zabezpečení osobní ochrany velitele kontingentu a zaměstnanců Ministerstva zahraničí České republiky.

Postupně si na Masarykově univerzitě v bakalářském oboru Speciální edukace bezpečnostních složek doplnil vzdělání a v současné době studuje Vysokou školu tělesné výchovy a sportu Palestra, což je mu studnicí znalostí k přípravě. Prošel i celou řadou zajímavých kurzů. V německém Hechlingenu absolvoval výuku v ovládání motocyklů BMW a na okruzích v Brně a Mostu řešení krizových situací ve vysokých rychlostech.

Ve francouzském Miramasu pak zvládnutí techniky jízdy s pancéřovými vozidly BMW. V Rakousku si udělal kurz zbrojře na pistole Glock. Prošel kurzem osobní ochrany jednotlivce a týmu British Defense. Takto získané zkušenosti předává dál jako instruktor v rámci kurzů Vojenské policie.

Nejextrémnější enduro závod

V roce 2013 využil nadrotmistr Kvapil možnosti účastnit se nejextrémnějšího enduro závodu, Erzberg rodea v Rakousku. Právě zde se dostal do hledáčku spolujeditele předního dakarského týmu KM Racing, který mu nabídl spolupráci. Jejím vyvrcholením, v případě, že všechno půjde dle jejich představ, je účast na nejobtížnějším a nejnáročnějším závodě na světě – Dakaru.

A fakta

Dakar je každoroční závod off-road vozidel a motocyklů. Soutěž je organizována A. S. O. – Amaury Sport Organisation. I když oficiální název zní Rallye, jedná se spíš o vytrvalostní závod v terénu, kde se více používají upravené terénní speciály než klasické soutěžní vozy známé ze závodů rallye. Většina měřených úseků vede těžkým terénem. Převážně se sestávají z průjezdů písčnými dunami, blátem, travnatými pláněmi a skalními úseky. Délka etap se pohybuje od několika desítek kilometrů do stovek kilometrů denně. Závod byl poprvé odstartován roku 1979. Původně vedl z francouzské Paříže do Dakaru v Senegalu, s přerušením při převozu přes Středozemní moře. Politická situace a další faktory však způsobily, že se trasa včetně startu a cíle časem změnila. V roce 2007 se konal zatím poslední ročník na africkém kontinentě. Následujícího roku byl totiž závod kvůli hrozbě teroristických útoků zrušen. Počínaje rokem 2009 se soutěž přesunula do Jižní Ameriky, konkrétně do Argentiny a Chile. V roce 2012 se k těmto zemím přidružilo ještě Peru.

na motocyklové závody. Zároveň, jako člen sportovního klubu Dukly Praha, bych rád navázal na tradici našich nejlepších jezdců, kteří dosahovali vynikajících výsledků v motocyklovém sportu,“ říká Lukáš Kvapil. „V roce 2015 je mým plánem účast v seriálu závodů mistrovství republiky v enduru, mistrovství Evropy, dálkových rallye Baja a nejextrémnějšího závodu v enduru, Erzberg rodea. Musím pracovat nejenom na fyzické, ale i taktické přípravě. Čekají mě dlouhé hodiny za řídítky dakarového speciálu a zvládnutí navigačních dovedností v systému GPS. Dakar je nejenom nejtěžší závod dálkové rallye na světě s překonáváním tisíců kilometrů pouště a vysokých hor s teplotními rozdíly převyšujícími padesát stupňů Celsia, je ale i o příběhu lidí, kteří stojí opodál. Bez nich by nebylo možné závodit. Závodník zažije pocit extrémního fyzického a psychického vyčerpání a jenom zdatní a vyrovnaní mají šanci tento závod dokončit.“

Lukáš Kvapil nezaváhal tehdy ani vteřinu. Bylo mu jasné, že může prožít svůj dřívější sen naplno jako realitu. Manažer Pavel Kubíček mu v té době řekl: „Můžu ti slíbit jen jedno, a to je dřina, pot a slzy.“

„Tehdy jsem se rozhodl, že udělám vše pro to, abych se co nejlépe připravil na reprezentaci Armády České republiky a Vojenské policie v písčných dunách Jižní Ameriky. Rád bych v této souvislosti poděkoval velení Vojenské policie, která mi v rámci programu přípravy poskytuje ty nejlepší podmínky nejenom k výkonu služební činnosti, ale i ke sportovní přípravě

Jedna velká rodina

Podle Lukáše Kvapila se musí jezdec během závodu spolehnout jen na sebe a techniku. Bohužel tento závod i přes veškerou snahu organizátorů přináší také nebezpečí. „V letošním roce jsem sledoval každý den závodníky reprezentující naši republiku a zasáhla mě smrt polského motocyklového závodníka Michala Hernika. Osudná se mu stala třetí etapa na argentinské půdě ze San Juanu do Chilecita, ve které

motocyklisté absolvovali šest set padesát sedm kilometrů. Během ní se organizátorům ztratil Hernikův signál, proto se ho vydali hledat vtulníkem. Nalezen byl asi tři sta metrů od trati bez známek života,“ připomíná Lukáš Kvapil. „Závodníci, mechanici, manažeři, fanoušci jsou jedna velká rodina a veškeré emoce sdílejí společně. Přes všechny bolesti, útrapy a pády není důležité vítězství, ale touha objevování a překonávání překážek. Stojím na samém počátku této cesty a jsem šťastný, že mám kolem sebe tým těch nejlepších lidí.“

Text: Vladimír Marek, foto: archiv Lukáše Kvapila

Zaujalo nás v lednu 2015

Od 5. ledna se na Velitelství výcviku – Vojenské akademii ve Vyškově připravují v šestitýdenním kurzu nováčci aktivní zálohy a náročný výcvik vedou instruktoři Centra základní přípravy Institutu přípravy do zahraničních operací a speciální přípravy. Noví záložníci si v přilehlém výcvikovém prostoru Březina vyzkoušeli mimo praktická základní cvičení i prvky přežití v náročných zimních klimatických podmínkách ve dne i v noci. Slavnostní vyřazení a slavnostní přísaha po úspěšném závěrečném přezkoušení čekají nové adepty v pátek 13. února v kasárnách Dědice.

Ministerstvo obrany pořádalo v lednu akci s názvem Průmyslové dny. Cílem jednání bylo získat od výrobců a distributorů informace o nejnovějších trendech v oblasti ukládání velkých objemů dat. Na základě získaných zkušeností hodlá resort vypsat výběrové řízení. Nová datová úložiště v resortu obrany by měla být vybudována v průběhu roku 2016.

Spolupráce mezi armádami České a Francouzské republiky je na velmi dobré úrovni a bude i nadále pokračovat. V Paříži se na tom v lednu shodli náčelníci generálních štábů ozbrojených sil obou zemí armádní generál Petr Pavel a generál Pierre de Villiers. Kromě dosavadní spolupráce se oba představitelé dohodli kromě jiného i na rozšíření informací a zkušeností z operačních prostorů, jako je například Afrika s problematickými teritorii (Mali, Čad, Súdán, Niger a další).

Senát schválil zrušení vojenského újezdu Brdy a zmenšení zbylých újezdů Libavá, Boletice, Hradiště a Březina. Pro hlasovalo 33 členů horní komory, pouze jeden senátor byl proti. Po podpisu prezidenta republiky začne zákon platit od 1. ledna 2016.

Vláda schválila 7. ledna nominaci generálporučíka Josefa Bečváře na náčelníka Generálního štábu AČR. Dosavadní první zástupce šefa armády vystřídá ve funkci armádního generála Petra Pavla, který od června stane v čele Vojenského výboru NATO.

Liberecký 31. pluk radiální, chemické a biologické ochrany navštívil v pátek 9. ledna ministr obrany Martin Stropnický. Během návštěvy se ministr seznámil nejen s určením, strukturou a hlavními úkoly pluku, ale také s nasazením chemiků v zahraničních operacích a jejich rolí v rámci integrovaného záchranného systému ČR.

Velitelství 4. brigády a podřízený 43. výsadkový prapor z Chrudimi zahájily 1. ledna roční dobu pohotovosti do aliančních sil rychlé reakce (IRF – Immediate Response Force). Je to poprvé v historii Armády České republiky, kdy výsadkáři velí mezinárodnímu uskupení v rámci sil rychlé reakce.

Ministr obrany Martin Stropnický se v lednu setkal s prezidentem republiky Milošem Zemanem. Šlo o další z pravidelných setkání vrchního velitele ozbrojených sil s ministrem obrany. Jednali spolu zejména o aktuálním vývoji bezpečnostní situace ve světě i v České republice, obsazení pozice náčelníka GŠ AČR i o přípravě zásadního strategického dokumentu – Konceptu výstavby AČR – který má definovat podobu a potřeby české armády do roku 2025.

Ministr obrany Martin Stropnický se 29. ledna setkal s ministrem obrany Švédska Peterem Hultqistem. Na programu jednání byla aktuální bezpečnost ve světě, rozšiřování spolupráce v oblasti obrany a také dosavadní zkušenosti s letouny Jas-39 Gripen. Švédský ministr poté navštívil některé vojenské útvary a zařízení Armády ČR. Po prohlídce ocenil zejména výškovské Centrum ochrany proti zbraním hromadného ničení a uvítal nabídku podílet se na praktickém výcviku.

Prestížní titul Chemik roku 2014 byl udělen poručíku Miloši Kaltenbrunnerovi z 312. praporu radiální, chemické a biologické ochrany.

V Armádním muzeu Žižkov v lednu odstartoval již 4. ročník edukativního projektu Operace Historikon, který je určen pro žáky základních a středních škol. Rok od roku návštěvnost a zájem studentů o vojenskou historii stoupá. Ke zvýšenému zájmu v loňském roce přispěly akce ke 100. výročí vypuknutí první světové války a zejména výstava V zákopech první světové války, kterou vysoce hodnotila laická, ale i odborná veřejnost.

Úspěšný projekt oddělení PR odboru komunikace Ministerstva obrany POKOS neboli Příprava občanů k obraně státu pokračuje i v tomto roce. V lednu vojáci 4. brigády rychlého nasazení navštívili s tímto projektem už čtyři základní školy v Karlovarském a Středočeském kraji. Děti se prostřednictvím vojáků dověděly základní informace o české armádě, setkaly se s přímými účastníky zahraničních misí, ale vstoupily si i základy zdravotnické přípravy a chemické ochrany.

Hejtman Libereckého kraje Martin Půta ocenil práci dvanácti příslušníků libereckých složek integrovaného záchranného systému. Mezi vyznamenanými byli také vojáci Armády ČR – major Lubomír Detko z Centra vojenské kynologie a příslušníci 31. pluku radiální, chemické a biologické ochrany rotmistr Aleš Lebeda a rotmistr Fabián Maťo. Z těžé jednotky byl oceněn rotmistr Ondřej Petrák za dlouholetou spolupráci se složkami IZS.

Během ledna probíhaly poslední přípravy už 4. strážní jednotky, která bude během letošního dubna nasazena do Afghánistánu. Hlavní součástí tvoří vojáci 42. mechanizovaného praporu z Tábora, kteří v lednových dnech pilovali kontrolu sladění čet při výcviku na Boleticích. Velitelem 4. strážní rotý BAF bude kapitán Marek Jeřábek a úkolem rotý bude střežit perimetr afghánské základny Bagráh.

Již šestým rokem přichystala v lednu Sparta dvě hokejová utkání věnovaná všem příslušníkům složek integrovaného záchranného systému. Během slavnostní části byli oceněni příslušníci jednotlivých složek IZS a za Armádu ČR byl vyznamenán praporčík Roman Havlena ze 7. polní nemocnice Agentury vojenského zdravotnictví AČR, který společně se zdravotníkem královéhradecké fakultní nemocnice Zbyněk Šklíbou zachránil v listopadu minulého roku ženu před agresivním útočníkem.

Armáda České republiky pomohla spojit břehy ve středoafrickém Bangui

Most Anežky České

Humanitární dar České republiky v podobě provizorního mostu, který spojuje dvě městské části hlavního města Středoafričké republiky Bangui, pomáhá místnímu obyvatelstvu nejen při pohybu a přepravě nákladu, ale je i důležitým prvkem humanitárního zásobování oblasti zmítané občanskou válkou.

Když v září minulého roku navštívila Marie Noelle Lotara, středoafričká ministryně bez portfeje, velitelství mise EUFOR RCA, požádala Evropské společenství o pomoc při náhradním přemostění řeky v hlavním městě Bangui po zřícení původního, kamenného mostu. Bylo osloveno několik států, včetně České republiky, která má ve Středoafričské republice své vojenské pozorovatele OSN a v Mali vojáky v rámci výcvikové mise EU. Dlouhá a náročná logistická operace tak započala s vybraným dodavatelem mostu, kterým se stala Česká republika, resp. Správa státních hmotných rezerv. Ta, společně s experty z Ministerstva obrany, Ministerstva dopravy, Ministerstva financí a Ministerstva zahraničních věcí, pověřila odborníky z Univerzity obrany z Brna pod vedením plukovníka Pavla Maňase, který má zkušenosti z projektování mostů z povodní, zpracováním potřebné dokumentace včetně návrhů technického řešení přemostění.

Náročná cesta k cíli

Celkem 141 kusů palet, na kterých byl most rozložen, o celkové hmotnosti 45 tun, zmizelo díky umu vojáků ze 14. pluku logistické podpory a Agentury logistiky postupně v útrokách velkokapacitního letounu AN-124 Ruslan, kterým byl zajištěn transport. Přepravu do Bangui

s mezipřistáním v Madridu poskytlo Švédsko v rámci svých vyčleněných hodin v programu strategické přepravy SALIS. Rozebraný most měl přes 1 700 dílů a kvůli rovnoměrnému rozložení nákladu v letounu se musely některé palety překládat. Nakládání předcházelo transport ze skladů v Soběslavi na vojenské letiště Praha-Kbely, který obstarala řada nákladních vozů Tatra.

Realizace nájezdových ramp si vyžádala mnoho času

Čeští a italsí ženisté

Výstavba provizorního mostu probíhala plně pod taktovkou specialistů z 15. ženijního pluku nadporučíka Dalibora Coufala a rotmistra Miroslava Tůmy. Stavbou mostu byla pověřena italská ženijní jednotka, která pod vedením našich specialistů trénovala složení mostu a usazení na základně vzdálené půl hodiny jízdy od místa určení. Stavba těžkého, provizorního mostu má svá specifika. Samozřejmostí je bezchybné zaměření a vyhodnocení místa určení. Odlišné je ve Středoafričské republice samozřejmě i podnebí. Teplotní rozdíly oproti našim končinám jsou značně velké, nemluvě o prašnosti prostředí. Největší překážkou jsou ovšem místní poměry a bezpečnostní situace v zemi.

Vysouvání mostu si vyzkoušel i velitel mise EUFOR RCA brigádní generál Jean Marc Bacquet

Nadporučík Dalibor Coufal dozoruje vystavbu mostu

A fakta

Most československé výroby tvoří 6 příhradových polí. Celková délka činí 18 metrů, šířka 6 metrů, z toho šířka vozovky 4 metry. Maximální zatížitelnost je 38 tun pro jeden vícenápravový vůz, či 13 tun pro jízdní soupravu.

Spolupráce na jedničku

Nadporučík Dalibor Coufal si velice pochvaloval spolupráci s Italy. Dle svých slov je musel „občas brzdit v jejich zápalu a rychlosti“. Italsí ženisté předvedli svoji plnou profesionalitu a kompletace mostu pro ně po tréninku na základně nebyla sebemenší problém. Z toho důvodu bylo rozhodnuto, že výstavba na místě určení proběhne v jeden den, a to zejména díky místním nenechavcům. Rozestavěný most by mohl lákat zloděje. Pro místní je i prkno cennou trofej. Stavět se začalo časně ráno, po rozbřesku. Most bylo potřeba z jednotlivých dílů složit, nachystat vhodné podloží a následně jej pomoci vysouvací dráhy a jeřábu usadit přesně a bezchybně. To se podařilo zhruba po čtrnácti hodinách. Následovala řada zatěžkávacích zkoušek, která prověřila stabilitu a deklarovanou nosnost.

Most spojuje i odděluje

Občanská válka a boje muslimů a křesťanů rozdělují zemi, pustoší ji a ničí. Most je vítanou spojnici mezi jednotlivými městskými obvody. Uspadňuje zásobování, humanitární pomoc, ale i pohyb místních obyvatel. V některých ohledech může most vzdáleně připomínat Kosovo, resp. Kosovskou Mitrovici. Stejně jako tam, kde most přes řeku Ibar odděluje dvě víry v podobě muslimů a křesťanů, je tomu i ve Středoafričské republice. Místní obyvatelé z obou stran „barikády“ ovšem most vítají a jsou vděční za jeho výstavbu, která jim značně ulehčuje nesnadný

První automobil na mostě

život. Úsměvy při stavbě mostu patří vojákům jsou více než výmluvnou ukázkou toho, jak si obyvatelé pomoci váží, a jsou i tím nejlepším ohodnocením profesionální práce ženistů.

Bez elektřiny, vody a kanalizace

Pro ženisty není problém přizpůsobit se prakticky jakýmkoliv podmínkám. Po náročných cvičeních, ale i nasazení při povodních mají hluboké znalosti a zvládají práci v rozličném prostředí. Překvapením pro ně ovšem v Bangui byla absence vody, kanalizace a elektřiny. „Přišlo mi, jako bych se vrátil do středověku. Žádné budovy, pouze přístřešky z hlíněných cihel a plechů. Většina obyvatel žije v primitivních podmínkách,“ dodal Coufal. Nepřekvapí ani absence železnice, která není nikde v zemi. Většinu dopravních prostředků tvoří motocykly, automobily je poskrovnu. Osmisetisícové hlavní město

tak bylo drsnou ukázkou života ve Středoafričské republice.

Česká stopa

Darovaný most nese název připomínající Česko republiku – „Le pont d'Agnes de Bohême“ (most Anežky České). O jeho výběr se na vyzvání zástupců AČR postarali žáci dvou základních škol, a to ze ZŠ Loděnice z okresu Brno-venkov a ze ZŠ Rudolfa Frimla v Trutnově. „Jako jednoznačného vítěze kolektiv pedagogů a zástupců armády vybral název, který vymysleli žáci z loděnické 8. třídy. Anežka Česká byla ochránkyně nemocných, chudých a trpících, snažila se o pokoj bez válek a násilí, zázračně ochránila českou zemi před válkou, tak ji posíláme i do Afriky,“ uvedl ředitel školy Petr Machálek, který ocenil také to, že si žáci mimo jiné zjistili, jakým jazykem se ve Středoafričské republice hovoří.

Text: Michal Voska, foto: npor.Dalibor Coufal

Výsledky dotazníkového šetření organizovaného oddělením expertních služeb pro oblast lidských zdrojů MO ČR v afghánském Lógaru

Profesionalita, peníze, nebo ideály?

Tragická smrt pěti českých vojáků při sebevražedném útoku v Afghánistánu v červenci 2014 rozbouřila mimo jiné veřejnou debatu o tom, co vojáky motivuje k účasti v zahraničních operacích, a následně, zda si za to zaslouží naši úctu. Debata byla velmi emotivní na politické i nižší úrovni a my se naším příspěvkem pokusíme přispět k poznání kritérií rozhodování a motivace z pohledu samotných vojáků tak, jak to dovolil rámec našeho dotazníkového šetření.

Cílem následujících řádků je na základě dat z výzkumu uskutečněného mezi členy PRT v afghánském Lógaru představit čtenáři alespoň základy profesních očekávání a motivů současného příslušníka AČR.

Výsledky jsme postavili na analýze vývoje ozbrojených sil v (post)moderní společnosti Charlese Moskose. Ten konstatuje, že s rostoucím důrazem na profesionalismus přestává být vojenská kariéra pro většinu vojáků životním posláním a mění se na jedno ze zaměstnání, a armáda potom na jednoho ze zaměstnavatelů. Přístup se posouvá od tzv. institucionálního k tzv. zaměstnaneckému pojetí.

Výsledek je ten, že armáda v současné společnosti výsledkem souhry vlivů ztrácí mnoho svých tradičních vlastností instituce založené na specifických tradicích a hodnotách, a naopak získává podobu zaměstnanecké organizace. Tyto trendy jsou dlouhodobé, přeměna do ryze zaměstnaneckého modelu však nikdy nemůže být definitivní. Tím by totiž armáda ztratila možnost motivovat vojáky např. k sebeobětování, které je nutné k plnění některých jejích úkolů. Ozbrojené síly se také potřebují vyhnout kritice za „žoldněství“, což by v případě přístupu k armádě pouze na zaměstnaneckém základě hrozilo.

Dotazníkové šetření

Oddělení expertních služeb pro oblast lidských zdrojů MO ČR realizovalo pro velení armády dotazníkové šetření ve vojenské části 5., 6. a 7. provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) Lógar. Výzkum byl zaměřen na tři klíčové oblasti:

- ❶ šetření úrovně životní, zejména pracovní, spokojenosti příslušníků mise,
- ❷ šetření vztahové problematiky uvnitř a mezi jednotlivými skupinami kontingentu,
- ❸ šetření vztahu příslušníků mise ke zbrani, postojů k zabítí, zabíjení a smrti.

U každého kontingentu proběhly tři etapy – před odjezdem do mise, v průběhu mise

a po návratu do vlasti. V každé etapě byly klade ny specifické otázky zaměřené na různé oblasti reality. My se nyní zaměříme na vybraná data od dvou kontingentů, 5. PRT a 6. PRT, z období mezi únorem 2010 a dubnem 2011.

Profesní hodnoty a motivace vojáků

Před odjezdem do mise jsme se zaměřili na motivaci, očekávání a smysl tohoto nasazení. Podíváme-li se na data získaná výzkumem viděným očima Charlese Moskose, převažují jednoznačně zaměstnanecké, ne však pouze zistné tendence. Deklarovaným motivem pro odjezd do mise byla kombinace profesních a finančních důvodů, jiná motivace včetně vlastenecké téměř nehrála roli.

Účast v misi jakéhokoli charakteru je pro vojáka prakticky prvním „skutečným“ výkonem jeho profese, na který se dosud připravoval. Vnímá ji jako šanci v praxi vyzkoušet, k čemu byl doma vycvičen. Pro respondenty má hodnotu zejména zlepšení profesních znalostí a dovedností, potvrzení schopnosti obstát ve „skutečném“ boji. Za svou práci a riziko s ní spojené chtějí být odměňováni způsobem odměnění.

Odpovědnost za úkol

Ve vysokém procentu odpovědí klonících se k profesním důvodům je důkaz nejen profesního sebevědomí, ale také přijaté odpovědnosti za úkol. Finanční důvody jistě nejsou zanedbatelným motivem, což se vzhledem k poměru výdělků v České republice a v misi jeví jako logické, přesto rozdíl ve prospěch důvodů profesních jasně znamená, že tento motiv je důvodem doplňkovým, případně že rizika, která s sebou výjezd do mise ISAF nese, nelze plnohodnotně penězi vyvážit. Výdělek z mise se tak stává jedním z motivů, které vojáci při výjezdu berou v úvahu, není

ale motivem rozhodujícím. Vlastenecké důvody byly mezi respondenty naprosto zanedbatelné, což lze do jisté míry klást do souvislosti s charakterem a prioritami konkrétní předmisijní přípravy. Je však nutné konstatovat, že nastavit motivaci ke ztotožnění s vlasteneckými důvody v konfliktech nevedených na obranu vlasti je mimořádně obtížným úkolem jak pro přímé nadřízené vojáků, tak pro armádu jako organizaci.

Z deklarovaných očekávání od mise lze vyčíst totožné závěry, tedy příklon k zaměstnaneckému přístupu. Vojáci se identifikují jako odborníci a specialisté, kteří chtějí svou práci dělat co nejlépe a očekávají odpovídající finanční kompenzaci.

Zajímavá zkušenost

Nezanedbatelnou část tvořili respondenti očekávající zajímavou zkušenost. Lze soudit, že se jednalo zejména o vojáky, kteří byli na své první misi, a dále pak ty, kteří svou předešlou misi strávili v Kosovu. Afghánistán pro ně tak znamenal jistou exotiku, kterou nespojovali pouze s profesním životem. Tento typ očekávání je zcela přirozený, reflektuje „lidskou tvář“ účastníků mise a naopak jeho popření by bylo nutné považovat za varovné. O určitém riziku v rámci kontingentu je nutné uvažovat pouze v případě respondentů, kteří očekávají extrémní zážitky. Nelze samozřejmě předpokládat, že očekávání extrémních zážitků automaticky znamená jejich cílené vyhledávání, přesto se jedná o zvednutý ukazováček,

který může znamenat v rámci kontingentu riziko. Účast v misi totiž může být pro někoho jistým druhem „adrenalinové turistiky“, a je potom velmi obtížné předvídat jeho chování, řídit jej. Příkláníme se však spíše k názoru, že prostředí mise v Afghánistánu je v jistém smyslu extrémní samo o sobě a že stejné představy, které někteří zařadili do kategorie zajímavá zkušenost, jiní (např. nováčci, vyjíždějící na svou první misi) již viděli jako extrémní zážitek.

Je to má práce

Jak vojáci interpretují smysl své přítomnosti v Afghánistánu, jsme se snažili odhalit pomocí baterie výroků, orientovaných na vnímaný význam mise ISAF a přítomnost českých vojáků v jejích řadách. Pokud si vojáci měli vybrat mezi výroky „V Afghánistánu bojuji svým způsobem za to, aby teroristé neohrožovali naši zemi“ a „Má účast v misi nemá žádný ideový důvod, jsem tu jen proto, že je to má práce“, volili častěji druhou variantu. Příklonili se tak k nepolitickému, neideovému pólu, sázeli jednoznačně na technický professionalismus. Takový výsledek je však podle teoretiků nevyhnutelným a dokonce žádoucím výsledkem procesu profesionalizace armád, např. podle Huntingtona nemá politika v životě vojáka hrát žádnou roli: „Profesionální armáda, která dobře bojuje, protože boj je jejím povoláním, je mnohem spolehlivější než politická armáda, která bojuje dobře, jen pokud je motivována vyšším účelem.“

Při výběru mezi výroky „Účast NATO v Afghánistánu by měla co nejdříve skončit, neboť zde nelze vyhrát“ a „Účast NATO v Afghánistánu musí trvat až do stabilizace země a zvládnutí hnutí Taliban“ byla častěji volena opět druhá varianta. Konstatujeme zde stejný trend jako v otázce první, tedy příklon od politického a ideového k profesionálnímu pojetí úkolu. Vysoký podíl odpovídajících však volil variantu „Nemohu posoudit“. To ilustruje jednak obtížnost politické i bezpečnostní situace v zemi, ale také nejasnou spojeneckou vizi, která se pochoitelně promítá i v českém kontingentu.

Hrdost na příslušnost ke kontingentu

Výrok „Záleží mi na budoucnosti Afghánistánu“ preferovali odpovídající oproti menšíně těch, kterým je budoucnost Afghánistánu lhostejná. Přesto je rozložení odpovědí do jisté míry varující nejen kvůli odpovědím příznávacím lhostejnosti, ale také kvůli vysokému podílu respondentů, kteří se nemohou rozhodnout. Již v přípravě k odjezdu na misi by mělo mít klíčové místo vysvětlení smyslu mise, významu úkolu i geopolitického kontextu, a to zejména proto, že je nebezpečné orientovat výcvik pouze na profesní schopnosti s tím, že není významné, kde, jak a v čí prospěch budou použity. Volba odpovědi je v tomto případě metaforou odpovědnosti k práci, detekuje, zda člověku záleží

na budoucích výsledcích jeho práce, nebo práci odvádí s ohledem na aktuální efekt, ale bez zřetele k dalšímu vývoji.

S ohledem na rozložení odpovědí na předchozí tvrzení je zajímavé, že převážná většina vojáků pociťuje hrdost na svou příslušnost ke kontingentu a vojenské operaci. Vojáci tak bez výhrady deklarovali své ztotožnění s úkolem a záměrem mise ISAF, přiklonili se k němu i ti, kteří se podle předchozí otázky domnívali, že v Afghánistánu nelze vyhrát. V rozporu s panujícími stereotypy tedy profesní hrdost účastníků mise nechybí.

Po návratu: naplněná očekávání

Význam mise byl v první řadě hodnocen v kontextu profesního zdokonalování jako užitečná součást kariéry. Zlepšení finanční situace bylo vnímáno jako méně významné, přesto šlo ve druhé řadě o vítané posílení rodinného rozpočtu. V obou těchto položkách mise naplnila očekávání vyjádřená v etapě před odjezdem.

Ve velmi uspokojivé míře vojáci podle vlastního hodnocení zlepšili své profesní dovednosti, a mise tak pro ně byla cennou pracovní zkušeností. Míra zlepšení finanční situace dokonce předčila očekávání. V situaci aktuální profesní i finanční nejistoty, spojené s rozpočtovými úsporami, tak vojáci mohou peníze vydělané účastí v misi ISAF hodnotit jako „své jisté“.

Jako zajímavou zkušenost hodnotil pobyt v Afghánistánu prakticky stejný podíl vojáků, jaký ji také očekával. V 5. PRT se oproti první etapě naopak zásadně zvýšil počet těch, kteří hovoří o extrémních zážitcích. Ukázalo se, že pobyt v misi a realita života v Afghánistánu ve velké míře předčily očekávání mnohých vojáků. Je otázkou, do jaké míry lze snížit tento podíl do jisté míry „zaskočených“ respondentů realistickou předmisijní přípravou, případně kvalitnějším systémem sdílení informací, a do jaké míry se jedná o tzv. nesdělitelné zkušenosti, spojené s odlišným hodnotovým systémem a způsobem života v Afghánistánu. U 6. PRT se však tento rozdíl nepotvrdil, extrémní zážitky si odnášelo minimum dotazovaných. Zde pořadí dokládá přísně profesionální pohled na účast v misi, který dostal přednost před osobními prožitky – pohled vojáka byl preferován před perspektivou Středoevropana. Obě jednotky se vrátily beze ztrát na životech; odlišnost ve vnímání může být způsobena ovšem prozaickým faktem, že 6. PRT byl nasazen v zimním období, kdy aktivita ozbrojených skupin v Afghánistánu klesá.

Motivace pro další práci

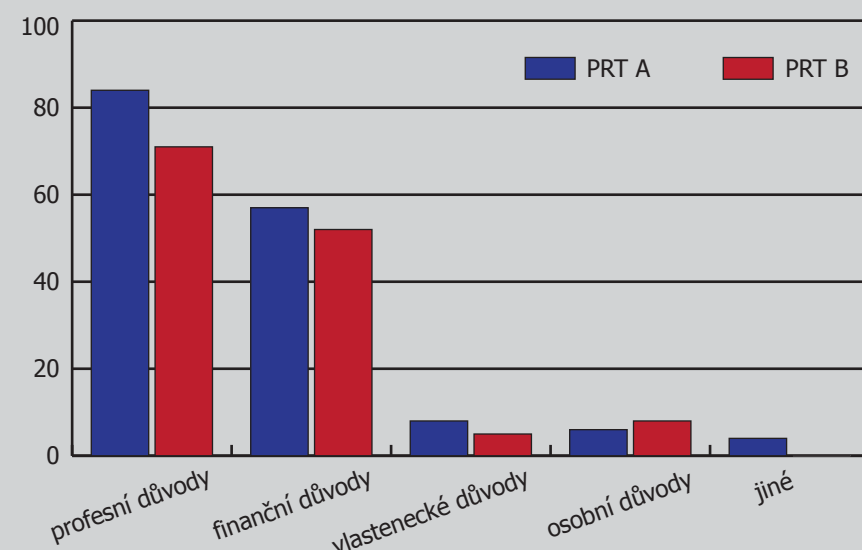
Mise je českými vojáky jednoznačně vnímána jako posílení profesní identity. Příklon vojáků k technicistnímu pojetí své profese, oproštěnému od ideologie a ideálů, naznačuje, že vojenské povolání přestává být vnímáno jako poslání s hodnotami, které lze zjednodušeně vyjádřit jako čest, služba a vlast. Přesto, nebo spíše právě proto, je třeba zdůraznit, že takto orientované motivaci, zaměřené hodnotově méně pragmaticky, je třeba věnovat v přípravě na misi i v jejím průběhu velkou pozornost. Čistě zaměstnanecké pojetí služebního poměru totiž znamená ohrožení loajality, kázně a ochoty k obětem, na kterých je postaven princip vojenské profese. V první řadě by znamenalo značnou komplikaci v případech větších ztrát na zdraví či životech. Bojovou morálku nelze postavit výlučně na „zaměstnanecké“ identitě, je třeba komunikovat také smysl práce.

Pozitivní fakt, že čeští vojáci zjevně nejsou nijak ideologicky indoktrinováni, je do jisté míry kalen skutečností, že vlastně nevědí, co si mají o misi a jejím výsledku myslet. Posílení profesních dovedností, které je pro ně motivací k odjezdu, tak není podpořeno jasnou hodnotovou orientací v situaci boje. Pokud v tomto směru neexistuje jednotná koncepce, kterou AČR postrádá, nelze předpokládat, že si s ní poradí jednotlivé kontingenty. Současně je nutné se zamyslet nad otázkou, zda považovat za nežádoucí, pokud je v dobrovolnické armádě vlastnictví plně nahrazeno profesionalitou, nebo zda tento fakt přijmeme jako logický důsledek procesu profesionalizace. Je však na místě konstatovat, že pragmatická motivace bez ideálů byla za daných okolností „úspěšná“, neboť vojáci přijíždějí z mise spokojení, s naplněnými očekáváními a motivováni pro další práci.

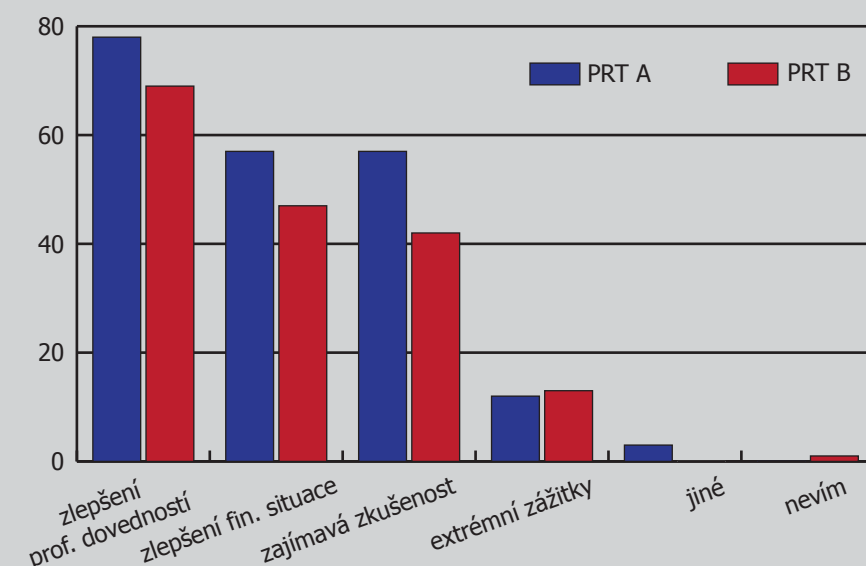
Obsáhlejší článek na toto téma byl publikován ve Vojenských rozhledech 4/2014.

Text: Jitka Laštovková a Kateřina Bernardová,
foto: Vladimír Marek

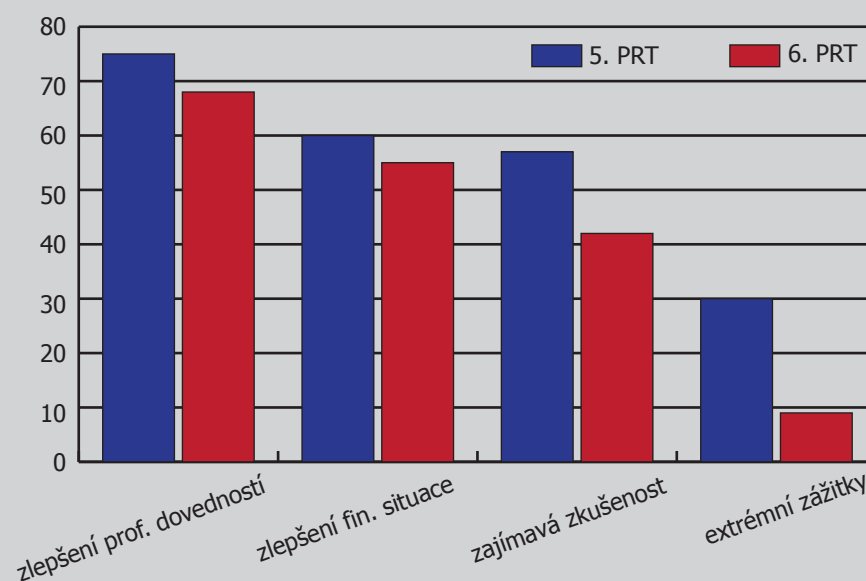
Důvody k odjezdu do mise

Očekávání od mise

Význam mise

„TAM, KDE JINÍ NESTAČÍ“

Velitel 4. brigády rychlého nasazení vyhlašuje výběrové řízení ve dnech 2.–6. března 2015 na obsazení systemizovaných míst u průzkumných skupin

Požadavky na zájemce:

- zdravotní klasifikace „A“,
- fyzická zdatnost – výroční přezkoušení z TP „1“,
- minimální délka služby v AČR 2 roky,
- profesní životopis,
- psychická odolnost, motivace, schopnost pracovat v kolektivu, samostatnost, odpovědnost, rozhodnost atd.

Co nabízíme:

- služba u prestižních jednotek,
- práce v odborně zdatném kolektivu,
- vybavení moderní výzbrojí a technikou,
- náročný a atraktivní výcvik,
- pravidelné působení v zahraničních operacích, výsadková příprava.

Průběh výběrového řízení:

- registrace uchazečů do 23. 2. 2015 formou zaslání základních údajů,
- výběrové řízení bude provedeno na VÚJ Hradiště, zahájení 2. 6. 2015 v 08:00,
- přezkoušení budete z tělesné, topografické, střelecké, odborné, spojovací, zdravotnické a taktické přípravy.

Chcete vědět víc?

Kontaktní osoba: mjr. Ing. Petr ČEKLOVSKÝ, e-mail: Petr.Ceklovsky@SIS.ACR, alc.: 280 231, tel.: 724 048 615, fax: 280 239

Dlouhá desetiletí používané papírové výstrojní body nahrazují elektronická konta

Výstrojenky patří historii

Počátkem letošního roku se vojenská veřejnost dočkala dalšího významného pokroku ve výstrojní službě. Pro účely pořízení a obnovení vojenské výstroje určené do vlastnictví se počínaje 1. lednem 2015 přestaly vydávat papírové výstrojní body. Namísto nich byl zaveden systém elektronických kont měsíčních výstrojních náležitostí, tedy elektronické výstrojní body.

Elektronické konto bude automaticky založeno při vzniku služebního poměru každému nově rekrutovanému vojákovi. Sloužícím vojákům z povolání byla konta již zřízena. V průběhu loňského roku byla testována. K načtení náležitosti za rok 2014 na elektronická konta došlo 1. února 2015. Nyní se bude načítat zpětně za každý měsíc.

Ještě dva roky budou dobíhat

O stavu osobního elektronického konta budou jednotliví vojáci informováni při každém výdeji výstrojních součástek na dokladu, který při této příležitosti obdrží. V případě potřeby zjištění stavu osobního elektronického konta mimo výdej materiálu je možné kontaktovat odborné orgány MU 2.1 mateřského útvaru. Ty mají

aktuální přehled o výstrojních

náležitostech svých příslušníků včetně stavu těchto kont.

Výdej vojenské výstroje za papírové výstrojní body z let 2011 až 2014 zůstává v platnosti ještě dva roky, tedy až do konce roku 2016. Platnost výstrojních bodů přiznávaných na elektronická konta je třicet šest měsíců.

Elektronická konta zřizuje a spravuje Agentura logistiky. V případě jakýchkoliv nesrovnalostí je možné kontaktovat odborné orgány Centra zabezpečení materiálem týlových služeb Brno. Kontakty na ně mohou zájemci získat přímo ve výdejních součástek naturálního odívání, případně na webových stránkách centra (<http://www.brno.acr>).

Lepší přehled

„Zavedení osobních elektronických kont bylo mimo jiné reakcí na rozvoj a vývoj informačního systému logistiky. Díky nim bude mít resort obrany ale také například

přesný přehled o stavu výše výstrojních náležitostí u vojáků z povolání a dojde k odstranění zneužívání výstrojenek jinou osobou. Zároveň nebude docházet ke ztrátám, za což doposud resort neposkytoval žádnou náhradu,“ vysvětluje podplukovník Petr Harašta ze sekce podpory MO. „Při tvorbě koncepčního návrhu subsystému Naturální odívání informačního systému logistiky se v roce 2010 uvažovalo i o zřízení služby elektronického objednávání a případného zaslání výstrojních součástek. S ohledem na potřebu systémové úpravy základních a zvýšených výstrojních norem a úspěšnost realizace veřejných zakázek nebyla však zatím tato možnost podrobně rozpracována.“

O zavedení elektronických karet se zatím neuvazuje. V rámci rutinního provozu elektronických kont bude tato možnost analyzována. Vše by mělo být završeno konkrétním rozhodnutím majetkového hospodáře.

Podle podkladů plk. Zdeňka Šira připravil: Vladimír Marek, foto: autor

A fakta

Za první republiky si vojáci z povolání kromě základního vybavení do pole pořizovali stejnojmenné individuálně za vlastní peníze. Za tímto účelem existovala v každé posádce nějaká soukromá krejčovská dílna. Doplnění výstroje vojáků prostřednictvím výstrojních bodů bylo zavedeno v Československé lidové armádě v padesátých letech minulého století. Výstrojní body byly vydávány příslušníkům ACR zpětně za kalendářní rok. Armáda byla doposud jediným z českých uniformovaných sborů, který vydával výstrojní náležitosti v tištěné podobě.

Z Vojenského technického ústavu zamíří do výzbroje Armády ČR deset souprav sofistikovaného modulu KIM 5

Komunikační a informační modul KIM 5

Vojenský technický ústav, s. p., konkrétně jeho odštěpný závod Vojenský technický ústav letectva a protivzdušné obrany VTÚLaPVO, připravil další významný projekt – komunikační a informační modul KIM 5. Jedná se o soupravu, která je určena pro zabezpečení komunikační a informační podpory míst velení praporek, respektive rotních úkolových uskupení. V praxi jde o doplnění stávajícího operačně-taktického systému velení a řízení pozemních sil (OTS VŘ PozS) velice sofistikovaným prvkem.

Komunikační a informační modul pro padesát účastníků

Smlouva mezi Ministerstvem obrany a Vojenským technickým ústavem byla podepsána 13. listopadu 2014. Jejím předmětem je dodávka 10 kusů souprav komunikačních a informačních modulů KIM 5 dle specifikace s požadovaným provedením jak podnikových, kontrolních a vojskových zkoušek, tak zaškolením obsluh v rozsahu čtyřadvaceti výukových hodin.

Vyžádala si to mise v Afghánistánu

Soupravy KIM 5 budou resortu obrany předány do konce listopadu 2015. Vojenský technický ústav vyrobí dvě soupravy KIM 5 k provedení kontrolních zkoušek do 31. srpna 2015. V průběhu následujících dvou měsíců na nich proběhnou vojskové zkoušky. Dokončení výroby dalších osmi souprav se realizuje do konce října 2015. Předání všech deseti modulů KIM 5 prvotnímu příjemci se uskuteční do 30. listopadu 2015.

„První pracovní jednání proběhla počátkem roku 2012, kdy se začaly formulovat takticko-technické požadavky na tento systém. Ty vyústily v jejich finální formulaci v podobě technické specifikace, jež byla následně předána k naplnění akviziční potřeby tehdejší sekci vyzbrojování Ministerstva obrany,“ říká ředitel úseku komunikačních a informačních systémů VTÚLaPVO a manažer projektu Jiří Čuma.

Nezbytnost takto definovaného komunikačního informačního prvku vyplynula zejména z praxe příslušníků úkolových uskupení Armády ČR v afghánské misi ISAF, kteří v té době používali takzvané datové přenosy. Nebylo sporu o tom, že nový systém zvýší operační schopnosti jednotek nasazených v zájmových oblastech.

Kompatibilita se stávajícími systémy

„Komunikační informační modul KIM 5, koncipovaný jako bezobslužné zařízení, se měl stát dalším z rodiny úspěšných systémů řady KIM (KIM 10, KIM 50 a KIM 100), které byly na základě operačních požadavků v minulých letech vyvinuty a postupně, po úspěšném zavedení do užívání, nasazené ve prospěch jednotek Armády ČR,“ dodává J. Čuma a upřesňuje počet účastníků vnitřní komunikace pro KIM 5: „V reálu se jedná o pětadvacet účastníků vnitřní komunikace s možností dalšího rozšiřování.“

V této souvislosti je třeba uvést, že KIM 5 reprezentuje sofistikovaný prvek, jenž pro místa velení na stupni rota, respektive praporek, zabezpečí jak datovou, tak hlasovou komunikaci s odděleným systémem utajeného velení a řízení v lokalitách nasazení.

K přednostem modulu patří technická kompatibilita se stávajícími systémy, certifikace Národním bezpečnostním úřadem na stupeň utajení tajné,

Výnosné příslušenství KIM 50

nouzové napájení vlastního systému KIM 5, zabezpečení spolehlivého provozu v rozsahu stanovených klimatických parametrů, snadná a bezpečná manipulace obsluhami za dodržení platných hygienických norem a vysoká flexibilita spočívající v krátkých časových lhůtách aktivace při změnách míst velení.

Navrhované řešení

Komunikační a informační modul KIM 5 bude sestávat z následujících základních bloků:

- blok I (komunikační),
- bloky IIA a IIB (bloky LAN),
- blok III (KRYPTO),
- blok IV (napájení).

Další část KIM 5 tvoří výnosné příslušenství v přepravních obalech, rádiové a radioreléové komunikační prostředky, které mohou na základě konkrétního úkolu rozšířit základní sestavu, a dále nezbytné příslušenství k těmto komunikačním prostředkům pro následné vložení a funkční zapojení těchto prvků do základní sestavy KIM 5.

Text a foto: Pavel Lang

KC-46A Pegasus s napětím očekávání

Nový tankovací a transportní letoun Boeing KC-46A Pegasus představuje jeden z nejdůležitějších akvizičních a modernizačních programů vzdušných sil Spojených států. Po dvanácti letech od prvního pokusu o nahrazení značně přestárých strojů KC-135 Stratotanker se ale jejich nástupce stále ještě ani nevznese do vzduchu. Nejen velení USAF tak s velkým napětím sleduje, zda se výrobci podaří dodržet poslední dohodnutý harmonogram a bude odvráceno riziko hrozícího kolapsu celého amerického letectva.

Doplňování paliva za letu je dnes jedním z klíčových předpokladů efektivního použití každého moderního taktického letectva. Nejen ozbrojené síly Spojených států na této schopnosti stavějí podstatnou část svých strategických plánů

a taktiku nasazení vojsk. Právě Američané dlouhodobě provozují nejpočetnější flotilu létajících tankerů, která je ale v posledním desetiletí velmi ohrožena, čímž je fakticky ohrožena i akceschopnost celého US Air Force.

Avionické vybavení KC-46A bude vycházet z nejnovějšího Boeingu 787 Dreamliner

V inventáři USAF je v současnosti 501 letounů schopných poskytovat palivo jiným strojům za letu, tedy připravených plnit mise AAR (Air-to-Air Refuelling). Páteř tvoří 354 letounů KC-135R, 54 KC-135T Stratotanker a 59 strojů KC-10 Extender, v omezené míře pak může být pro AAR použito také sedm HC-130J Combat King II, devět HC-130N a 18 kusů HC-130P King, tedy ve všech případech upravených Herculesů. Na první pohled obrovská flotila ale dnes zdaleka nepostačuje všem potřebám amerického letectva a jeho spojenců. Nároky na vzdušné tankování stále rostou, ve vzduchu musí být v kteroukoliv denní či noční dobu vždy mnoho desítek strojů, ovšem počet amerických tankerů se od roku 2004 snížil o více než 120 kusů.

Ještě vážnější problém ale představuje zastaralost této flotily, jejíž celkové průměrné stáří činí 35 let, přičemž u nejdůležitějšího tankovacího letounu, tedy KC-135R/T, se průměrné stáří provozovaných strojů pohybuje mezi 52 až 54 roky. Stratotankery jsou tak i přes realizované modernizace za hranici své životnosti, což výrazně komplikuje jejich využití. Udržet je v provozu je stále náročnější a nákladnější a vyžaduje čím dál více času pozemního technického personálu, což výrazně snižuje provozuschopnost celé flotily. Tankery USAF tak už několik let nejsou schopny splnit všechny požadované úkoly. Jejich největším problémem je ale dlouhodobě známá koroze drakových součástí, kterou nelze v podstatě nijak řešit a odstranit. Letouny KC-135R/T jsou pečlivě monitorovány, nikdo ovšem nemůže vyloučit, že se najde nějaká zásadní závada či poškození, které by mohly všechny Stratotankery natrvalo uzemnit, což by mělo fatální následky pro veškeré operace USAF i Severoatlantické aliance. Bohužel toto riziko zde bude existovat ještě řadu let.

KC-X v zajetí lobbingu

Velení USAF si pochopitelně tuto situaci již dlouho uvědomuje a snaží se ji řešit, ovšem

různé ekonomické a politické tlaky tento proces podstatně zpomalily. Hraje se totiž o hodně – o stovky nových letounů za desítky miliard dolarů. Již v roce 2002 bylo rozhodnuto o pronájmu stovky tankovacích Boeingů KC-767, avšak následně padla řada obvinění z korupce, která se nakonec prokázala, což vedlo v roce 2006 k zastavení celého programu.

Ministerstvo obrany proto 30. ledna 2007 přistoupilo k vyhlášení výběrového řízení na nákup 179 tankovacích letounů v rámci programu označeného jako KC-X. Letectvo požadovalo, aby měl nový stroj minimálně stejnou přepravní kapacitu paliva a dolet jako KC-135, aby mohl poskytovat palivo letounům z více tankovacích bodů současně, aby mohl přepravovat také cestující a náklad a aby byly dodávky sériových strojů zahájeny v roce 2013. O kontrakt za pevnou cenu 35 miliard dolarů se ucházeli dva konkurenti – společnost Boeing s letounem KC-767 Advanced Tanker a konsorcium Northrop Grumman/EADS se strojem Airbus A330 MRTT (Multi Role Tanker Transport). Oba tankery byly konstruovány na základě původně civilních dopravních typů – KC-767 vycházel z Boeingu 767-200LFR, A330 MRTT z Airbusu A330-200. Boeing KC-767

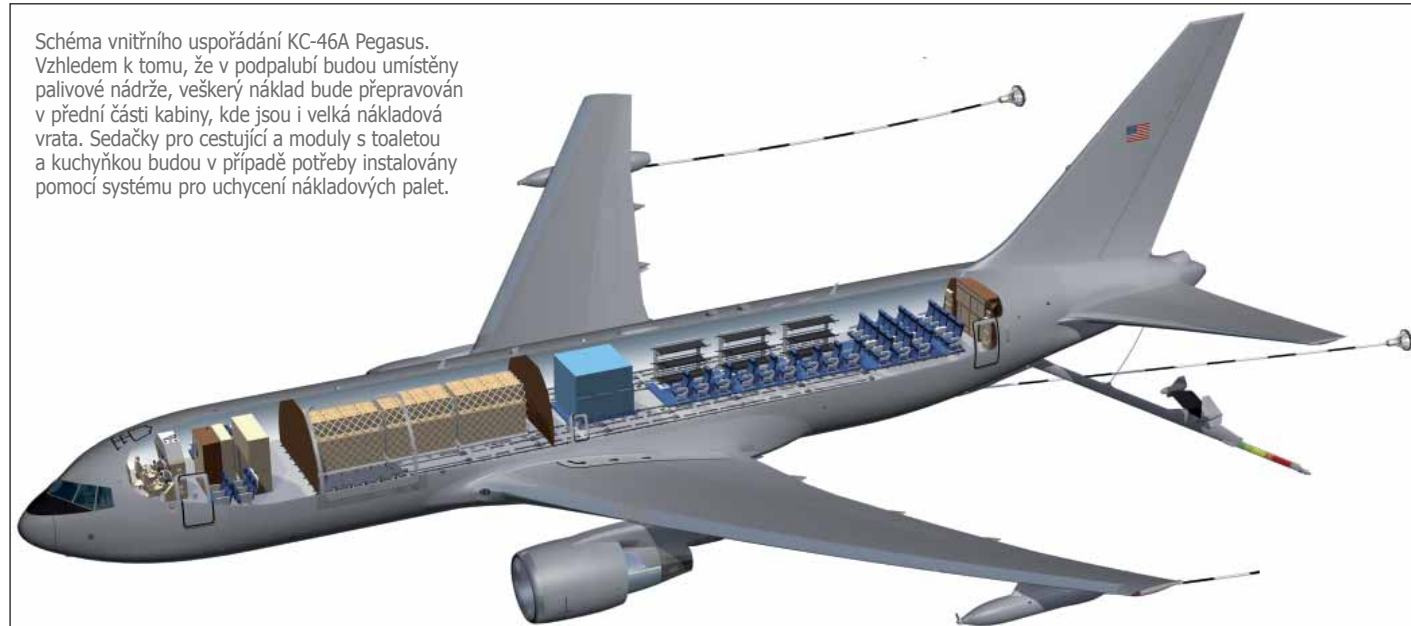
měl mít maximální vzletovou hmotnost 180 000 kg a měl umožnit přepravu až 92 000 kg paliva nebo 190 cestujících nebo 19 standardizovaných palet 463L. Evropský A330 MRTT měl výkony ještě lepší – maximální vzletová hmotnost 230 000 kg, nosnost 110 000 kg paliva nebo 280 cestujících či 32 palet 463L.

Přestože se ozývaly hlasy, aby v rámci snahy o urychlení dodávek byl kontrakt rozdělen mezi oba konkurenty a letectvo zavedlo oba typy, USAF preferovalo jen jeden typ s tím, že 29. února 2008 byl pro většinu lidí zcela překvapivě za vítěze tendru označen A330 MRTT. Letoun přesvědčil letectvo především svými výkony, ovšem veřejnost v USA nemohla pochopit a přijmout, že by tak velký kontrakt měla získat evropská firma, přestože se stroje měly vyrábět přímo ve Spojených státech. Společnost Boeing se navíc proti výsledku soutěže odvolala a americký vládní kontrolní úřad GAO (Government Accountability Office) jí nakonec dal v červnu 2008 za pravdu a vyzval USAF, aby výsledky přehodnotilo. Program KC-X se stal celospolečenským ekonomickým i politickým tématem, k němuž se vyjadřovalo mnoho významných osobností. Ministerstvo obrany již

Díky podkřídlovým jednotkám WARP bude moci KC-46A poskytovat palivo i metodou Probe and Drogue

Schéma vnitřního uspořádání KC-46A Pegasus. Vzhledem k tomu, že v podpalubí budou umístěny palivové nádrže, veškerý náklad bude přepravován v přední části kabiny, kde jsou i velká nákladová vrata. Sedačky pro cestující a moduly s toaletou a kuchyní budou v případě potřeby instalovány pomocí systému pro uchycení nákladových palet.

Zdvojené pracoviště operátorů tankovacích systémů AROS

v červenci 2008 vypsalu tzv. urychlenou opakovanou soutěž, ovšem v září téhož roku ji zrušilo právě kvůli nedostatku času na řádné dokončení tendru. Mnohé informace ale naznačují, že Boeing v té době neměl žádnou jinou nabídku než původní koncept Advanced Tanker.

Letectvo, které už tak bylo v tíživé situaci, muselo překonat další zdržení, navíc nové výběrové řízení bylo oficiálně vyhlášeno až 9. července 2010. Již v březnu téhož roku došlo také k odstoupení společnosti Northrop Grumman ze soutěže, neboť nové podmínky požadovala za šité přesně na míru Boeingu. Samotný evropský koncern EADS ale v soutěži setrval. Nečekaným kandidátem se pak stalo uskupení ukrajinské společnosti Antonov a americké firmy US Aerospace, které do programu KC-X nabídlo tankovací letoun An-112, jenž představoval dvoumotorovou proudovou verzi odvozenou z An-70. Ukrajinský návrh ale nakonec do posuzování nebyl zařazen, neboť kurýr údajně doručil oficiální nabídku pět minut po stanoveném termínu. Nepomohlo ani odvolání a argumentace, že byl záměrně zdržován. Program ale provázelo mnoho nestandardních okamžiků a situací, jako třeba v listopadu 2010, kdy USAF prý omylem zaslalo Boeingu i EADS vlastní technické hodnocení nabídky konkurence. Následovalo další zpoždění a finální nabídky pak byly předloženy až 10. února 2011.

I přesto, že společnost EADS v podobě A330 MRTT nabízela výkonnější letoun, výsledek nového tendru se všeobecně očekával. Dne 24. února 2011 americké ministerstvo obrany oficiálně oznámilo, že nové tankery pojmenované NewGen Tanker dodá Boeing, který nabídl

NewGen Tanker ani v době vyhlášení výsledků ještě vůbec neexistoval na rozdíl od A330 MRTT, který poprvé vzletl už v roce 2007 a od roku 2011 byl zařazován do provozu. Boeing má pochopitelně zkušenosti se stavbou tankovacích KC-767, které v několika kusech prodal do Itálie, Japonska, Kolumbie a Brazílie, ovšem všechny parametry nového KC-46A byly dlouhou dobu pouze na papíře. Ani dnes, kdy už je dokončován čtvrtý předseriový zkušební stroj, není veřejně známo příliš mnoho technických detailů, respektive to, jak se bude KC-46A lišit od KC-767, nabízeného před více než deseti roky a poprvé zalétaného v roce 2005.

Dá se ale očekávat, že v zásadě půjde o velmi podobný stroj, vycházející z nové verze komerčního Boeingu 767-2C s prodlouženým doletem. Celá konstrukce draku bude proti civilní variantě výrazně zesílena, zejména pak oblasti podlahy kabiny a bočních nákladových vrat. Právě tyto úpravy z něj z pohledu amerického úřadu pro civilní letectví FAA (Federal Aviation Authority) činí de facto nový typ, který bude muset projít náročným ověřováním, aby mohl získat typové osvědčení ATC (Amended Type Certificate), které bylo jedním z požadavků programu KC-X.

Pro pohon KC-46A byla vybrána nejvýkonnější varianta osvědčeného motoru Pratt & Whitney PW4062 o tahu 275 kN, který je hojně používán například na strojích Boeing 747-400, Airbus A310-300 či A300-600. Zcela nová bude ale avionika letounu, která vychází z nejnovějšího

Samotný KC-46A bude rovněž schopen přijímat za letu palivo od jiných tankerů

nižší pořizovací cenu i provozní náklady, jež ale logicky vyplývají z menších rozměrů a hmotnosti stroje. Další parametry jako počet 179 nových letounů, pro něž USAF vybralo označení KC-46A, či pevná cena 35 miliard USD zůstaly zachovány, ovšem termín vzletu prvního prototypu se posunul na rok 2015 a dodávka prvních 18 sériových kusů k operačním jednotkám na rok 2017. Společnost EADS nějakou dobu zvažovala možnost odvolání, ovšem nakonec k němu nepřistoupila a musela se tak s „kontraktem snů“ rozloučit.

Jaký bude?

Jedním z největších handicapů Boeingu v rámci druhého tendru KC-X byl fakt, že jejich

Boeingu 787 Dreamliner. Přístrojové desce v kokpitu tak budou dominovat čtyři 15palcové multifunkční displeje zobrazující všechny potřebné letové informace, jako jsou navigační a meteorologické údaje či data o jednotlivých palubních systémech. Chybět nebudou ani nejmodernější navigační systémy, jako je například T3CAS, kombinující v jednom zařízení protisrážkový systém TCAS (Traffic Collision Avoidance System), systém varování před nárazem do země EGPWS (Enhanced Ground Proximity Warning System) a vojenský přehledový systém MASS (Military Airborne Surveillance System), či taktický informační systém TSAS (Tactical Situation Awareness System) zahrnující i alianční datalink formátu Link 16. Autopilot v KC-46A bude navíc

Technicko-taktická data:

Rozpětí	47,6 m
Délka	50,5 m
Výška	15,9 m
Max. vzletová hmotnost	188 240 kg
Hmotnost prázdného stroje	82 377 kg
Zásoba paliva	96 297 kg
Cestovní rychlost	M = 0,80
Max. rychlost	M = 0,86
Operační dostup	13 137 m

naprogramován i na specifické úkoly a bude tak schopen například plně automaticky dovést tanker v daný čas na danou pozici či zahájit a udržovat předem stanovený „obrazec“ ve vzduchu. Celý kokpit bude plně kompatibilní s brýlemi nočního vidění NVG.

Letoun KC-46A Pegasus nabídne také požadovanou variabilitu tankovacích pozicí. Základním prostředkem pro doplňování paliva jiným strojům je pevný teleskopicky výsuvný nástavec, označovaný všeobecně jako Boom, který je modernizovanou dálkově elektronicky řízenou verzí tankovacího ráhna z letounů KC-10 Extender. Nástavec umístěný v ose letounu na spodní zadní části trupu dokáže přečerpávat až 4 542 litrů paliva za minutu a je vybaven systémem

Kapacita tankovacího nástavce KC-46A bude více než 4 500 litrů paliva za minutu

pro automatickou kontrolu stability či elektronickým systémem pro automatické odpojení IDS (Independent Disconnect System) zabráňujícím násilnému vytržení hubice z tankovacího otvoru letounu – příjemce paliva. Ve stejné pozici jako z „Boomu“, tedy v ose tankeru, ale mohou doplňovat palivo i letouny se systémem „Probe and Drogue“, tedy s vlastním výsuvným či pevným tankovacím nástavcem. Boeing KC-46A totiž bude mít jako trvalou výbavu také jednotku CDS (Centerline Drogue System) umožňující vypuštění tankovací hadice s tzv. košíkem na konci, přičemž v takovém případě je rychlost čerpání paliva 1514 l/min. Volitelnou, respektive demontovatelnou výbavou jsou pak dva podkřídlové tankovací kontejnery WARP (Wing Air

Refuelling Pod) rovněž s kapacitou 1514 l/min, umožňující „odbavovat“ další dva stroje se systémem „Probe and Drogue“. Schopnost přijímat palivo za letu má i samotný tanker KC-46A, a to pomocí čelního vstupu pro tankovací ráhno s kapacitou čerpání 4542 litrů.

Moderní elektronika bude usnadňovat práci nejen pilotům, ale i operátorům tankovacích systémů. Ti už nebudou ležet u zadního okénka a na vlastní oči sledovat tankovací nástavec, ale vše budou řídit dálkově z pracoviště umístěného hned za kabinou pilotů. Dvě operátorská pracoviště AROS (Air Refuelling Operator System) budou vybavena 24palcovými monitory, na nichž se bude zobrazovat veškeré dění kolem tankeru. Pohled do boku, tedy zejména na tankování z hadic WARP, zajistí širokoúhlé kamery se zorným polem 185°, zatímco zád' stroje a tankovací nástavec budou vybaveny stereoskopickými kamerami s vysokým rozlišením, které operátorům poskytnou trojrozměrný obraz a výrazně tak zjednoduší navedení „Boomu“ k příjemci paliva. Pracoviště AROS mohou navíc fungovat i v režimu instruktor-žák, kdy instruktor může kdykoliv okamžitě převzít ovládání tankovacích systémů, přičemž nepřetržitě jsou automaticky nahrávána veškerá data o přečerpaném palivu stejně tak jako obraz z kamer.

Přestože se nedá předpokládat, že by strategické tankery působily přímo v oblasti bojů, respektive v oblasti s přímým ohrožením, bude KC-46 vybaven i moderními prvky vlastní

prostor začínající na úrovni velkých bočních vrat na levé přední straně trupu pak bude moci být konfigurován v závislosti na konkrétním úkolu. Podlaha bude vybavena manipulačním a záchytným systémem pro standardní palety, s jejichž pomocí bude celá kabina snadno přestavitelná.

V nejkomfortnější úpravě pojme KC-46A celkem 58 cestujících na standardních sedačkách, jejichž zavazadla ale budou muset být přepravována rovněž v kabině v paletizovaných balících. V případě použití paletizovaných sedaček známých již z letounů C-17 Globemaster III lze počet cestujících zvýšit až na 114 osob. Pomocí systému palet se do letounu instalují také moduly s kuchyňkou a toaletou. V případě čistě nákladní úpravy bude moci Pegasus přepravovat buď deset palet 463L instalovaných uprostřed kabiny nebo až 18 palet umístěných po dvojicích vedle sebe. S letounem KC-46A se počítá také pro zdravotnické odsuny MEDEVAC, a tak bude mít již v základu přípravu pro rozvod lékařského kyslíku a napájení lékařských přístrojů. Díky paletizovanému modulům bude možné přepravovat současně až 54 pacientů, z toho 30 sedících a 24 ležících.

Pod přísným dohledem

Společnost Boeing dosud získala kontrakt na vývoj a stavbu čtyř zkušebních strojů a následně také na výrobu 18 sériových operačně použitelných letounů. Finální montáž prvního prototypu byla zahájena v červnu 2013, čtvrtý zkušební KC-46A se začal montovat loni v lednu. V září 2013 došlo ve spolupráci s USAF k tzv. kritickému posouzení návrhu CDR (Critical Design Review), které schválilo výrobcem předložené specifikace stroje. Přestože se jeden čas jako o termínu úvodního vzletu hovořilo o loňském létě, podle dosavadního plánu k tomu dojde až v první polovině roku 2015. Jedním z důvodů budou pravděpodobně i problémy s elektrickou palubní sítí, které byly zjištěny loni v červenci a jejichž řešení si vyžádá další finanční prostředky i čas.

Výrobce ale i tak deklaruje, že harmonogram dodrží. Podle plánu by první dva zkušební stroje měly sloužit především k ověření letových vlastností a získání civilní certifikace FAA, zatímco druhá dvojice už bude vybavena všemi systémy jako sériové KC-46A. O tom, že je Boeing pod silným tlakem, není pochyb. I nejvyšší představitelé USAF a ministerstva obrany se vyjadřují v tom smyslu, že pokud nebude v požadované kvalitě a čase dodržena dodávka prvních 18 strojů, mohou od kontraktu ještě ustoupit, i když je samozřejmě otázka, jaké jiné řešení by pak mohli zvolit. Americký výrobce si ale věří a svůj KC-46A nabízí i prvním potenciálním zahraničním uživatelům, jako například na konci července 2014, kdy jej přihlásil do soutěže na čtyři tankery pro jihokorejské letectvo. Každopádně Pegasus je zatím na samém začátku své „kariéry“, a tak má stále šanci stát se důstojným nástupcem dnes již legendárního Stratotankeru.

LOV-Pz pro dělostřelce

Úspěšné absolvování vojenských zkoušek otevřelo cestu dalšímu modernímu prostředku k zavedení do výzbroje AČR. Jedná se o vozidlo s označením LOV-Pz (lehké obrněné vozidlo – průzkumné), které budou používat příslušníci 13. dělostřeleckého pluku v Jincích jako mobilní lehký chráněný průzkumný komplet.

LOV-Pz tak představuje druhý z celkem čtyř moderních průzkumných kompletů plánovaných pro dělostřelce. Tím prvním je modernizovaný pásový LOS-M (viz ATM 7/2014), třetím bude modernizovaná Sněžka-M a čtvrtým pak výnosná souprava pro výsadkové družstvo dělostřeleckého průzkumu.

Základ kompletu LOV-Pz tvoří chráněné vozidlo Iveco LMV, konkrétně provedení klasifikované v AČR jako vozidlo bojové podpory a nesoucí označení LOV 7,62 B. Typ LOV-Pz se mimochodem stává již dvanáctou verzí tohoto typu v AČR (bližší souhrn předcházejících verzí přinesl ATM 5/2013). Dělostřelci v Jincích totiž v průběhu roku 2013 dostali celkem pět standardních vozidel LOV 7,62 B. Náčelník dělostřelectva plk. Ivan Mráz ze Sekce rozvoje a plánování schopností MO se svým týmem přišel s myšlenkou tato vozidla modifikovat na kolovou verzi dělostřeleckého průzkumného prostředku – tedy na provedení LOV-Pz. Úkolu se následně ujal Vojenský technický ústav, s. p., odštěpný závod VTÚVM ve Slavičíně (dále jen VTÚVM).

Verze LOV-Pz a LOV 7,62 B jsou na první pohled od sebe prakticky nerozeznatelné. Hlavní odlišnosti se týkají interiéru a zejména dálkově ovládané zbraňové stanice ZSRD07. Ta je ve standardním provedení opatřena 7,62mm kulometem FN MAG, k jehož zaměřování a pozorování slouží analogové TV kamery pracující v systému PAL (přehledová barevná TV kamera s 36násobným zoomem, zaměřovací černobílá

TV kamera s pevným ohniskem 75 mm) a IČ kamera s nechlazeným detektorem. Pro měření vzdálenosti slouží laserový dálkoměr s dosahem 5 000 m. A právě tyto senzory byly u LOV-Pz

Dálkově ovládaná stanice ZSRD07-Pz. Box na pravé straně obsahuje zásobu 500 kusů munice

Detailní pohled na senzorové vybavení

nahrazeny zcela novým a podstatně výkonnějším vybavením. Jinak řečeno – z původní zbraňové stanice ZSRD07 zůstala pouze mechanická část a zbraň, všechny optické senzory jsou nové, digitální s vysokým rozlišením a komunikací přes rozhraní GigE. Konkrétně se jedná o barevnou denní přehledovou kameru Puma FHD s 30násobným zoomem a FHD rozlišením, černobílou denní zaměřovací kameru Falcon-135 s objektivem s pevnou ohniskovou vzdáleností 135 mm a rozlišením 1 936 × 1 456 pixelů a nechlazenou termovizní kameru Spirit-140 s objektivem s ohniskovou vzdáleností 140 mm a rozlišením 1 024 × 768 pixelů pro noc a nepříznivé klimatické podmínky. Všechny tři zmíněné senzory vyvinul a vyrobil VTÚVM. Sensorický systém je dále doplněn o laserový dálkoměr Zeiss LDM 38 s dosahem 20 000 m (stejný typ je použit i u kompletu LOS-M a KBV-Pz na podvozku Pandur) a laserový značkovací cíl o výkonu 350 mW,

Grafické znázornění pracoviště velitele a operátora

Detailní záběr na integrovanou řídicí jednotku, multifunkční displej a dvojici joysticků operátora

Pohled na pracoviště velitele s dobře patrným terminálem bojového informačního systému BVIS/DěL na skloněné posuvné konzole u stropu a se sklopným/otočným PC tabletem zobrazovacího systému

Na místě pravého zadního sedadla je uložena přenosná souprava SNPz, umístěná ve dvou batohách

jenž ale není určený k navádění příslušných leteckých pum nebo dělostřeleckých projektilů, ale k označení cílů jednotkám vybaveným noktovizory. Kromě toho kolébka zbraňové stanice ještě obsahuje inerciální navigační jednotku Talin 3000, sloužící pro přesné měření úhlů a navigaci v terénu. Takto upravená zbraňová stanice,

respektive spíše průzkumně zbraňový komplet dostal označení ZSRD07-Pz.

Čtyřčlenná posádka

Druhá klíčová změna LOV-Pz oproti LOV 7,62 B spočívá ve změně uspořádání interiéru. Zatímco originální provedení slouží pro přepravu pěti osob (dvě sedačky vpředu, tři vzadu), LOV-Pz má čtyřčlennou obsluhu. Vpředu se rozložení nezměnilo. Velitel sedící vedle řidiče má kromě terminálu bojového informačního systému BVIS/DěL (nově umístěného na skloněné posuvné konzole) navíc k dispozici zobrazovací systém ve formě sklopného a otočného PC tabletu. Na něm vidí stejný obraz jako operátor zbraňové stanice. Zobrazovací systém velitele je řešený tak, aby na něj mohl v případě potřeby vidět i řidič a sledovat například navigační údaje.

Operátor sedí vzadu na prostřední sedačce. Před sebou má integrovanou řídicí jednotku s barevným multifunkčním, dotykem ovládaným displejem s úhlopříčkou 15,4 palce s rozlišením 1 920 × 1 200 pixelů a se základními klasickými ovládacími tlačítky po obvodu obrazovky. Externí lafetace zbraňové stanice (ZSRD07-Pz) se ovládá prostřednictvím integrované řídicí jednotky a ovládacího pultu operátora se dvěma

Technicko-taktická data:

Délka	5 045 mm
Šířka	2 450 mm
Výška	2 830 mm
Celková hmotnost	7 100 kg
Výzbroj	7,62 kulomet FN MAG
Pohotovostní zásoba munice	500 ks
Vezená zásoba munice	1 500 ks
Vnější komunikační subsystém:	
Radiostanice Harris RF-300-M-TV	2 ks
SATCOM	1 ks
Vnitřní komunikační subsystém:	
Souprava VICM 200	5 ks
Navigační subsystém:	
GPS přijímač DAGR AN/PSN-13A	1 ks
Inerciální navigační jednotka Talin 3000	1 ks
Dosahy senzorů (cíl typu tank):	
Denní kamery detekce	až 12,2 km
Denní kamery rekognoskace	až 7,7 km
Denní kamery identifikace	až 4,2 km
Termovizní kamera detekce	až 7,7 km
Termovizní kamera rekognoskace	až 4,6 km
Termovizní kamera identifikace	až 3,1 km
Dosah laserového dálkoměru	až 20 km
Zdrojová soustava:	
Nástavbové AKB typu Li-pol 240 Ah	
Soupr. náhradní průzkumná SNPz:	
Leica Vector 21 Nite	1 ks
Sterna V	1 ks
Datový terminál IX104C5DMSR	1 ks
GPS přijímač DAGR AN/PSN-13A	1 ks
Stativ	1 ks
Batoh TL 98 S UV VZ 95 VTUVM	2 ks

joysticky, přepínači důležitých funkcí a dvěma klávesnicemi. Po pravé ruce operátora se nachází prostor pro přepravu přenosné aparatury SNPz (Souprava náhradní průzkumná). Tvoří ji průzkumný systém Leica Vector 21 Nite, gyroskopický vyhledávač severu Sterna V, datový terminál IX104C5DMSR a GPS přijímač DAGR AN/PSN-13A. Soupravu SNPz má na starost čtvrtý člen posádky, který sedí vedle operátora na levé zadní sedačce.

Vzhledem k instalaci výkonné přístrojové aparatury jsou zdroje elektrické energie podstatně posíleny novými Li-Pol bateriemi s kapacitou 240 Ah. Jejich kapacita umožňuje provoz celé stanice ZSRD-07PZ po dobu minimálně osmi hodin při vypnutém motoru vozidla.

Celý projekt LOV-Pz byl zahájen v červnu 2013 a probíhá velmi rychle. V období od 17. června do 31. července 2014 se ve Slavičíně a Vyškově uskutečnily kontrolní zkoušky prototypu, na které bezprostředně navázaly zkoušky vojenské (1. srpna až 17. září). Jejich úspěšné završení pak otevřelo cestu k oficiálnímu zavedení LOV-Pz do výzbroje AČR.

Text: Michal Zdobinský, foto: autor, kresby: VTÚVM Slavičín

Za zdravím dětí do Jeseníků

O léčebných pobytech dětí příslušníků resortu Ministerstva obrany ČR ve Vojenské lázeňské léčbě Jeseník jsme hovořili s jejím ředitelem MUDr. Jánem Capkem

Pane řediteli, můžete nám v krátkosti představit Vojenskou lázeňskou léčebnu (VLL) Jeseník?

Historie dětské léčebny sahá do roku 1999, kdy rozhodnutím Českého inspektorátu lázní a zřídil bylo schváleno rozšíření statutu tehdy Vojenského lázeňského ústavu, nyní Vojenské lázeňské léčebny, o dětskou léčebnu vyhrazenou klientům Vojenské zdravotní pojišťovny. Jako dětská léčebna působíme jenom v letních měsících a za dobu existence jsme léčili celou řadu dětských pacientů, některé opakovaně, vždy s velmi dobrým léčebným efektem. Podle statutu léčíme děti ve věku od 6 do 12 let včetně. Léčba je třítydenní, bez asistence rodičů. Turnusy jsou naplánovány vždy na letní období, aby si děti náležitě užili prázdnin a u toho si zároveň zlepšily svůj zdravotní stav.

Jaký je hlavní léčebný zdroj? V čem je léčba u vás výjimečná?

Většina našich dětských pacientů se u nás léčí s onemocněním dýchacích cest. Hlavní léčebný zdroj, díky kterému získaly jesenícké lázně svou proslulost, je nejenom léčba studenou vodou, kterou se proslavil Vincenc Priessnitz, ale také zcela celosvětově unikátní mikroklima. V lokálním klimatu, v oblasti křížení dvou tektonických systémů pod lázněmi, jsou vysoké koncentrace lehkých atmosférických iontů a výnos radionuklidů, které jsou zdrojem tvorby nových dvojic iontů v ovzduší s mimořádným léčebným efektem působícím velmi příznivě na celý lidský organismus. Vstřebávání do lidského organismu

se děje nejen kůží, ale také sliznicemi respiračního traktu a smyslovými orgány.

Jaké léčíte nemoci a jak léčba probíhá?

V naší léčebně léčíme indikace XXV/1–7, což jsou netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí, nejčastěji se jedná o opakované záněty horních i dolních cest dýchacích, stavy po opakovaných zánětech plic, astma bronchiální a další. Z kožních onemocnění léčíme indikaci XXX/2 – chronické recidivující ekzémy včetně atopického. Hlavní náplň pobytu tvoří léčebný program, zaměřený na léčbu jednotlivých onemocnění, který zahrnuje složku vodoléčebnou – perličkové a přísadové koupele (bylinné, rašelinové), cvičení v bazénu včetně výuky plavání, dále saunování, inhalační léčbu, světloléčbu ke zvýšení imunity, měkké techniky včetně míčkování u reflexních změn. Léčebná tělovýchova je zaměřena na dechová cvičení ke zlepšení dynamiky hrudníku, dále cvičení na zlepšení dynamiky páteře a cvičení k prevenci plochých nohou. V případě příznivého počasí cvičení probíhají ve venkovním prostředí. Pohybové aktivity jsou zaměřeny zejména na zvyšování celkové tělesné výkonnosti a všeobecných pohybových dovedností. V rámci otužování probíhá léčba studenou vodou v přírodních podmínkách v areálu zdraví Priessnitzových léčebných lázní, a s.

Co je potřebné vykonat ze strany rodičů a lékaře, aby se dítě do léčebny dostalo?

Návrh na lázeňskou léčbu vypisuje praktický lékař pro děti a dorost. Léčbu může doporučit také odborný lékař. Poté je návrh odeslán do spádové pobočky Vojenské zdravotní pojišťovny, kde jej schvaluje revizní lékař. Pak ho zašle k nám do léčebny a z naší strany je dítě dopisem adresovaným rodičům předvoláno na léčbu. Platnost návrhu je šest měsíců, proto je důležité realizovat vystavení návrhu tak, abychom mohli v tomto období dítě k pobytu předvolat. V návrhu je rozhodující také uvedení konkrétního léčebného místa, a to VLL Jeseník.

Kdo se dětem v průběhu pobytu věnuje a jak je zajištěna celková péče?

O děti je velice dobře postaráno, v průběhu celého dne se jim věnuje zdravotnický i pedagogický personál. V dopoledních hodinách absolvují léčebný program, odpoledne po obědě je klidový režim. Po svačině v závislosti na počasí jsou realizovány různé animační programy, které pro ně připravují vyškolené vychovatelky. Jde o různé kolektivní a individuální hry, sportování, dovádění na dětském hřišti, plavání ve venkovním bazénu a další aktivity, včetně vycházek do areálu Priessnitzových lázní, a s., kde probíhá již vzpomínaná přírodní vodoléčba. Děti se stravují 6x denně (snídaně, dopolední svačina, oběd, odpolední svačina, večeře a druhá večeře). Jídelní lístek připravuje zkušená nutriční terapeutka, v případě nutnosti je dietní strava samozřejmostí. Pitný režim je zajištěn v průběhu celého dne. Zdravotní sestra i lékař jsou k dispozici 24 hodin denně.

Jak jsou tyto prázdninové pobyty obsazeny, kolik se za takový pobyt platí?

Vzhledem k tomu, že kapacita léčebny je omezená a že je poměrně velký zájem o tyto pobyty, doporučuji provést předběžnou rezervaci místa v přijímací kanceláři VLL Jeseník – tel. 973 414 105 nebo písemně mailem na rezervace@je.vlrz.cz – a poté začít realizovat návrh na léčbu cestou praktického lékaře pro děti a dorost. Celý pobyt je plně hrazený pojišťovnou VoZP, rodiče nic nehradí a nejsou jim účtovány žádné další doplatky.

Text: Václav Kupilík, foto: archiv VLRZ

NA PRÁZDNINY ZA ZDRAVÍM VOLAREZA NABÍZÍ PRO DĚTSKÉ POJIŠTĚNCE VOZP

Vojenská lázeňská léčebna Jeseník pořádá již několik let prázdninové léčebné pobyty pro dětské pojištěnce VoZP ve věku od 6 do 12 let, zaměřené na léčbu a prevenci dechových a kožních onemocnění. Úspěšná léčba, vycházející z přírodních zdrojů a specifického mikroklimatu Lázní Jeseník, výrazně posílí imunitní systém i odolnost vašeho dítěte!

Lékařský návrh na komplexní léčbu vyplní praktický lékař pro děti.

Léčené indikace: XXV/1-7 Netuberkulózní onemocnění dýchacího ústrojí

XXX/2 Nemoci kožní – všechny druhy ekzému kromě hnisavých

Léčebný program zahrnuje širokou škálu procedur a je nastaven lékařem individuálně při vstupní prohlídce na základě zdravotního stavu dítěte a stanovené diagnózy. Ubytování je zajištěno ve 3–4 lůžkových pokojích v penzionu Silesie, stravování je poskytováno formou servírované stravy 6x denně (snídaně, dopolední svačina, oběd, odpolední svačina, večeře, 2. večeře). Pitný režim je zajištěn v průběhu celého dne. V průběhu pobytu se o děti 24 hodin denně stará vyškolený zdravotnický personál a kvalifikované vychovatelky.

Zpestřením pobytu jsou animační programy a množství volnočasových aktivit (hry, soutěže, karnevaly, diskotéky, výlety). Nedílnou součástí pobytu jsou také sportovní aktivity na čerstvém vzduchu, děti využívají širokou nabídku sportovišť v areálu léčebny (venkovní i krytý bazén, tělocvična, hřiště pro míčové hry, aerobní centrum, stolní tenis) i v blízkém okolí (dětské hřiště, lanový park, travnaté hřiště pro míčové hry a další). Navštěvují také balneopark v areálu Priessnitzových léčebných lázní.

Léčba i pobyt jsou plně hrazeny zdravotní pojišťovnou.

I. turnus: 6. 7. – 27. 7. 2015

II. turnus: 27. 7. – 17. 8. 2015

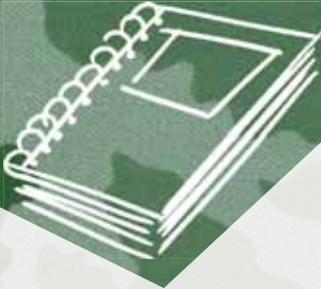
Pro podrobnější informace o léčebných pobytech dětí nás můžete kontaktovat telefonicky nebo e-mailem:

VOJENSKÁ LÁZEŇSKÁ LÉČEBNA JESENÍK

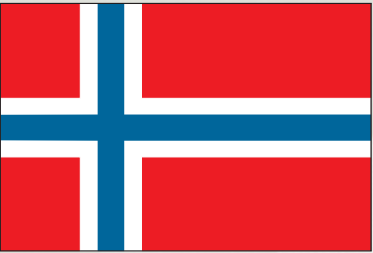
Myslbekova 271, 790 03 Jeseník, kontaktní osoba: Robert Rychlý – přijímací kancelář
tel.: 973 414 105 (111), fax: 973 414 102, e-mail: rezervace@je.vlrz.cz, web: www.jesenik.volareza.cz

manuál profesionálního vojáka

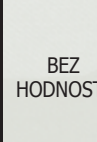
Seznamte se s vojenským hodnostním označením armád NATO

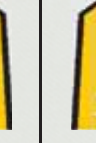
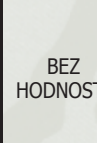

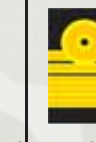
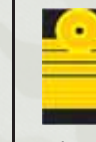
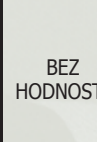
Norsko

Oficiálním názvem Norské království se rozkládá v severní Evropě na západní straně Skandinávského poloostrova a na mnoha ostrůvcích v Severním, Norském a Barentsově moři a Severním ledovém oceánu. Rozprostírá se na celkové ploše 323 877 kilometrů čtverečních, z toho 307 860 kilometrů čtverečních je pevnina. Žije v něm 4 500 000 obyvatel. Hlavním městem je Oslo.

Norsko je dědičná konstituční monarchie, její oficiální hlavou je král. Ten je také vrchním velitelem norských ozbrojených sil. Tato členská země Severoatlantické aliance není členem Evropské unie. Ozbrojené síly čítají necelých dvanáct tisíc vojáků, z toho patnáct procent žen. V zemi je stále zavedena povinná vojenská služba, v budoucích dvou až třech letech se plánuje i pro ženy. Již nyní se ale norská armáda může pochlubit vysokým procentním zastoupením žen.

	OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9
BEZ OZNAČENÍ	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI			BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI
menig				korporal	sersjant				
OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10
									BEZ HODNOSTI
fenrik	løytnant	kaptein	major	oberstløytnant	oberst	brigader	generalmajor	generalløytnant	general

	OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9
BEZ OZNAČENÍ	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI			BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI
flysoldat				korporal	sersjant				
OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10
									BEZ HODNOSTI
fenrik	løytnant	kaptein	major	oberstløytnant	oberst	brigader	generalmajor	generalløytnant	general

	OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9
BEZ OZNAČENÍ	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI			BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI	BEZ HODNOSTI
menig				lende menig	kvartermester				
OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10
									BEZ HODNOSTI
fenrik	løytnant	kapteinløytnant	orlogskaptein	kommandørkaptein	kommandør	flaggkommandør	kontreadmiral	viseadmiral	admiral

Interní
komunikační portál

www.ikp.army.cz

Předmětem častých dotazů na portále je novela zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, která nabude účinnosti dne 1. 7. 2015. Novela byla vydána ve Sbírce zákonů dne 29. 12. 2014 jako zákon č. 332/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

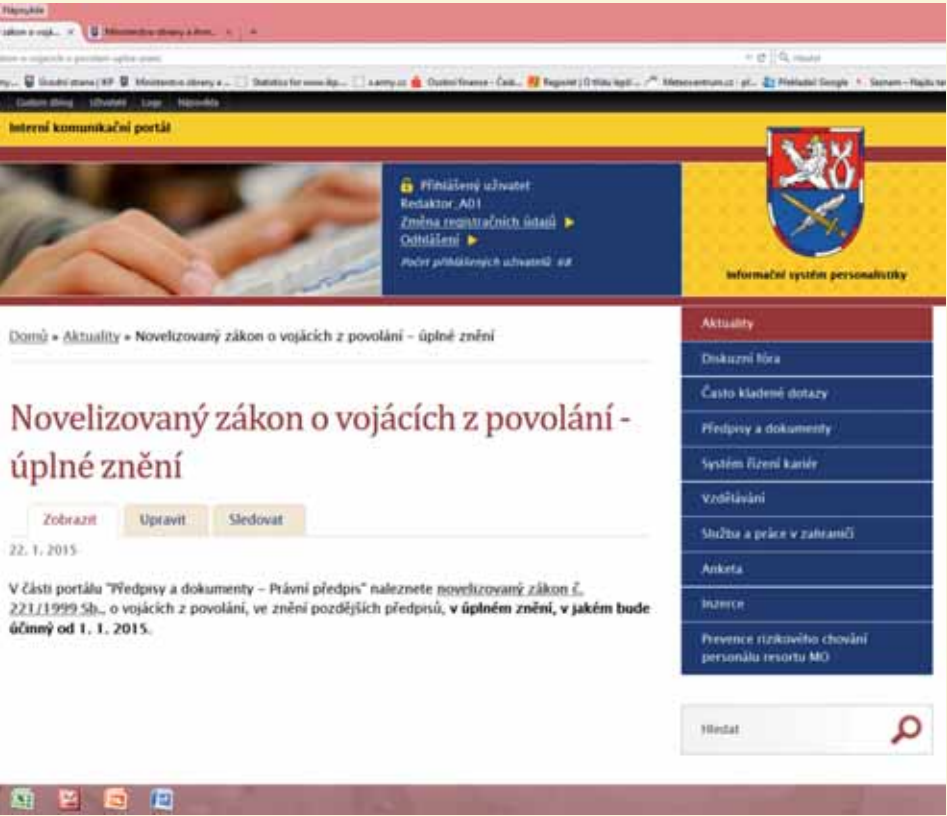
Na stránkách našeho portálu je již dostupné i úplné znění zákona o vojácích z povolání (doplněné zapracováním novely č. 332/2014 Sb.) v podobě, v jaké bude platit po nabytí účinnosti k 1. 7. 2015. Uživatelé portálu ho naleznou v části Předpisy a dokumenty – Voják z povolání – Právní předpis. Redakce bude postupně na stránkách portálu zveřejňovat nové nebo novelizované prováděcí právní předpisy a vnitřní

předpisy související s novelou zákona o vojácích z povolání tak, jak budou vydávány.

Je přirozené, že se vojáci zajímají zejména o možný dopad novely zákona o vojácích z povolání na průběh jejich služby a kariéry. Již dnes nalezne registrovaný uživatel v odpovědích na dotazy k novele zákona na portále mnoho informací, které objasňují tuto problematiku.

Často diskutovaným problémem je například důsledek a vliv nově stanovených vojenských hodností na služebních místech, které budou vycházet z toho, jak složité, odpovědné a namáhavé činnosti zde budou vykonávány. Vojáci se zajímají zejména o to, jak budou tyto novinky realizovány v praxi.

Redakce IKP

O těchto a dalších problémech s námi můžete diskutovat na www.ikp.army.cz.

V příštím čísle se podíváme na další zajímavé zkušenosti z provozu portálu.

Areport

Vydává MO ČR
Odbor komunikace a propagace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek
Grafická úprava: Andrea Bělohávková
Jazyková korektura: Jana Menšíková, Jaroslav Pajer

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Ol'ga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: EUROPRINT, a. s.
Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254
Uzávěrka čísla: 10. 2. 2015
Toto číslo vyšlo dne: 16. 2. 2015
Foto na titulní straně: rtm. Michael Skůra

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz
Jana Deckerová (redaktorka)
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz
Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz
Andrea Bělohávková (grafická)
telefon: 973 215 786
mobil: 601 579 644
e-mail: andrea.belohlavkova@seznam.cz
Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

redakční rada

Jan Pejšek, plk. Jana Růžicková,
Vladimír Lukovský, Olga Haladová

informace pro autory

Aby mohla redakce proplatit honorář za zveřejněný příspěvek, musí jí autor zaslat tyto údaje:
■ jméno a příjmení,
■ datum narození (NE rodné číslo!),
■ údaj, zda jde o VZP, o. z., AZ, anebo osobu mimo resort,
■ adresu bydliště.
V případě VZP, o. z. i přísl. AZ dále:
■ číslo VÚ či VZ a město posádky,
■ číslo RFO, který je vyplácí.
V případě osoby mimo resort:
■ číslo účtu, na který má být poslán honorář,
■ název a číslo banky,
■ na faxové č. 973 215 933 poslat kopii průkazního lístku k tomuto účtu.
Tyto údaje je účelné uvádět současně se zasíláným článkem. Není v silách redakce je zpětně zjišťovat.

Příliš odvážný pilot

Zásluhy Milana Rastislava Štefánika o vznik Republiky československé jsou nezpochybnitelné. Kromě nesporných politických a diplomatických zásluh sehrál významnou roli během bojů za první světové války i jako pilot.

Štefánikova kariéra vojenského pilota odstartovala 26. ledna 1915, kdy byl po přeložení k 1. skupině letectva v Dijonu zařazen do Školy vojenského letectva v Chartres. V dubnu získal osvědčení vojenského pilota a o měsíc později byl povýšen do hodnosti podporučíka. S nově vzniklou letkou MF 54 působil na západní frontě. „Je až neuvěřitelné, jak rychle si člověk uvykne hluku a válečnému nepohodlí. Jsem si vědom velikosti okamžiku, který prožíváme, a jsem odhodlán splnit svou povinnost s horlivostí a důstojně,“ napsal Štefánik svým přátelům do Paříže po svém prvním samostatném bojovém letu.

Slovanská eskadra

Koncem léta 1915 odešel Milan Rastislav Štefánik na vlastní žádost jako letec na srbskou frontu. Kromě snahy pomoci srbské armádě, která se v té době ocitla ve velice složité situaci, ho k tomuto kroku vedly i další, dalo by se říci, vyšší cíle. Přišel s myšlenkou vytvoření nové eskadry složené výhradně ze slovanských letců. Té hodlal velet. „Je nutno, aby tato eskadra

byla složena výhradně z mladých, silných odvažlivců. Chtěl bych je vybrat mezi Slováky. Pomoz mi je nalézt. Ale upozorni kandidáty, že jde o čestné místo. Co nám záleží na životě? Je nutno sloužit velké věci,“ píše v jednom z dopisů malíři Ludvíku Strimplovi.

Chce nad nepřátelskými liniemi rozhazovat letáky vyzývající slovanské vojáky, aby přešli na stranu zemí Dohody. S podobným záměrem hodlá rovněž agitovat mezi zajatci slovanského původu, především Slováky a Čechy.

Na srbskou frontu se dostává přes Maltu, Pireus, Soluň a Niš. V kapse má doporučení velitele letectva 10. francouzské armády, ve kterém se mimo jiné píše: „Podal vedle cenných znalostí vědeckých též velmi krásné důkazy statečnosti, chladnokrevnosti, rozvážné odvahy. Podal důkaz nejdokonalejšího vojenského ducha. Odchod podporučíka Štefánika je u 10. armády pocíťován s velkou lítostí.“

Příliš nedůvěry

I přes takováto skvělá doporučení ale Štefánik okamžitě po svém příchodu do Niše natvrdo pocítil, že nebude právě jednoduché naplnit to, co si předsevzal. Když se 4. září 1915 ohlásil v tomto jihosrbském městě u francouzského velvyslance Boppeho, aby ho požádal

o pomoc při rekrutování českých a slovenských jednotek v zajateckých táborech, dostalo se mu doslova ledové sprchy. „Otázal se mne s blahosklonnou ironií: Jste podporučík, letec, že ano? Zajisté, odpověděl jsem. Proto pane, řekl nakonec, vraťte se ke své jednotce a hleďte si svého.“

Již 10. září byl podporučík Štefánik zařazený k letce MF 99, které velel kapitán Vitrat. Stal se příslušníkem východního roje dislokovaného v Kovijonu nad Rajlou, společně s ním zajišťoval průzkumné lety.

Ani zde to ale neměl Štefánik jednoduché. Byl jiný než někteří jeho noví kolegové. Ne všichni tomuto nováčkovi důvěřovali. Našli se i tací, kteří podceňovali jeho letecké schopnosti. Nerozuměli tomu, proč bere s sebou do kokpitu tisíce letáků v jakémsi neznámém jazyce. Netrvalo ale dlouho a získal si je svojí nesmírnou odvahou. „Výjimečná statečnost byla největší z jeho povinností. Ukazoval při každé příležitosti bláznivou odvalu, která mu získávala obdiv všech,“ napsal o něm jeden z jeho přátel u letky, Raoul Labry.

Na ústupu

Z obtíží, ve kterých se nacházela srbská armáda, se doslova ze dne na den stala její situace bezvýchodná. Ze 14. na 15. října 1915 totiž bez vyhlášení války napadla bulharská armáda Srbsko. Proti Srbům vyčerpaným těžkými boji a mnoha ztrátami rázem stálo půl milionu odpočatých vojáků. Mnohem horší ale bylo, že bezprostředně hrozilo přerušení nejdůležitější zásobovací cesty na Soluň. Kapitán Vitrat, aby byl schopen velet oběma rojům a zároveň byl ve spojení s hlavním velitelstvím, přemístil

16. října svůj štáb do Kragujevce. Severní letka se přemístila do Niše.

Při armádě Trojspolku stáli v tomto okamžiku všichni svatí. Špatné počasí znemožnilo až do 25. října jakýkoliv průzkum. Teprve toho dne se vyčáslilo a bylo možné provést pět průzkumných letů. Za knipl letounu usedl i Štefánik. Pronikl hluboko na bulharské území. Při jedné z operací se dokonce údajně vrhl sám proti osmi nepřátelským bombardérům. Situace se ale zhoršovala každým dnem. I francouzská letecká skupina byla nucena za velice složitých geografických a povětrnostních podmínek ustupovat.

Německá, bulharská a rakousko-uherská vojska cítila svou kořist a dotírala čím dál silněji. Již počátkem listopadu 1915 začaly první dělostřelecké granáty dopadat na Kraljevo, které 5. listopadu padlo do rukou Němců. Příslušníci francouzské letecké mise se i za této nebezpečné situace snažili zachránit nejnuttnější materiál. Těžkou pojezdnu dílnu se v rozbahněném terénu podařilo odvézt jen díky šikovnosti řidiče. Spousta benzínu, náhradních dílů a dalšího materiálu byla v tomto okamžiku ještě na cestě z Kruševacu do Kraljeva. Provoz této železnice byl ale definitivně zastaven 3. listopadu večer. Velitel letky vydal rozkaz spálit benzín a všechno ostatní zničit.

I v Kruševacu se personál francouzského leteckého parku držel do poslední chvíle a snažil se zničit materiál, který nebude možné evakuovat. Poslední dva nové stroje dostali právě Štefánik a svobodník Bastid. Kapitán Vitrat ve svém hlášení francouzskému ministru války o těchto okamžicích píše: „Protože cesta do Kraljeva byla již ohrožená, zatelefonoval jsem poručíku de La-reintymu, aby se vydal se svojí jednotkou do Mitrovice pěšky. Na cestu vyrazil 4. listopadu 1915 a do Mitrovice dorazil po překonání téměř dvou set kilometrů 15. listopadu. Podporučík Štefánik opustil Kruševac se svobodníkem Bastidem. Ten rozbil svůj stroj v důsledku poruchy magnetky v Alexandrovci a do Rašky dorazil pěšky. Poručík Štefánik, který přistál, aby mu pomohl, rozbil při startu vrtuli. Nemohl vzlétnout a musel se vydat na cestu z Alexandrovce do Mitrovice pěšky. Předtím ale ještě zničil svůj stroj. Do Mitrovice dorazil v žalostném stavu, který vyžadoval jeho následnou evakuaci letadlem do Prizrenu a potom do Valony.“

Loučení se životem

Štefánik byl v té době již nemocný. Jeho chatrné zdraví nemohlo vzdorovat náročným podmínkám. Neznámou hornatou krajinou pochodoval společně se svým spolužákem z pražských studií inženýrem Procházkou a Bourdonem. Šťelbou

kolegové naložili do letounu a poručík Paulhan s ním odletěl přes Prizren do albánské Valony. „Blízkost Bulharů nás donutila odstartovat za špatného, mlhavého počasí. Dřív, než jsme mohli nabrat výšku, byli jsme nuceni letět třicet minut mezi skalnatými útesy albánského pohorí,“ poznamenal si tehdy. Byla to skutečně velice riskantní akce. Minimálně čtvrt hodiny letěl pilot

se bránil proti banditům, kteří se je snažili okrást. Doslova na pokraji sil se dostal po překonání více než sta kilometrů 12. listopadu do Mitrovice. Své tehdejší pocity zaznamenal následujícími slovy: „13. (listopadu) sobota. Strašná noc. Krvácení žaludku. 14.: Vysílený. 15. listopadu: Ležím bez vlády. Dr. radí rychlou operaci. Strava: dva brambory. Večer: Vitrat oznamuje porážku Srbů.“

Štefánik se v tomto okamžiku skutečně domníval, že nastala jeho poslední hodina. O tom ostatně svědčí myšlenky, o které se podělil se svým přítelem Raoulem Labrym. „Nechci slitování, nechci být oběšen. Víím, co mě čeká. Jakmile mi oznámí, že se blíží, můj revolver mě zachrání. Mám v pravé kapse blůzy své listiny. Obsahují mé poslední myšlenky pro přátele, pro Masaryka, plány, projekty, seznamy do vojska zařazených Čechů. Kdybyste měl být zajat na ústupu, přisahejte mi, že je spálíte.“

Letecky do Albánie

Stejně málo povzbudivé ale byly i zprávy, které přicházely od letky.

Večer 15. listopadu přinesl její velitel špatnou zprávu. Bulhaři porazili srbské jednotky a zmocnili se průsmyku Kačanik. Jediná použitelná ústupová cesta na jih přes Stimlju vedla pouhých dvanáct kilometrů od nepřátelských pozic. Proto přišel rozkaz, aby se hned ráno následujícího dne letka urychleně evakovala přes celé Kosovo do více než sto čtyřicet kilometrů vzdáleného Prizrenu. Tam také 17. listopadu dorazila. Milan Rastislav Štefánik ale nebyl v takovém zdravotním stavu, aby mohl s letkou absolvovat ústup do Prizrenu po zemi. I přes nepřízeň počasí ho

úplně naslepo. Údajně jednou dokonce zavadil podvozem o hřeben skály.

Milan Rastislav Štefánik s ohledem na svůj zubožený stav nemohl dál pokračovat s leteckou jednotkou ve velice náročné ústupové anabázi. Dne 22. listopadu 1915 ho poručík Paulhan dopravil letecky do albánského přístavu Valona. Odtud ho italský torpédoborec evakoval do Brindisi. A tam začala další kapitola jeho života.

A kvíz

Milan Rastislav Štefánik byl ve vládě nově vzniklé Republiky československé:

- a) ministrem obrany
- b) ministrem války
- c) předsedou vlády

Správná odpověď: b

57. mezinárodní vojenská pout' do Lurd

14.–18. května 2015

Duchovní služba AČR, ve spolupráci s Vojenskými lázeňskými a rekreačními zařízeními, zve vojáky z povolání, občanské zaměstnance MO a ozbrojených sil, případně i s jejich rodinnými příslušníky, k účasti na 57. mezinárodní vojenské pouti do Lurd ve Francii, která se koná ve dnech 14. až 18. května 2015.

Této poutě, v malebném městečku v podhůří Pyrenejí, se v současnosti účastní na 15 tisíc vojáků z více než 35 zemí. Čeští vojáci se k této tradici pravidelně připojují od roku 1992. Navazují tak na setkání příslušníků francouzské a německé armády, kteří tímto symbolickým aktem zdůraznili nutnost usmíření mezi národy po druhé světové válce. Myšlenka pokojného soužití národů a míru je stále aktuální.

Program pouti:

- 14. 5. 2015** – dopoledne odjezd autobusů s poutníky z Prahy
- 15. 5. 2015** – příjezd do Lurd, ubytování v hotelu nebo stanovém táboře, večer oficiální mezinárodní zahájení pouti
- 16. 5. 2015** – dopoledne česká bohoslužba, zapálení svíce za české vojáky, odpoledne křížová cesta, požehnání nemocným, pietní akt u pomníku obětí válek, vystoupení vojenských hudeb, večer průvod světla se svícemi
- 17. 5. 2015** – mezinárodní mše svatá, odpoledne odjezd z Lurd
- 18. 5. 2015** – odpoledne příjezd do Prahy

Ubytování je zajištěno v hotelu kategorie 2* a pro vojáky z povolání (bez rodinných příslušníků) a studenty vojenských škol také ve stanovém táboře francouzské armády.

Ubytování v hotelu:

Orientační cena: 3 100 Kč za osobu

Cena zahrnuje:

- dva nocehy ve dvoulůžkovém nebo třílůžkovém pokoji hotelu Duchesse Anne se snídaní
- autobusovou dopravu Praha–Lurdy–Praha
- účastnický poplatek – odznak účastníka 57. mezinárodní vojenské pouti

Cena nezahrnuje:

- obědy, večeře
- cestovní pojištění

Ubytování ve stanovém táboře:

Orientační cena: 500 Kč za osobu

Cena zahrnuje:

- autobusovou dopravu Praha–Lurdy–Praha
- účastnický poplatek – odznak účastníka 57. mezinárodní vojenské pouti

Cena nezahrnuje:

- celodenní stravování v úhrnné výši do 30 eur za osobu a pobyt – hradí každý ubytovaný na místě (povinný poplatek)
- cestovní pojištění

Přihlášku a podrobné informace o účasti na 57. mezinárodní vojenské pouti do Lurd naleznete na webu Duchovní služby AČR na adrese www.kaplani.army.cz nebo si je můžete vyžádat u vojenských kaplanů.

Řádně vyplněnou přihlášku odešlete **nejpozději do 27. 3. 2015** na adresu: Duchovní služba AČR, Vítězná nám. 5, 160 01 Praha 6. Vybraní účastníci budou vyrozuměni Duchovní službou AČR nejpozději do 10. 4. 2015.